

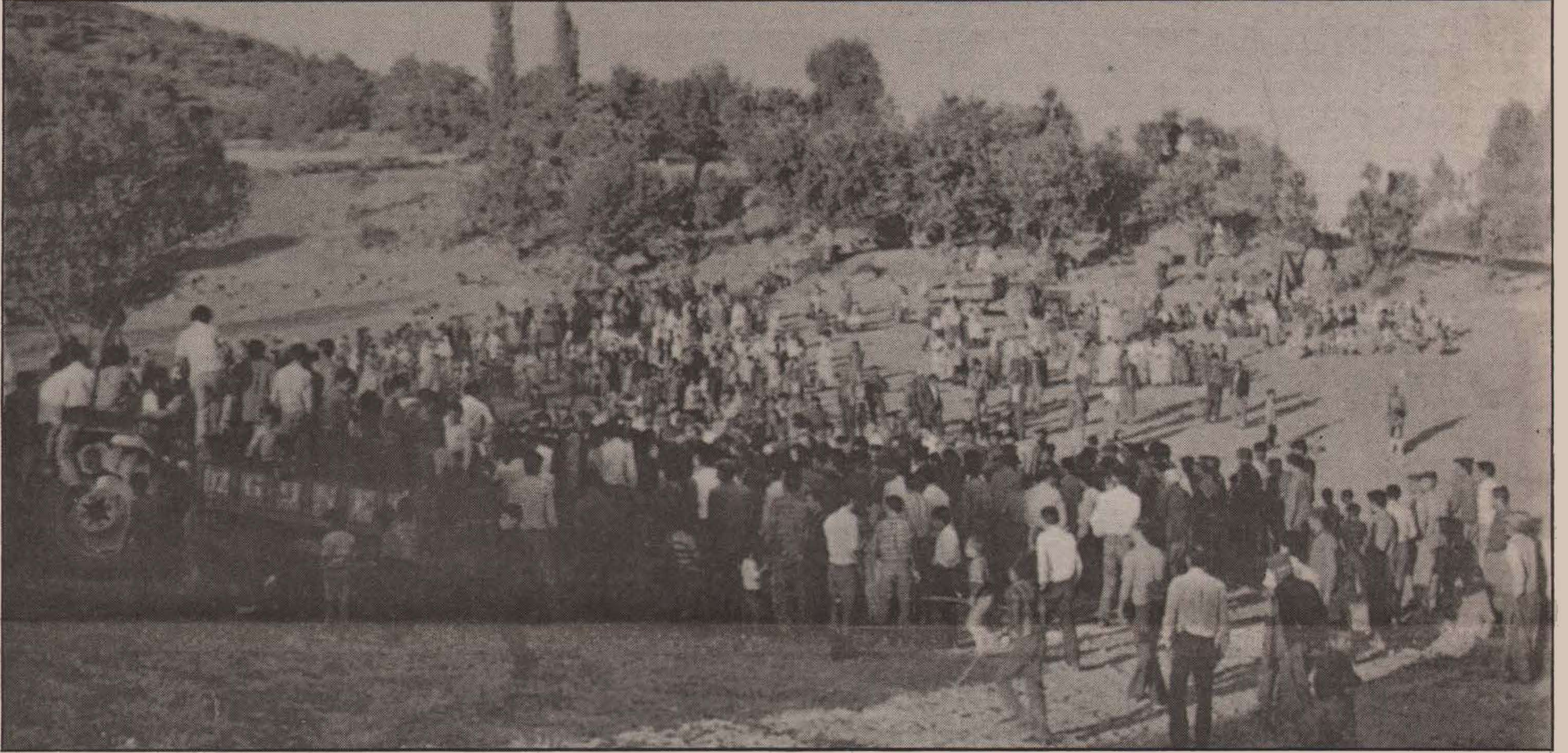
BERXWEDAN

HER TIŞT JI BO ENIYA RIZGARIYA NETEWA KURDISTAN

Yıl 7 / Sayı 83 / 31 Temmuz 1989 / 2.50 DM

SÜRGÜNE KARŞI KÜRT İNTİFADASI

● Balveren, Geçitboyu, Araköy, Dağkonak, Yoğurtçular, Taşdelen, Ortasu ve Işıkveren köylülerin sürgüne karşı direnişleri başarıyla sonuçlandı. 5000 insanımız günlerce süren oturma eylemi yaptı. Cudi, Gabar, Şeyhömer, Herekol ve Kela Même köylüleri de intifadaya destek oldular. Yazısı 5. sayfada

Paris'te ARGK ile dayanışma gecesi yurtseverlerin coşkulu katılımıyla kutlandı

29 Temmuz 1989 günü Fransa'nın başkenti Paris'te 3500'ün üzerindeki bir katılımla Kürdistan Halk Kurtuluş Ordusu-ARGK ile dayanışma amaçlı bir gece düzenlendi.

Duvarları Kürdistan bağımsızlık mücadelesi şehitlerinin resimleri, PKK Genel Sekreteri Abdullah ÖCALAN yoldaşın posteri ve çeşitli sloganların yeraldığı pankartlarla süslenen salonda, kutlama programı saygı duruşuyla başladı. Saygı duruşu esnasında tüm Kürdistanlıları Kürdistan'a sahip çıkmaya davet eden çağrının okunması, şehitlere bağlılığı daha da anlamlılaştırıyordu.

ARGK'nin, 1989 yılı başlarından itibaren Türk ordusuna indirdiği kesintisiz darbelerin, kutlamayı etkilediği görülüyordu. Bu slogan, alkış ve coşkunun biçimlerine yansıyordu.

ARGK'nin manevi ve ölümsüz komutanı Mahsum KORKMAZ'ın büyük boy posteri sah-

Devamı 9. sayfada

M. Barzani'nin Türk basınına açıklamaları ilkel milliyetçiliğin iflasını belgeliyor

Yazısı 16. sayfada

Savaşımızın boyutlanması sürüyor

ÇUKURCA MERKEZİNE BÜYÜK BASKIN

- **Çukurca şehir merkezine baskın**
- Nusaybin'de savaş kızıştı
- **Cudi'de her gün muharebe**
- Diyarbakır'da MİT ve Valilik binasına bomba
- **Beytüşşebap'ta savaş yoğunlaştı**
- Tendürek Dağı'nda, asker ve koruculardan 10'u ölü, 15'i ağır yaralı
- **Eruh'ta çatışma**
- Van-Çatak'ta düşmana ağır darbe
- **Hakkari-Suvarihalil geçidinde pusu**

Savaş haberleri 3. ve 4. sayfada

ESKİŞEHİR CEZAEVİ'NDE AÇLIK GREVİ 1 AYI DOLDURDU

Cezaevleri üzerinde baskıların yeniden yoğunlaştırılması karşısında devrimci tutsaklar, gaspedilmeye çalışılan haklarını korumak için açlık grevine gidiyor, direnişi yükseltiyorlar. Son günlerde cezaevlerine yönelik olarak yoğunlaştırılan baskıların en sonuncusu Eskişehir Cezaevi'nde gündeme geldi.

29 Haziran'da açlık grevine başlayan devrimci tutsaklar gaspedilen haklarının geri verilmesini istiyorlar. Tünelin bulunması bahane edilerek, devrimci tutsaklar hücrelere doldurulmuş; kitap, dergi vb. yayınları ile radyo, teyp gibi araçlarına da el konulmuştu. Devrimci tutsaklar, baskıların yeniden yoğunlaşarak, haklarının gaspedilmesine karşı sessiz kalmayarak, açlık grevine başladılar.

Eskişehir Cezaevi'nde açlık grevi 1. ayını doldurmasına rağmen, henüz bir anlaşma sağlanamadı. Açlık grevinde bulunan devrimci tutsaklara şekerli ve tuzlu su vermeyen faşist rejim, böylece fiziki olarak daha erkenden yıpranmalarını sağlayarak eylemi kırma hesapları da yapıyor. Bunun için tutsaklar üzerinde akıl almaz baskıları uyguluyor.

Açlık grevine dışardan da destek eylemleri gelişmektedir. Tutuklu aile ve yakınları cezaevi önünde toplanarak, açlık grevindeki yakınlarıyla görüşmek

Devamı 8. sayfada

OLAĞANÜSTÜ HAL UYGULAMASININ 2. YILINDA ÖZEL SAVAŞIN İFLASI DAHA KESİN

Olağanüstü hal uygulaması 2. yılını doldurdu. 1987 yılının 19 Temmuz'unda uygulanmaya başlanan özel yönetimle, ulusal kurtuluş savaşımızın gelişmesi engellenmek isteniyordu. Klasik sömürgeci uygulamalarla mücadelemiz karşısında sonuca gidemeyeceklerini anlayan faşist Türk sömürgecileri, Kürdistan'ı özel savaş uygulamaları içerisine alarak, olağanüstü hal uygulamasına geçtiler.

Kürdistan'da savaşın tümüyle özelleştirilmesi anlamına gelen bu uygulama, aynı zamanda

Devamı 6. sayfada

Bagok ve Hani'den sonra Türk sömürgecileri Cudi'de de kimyasal gaz kullanma hazırlığında

Ulusal kurtuluş savaşımızın her geçen gün büyük bir atılım göstermesi karşısında çıkmazı daha da derinleşen ve yenilgiye sürüklenen Türk sömürgecileri, bir yandan katliamları yoğunlaştırırken, diğer taraftan ise kimyasal silahları kullanarak ARGK gerillaları karşısındaki yenilgisini önlemeye çalışıyor.

Nusaybin-Bagok muharebesi başta olmak üzere, Hani ve diğer bazı çarpışmalarda sömürgeci ordu birliklerinin

Devamı 7. sayfada

DİRENİŞ KAHRAMANLARIMIZ

"Çok sade ve dikkati çekmeyen kişiliği vardı; fakat sönük değil coşkuluydu"

Diren... diren
sen de diren
köle Kürdistan kadını...
Aldanıp zaman bekleme
koş isyan bayrağı altında
saf tut...
Unutma hiçbir an bile
namus ayaklar altında
inim inim...
Sıra sende artık...
Ve taşı kızıl bayrağımı
emanetim olsun sana...

Her halk ulusal veya toplumsal kurtuluş sürecine girerken; bu süreci hızlandıran ve başarılı kılan kahramanlar yaratır. Kahramanlık dönemi, aynı zamanda da bu altüst oluşun kendisidir de. Halkların nasıl böylesi döneme ihtiyacı varsa, tarihin de o kadar gereksinimi vardır.

Kürdistan'da tüm ulusal değerler ayaklar altına alınmış, Kürdistan insanı kendisini tanımaz ve kendisinden nefret eder konuma getirilmiştir. Bu gidişata dur demek, ulusal kimliğe sahip çıkmak ve düşmanı topraklarından kovmak için atılan adım kahramanca ve kahramanları yaratma temelinde olmalıydı.

İşte 1970'li yıllar bunu yaratma ve topluma egemen kılma dönemiydi. Partinin ortaya çıkmasıyla birlikte öze dönüş ve anti-sömürgecilik Kürdistan halkına egemen oluyor, halk kendi kurtuluşu doğrultusunda bu güçlü adıma katılıyordu.

Bu gelişmeler düşmanı çileden çıkarıyor, elinden geldiğini ardına koymama çılgınlığına itiyordu. İnsanlıkdışı uygulamayı halkımıza reva gören sömürgeciler, gelişmeyi durduramayacaklarını anladıkları an en olmadık yöntemlere başvurdular. Ve insanlarımızı göçe zorladılar.

İşte yukarıda kısaca özetlediğim insanlıkdışı uygulamayı en canlı bir biçimde yaşayan Kürdistanlılardan biri de **Ayten TEKİN** (Rojin) yoldaştır.

1966 yılında Karlıova'nın Horhor (Kaynarpınar) köyünde yoksul bir ailenin çocuğu olarak dünyaya gelir. Yoksul Kürdistanlı ailelerin yaşantısı içerisinde büyür. Ailenin maddi olanaksızlığından ötürü ancak ilkokula kadar okur. Ailesine maddi olarak yardımcı olmak için köyde bazı işlerde çalışır.

Ailesinin ve köylüsünün bu yoksulluğu, zengin-fakir kavramı, kadınların toplumdaki yeri kendisini küçük yaşlardan itibaren etkiler. Bu konular kendisinin düşüncelerini oluşturur, fakat düşüncelerini köklü bir çözüme ulaştırmaktan yoksundur.

Ulusal kurtuluş mücadelemizin Kürdistan'ın birçok alanına yayılmasıyla beraber Bingöl ve çevresinde de bu düşünceler yaygınlaşarak büyük halk kitlelerinin yaygın destek ve katılımını sağlar.

Ancak Rojin yoldaş bu gelişmeleri uzaktan duyar. Fiili olarak tanışmak ve desteklemekten uzak kalır. 1979'lu yıllarda bölgede faaliyet yürüten **Mehmet GÜLER, Veli GEÇİT, Hüseyin DURMUŞ** gibi önder devrimciler ile tanışır. Bundan sonra mücadelemizle yakın ilişkiye geçer. Kendi köylüsü ve yakını olan **Mehmet GÜLER** yoldaş aracılığıyla mücadelemizle ilişkileri süreklileşir.

Bu dönemde yapılan propaganda ve ajitasyon faaliyetleri kendisini yıllarca düşündüren ve bir türlü çözüm yolunu bulamadığı düşüncelerini aydınlatarak, ulusal kurtuluşunun yolunu öğretir. Artık tüm çabasını ulusal kurtuluşun hizmetine sunar.

O, bu tanışmayı kendisinin en mutlu anı olarak değerlendirirken, bunu sadece lafta ima etmeyerek aksine Partiye yararlı olmada belli hizmetler içerisine girip kuryelik görevini üstlenir. Bu görevini büyük bir titizlik ve başarıyla yürüterek arkadaşlarının güven ve sevgisini kazanır.

1980'li yıllarda cuntanın işbaşına gelmesiyle geri çekilme süreci hızlandığında, doğal olarak bazı alanlarda ilişki kopukluğunu da beraberinde getirdi. Bu ilişkisizlik ortamında olanlardan biri de Rojin yoldaştı. Rojin yoldaş ilişkisizliğin zorluğunu hissediyordu. Fakat 'Partinin bir gün mutlaka geri döneceğini de bilerek, kendisini zorlu ve kutsal görevlere hazırlıyordu.

Ancak bu dönemde yoğunlaşan baskı ve operasyonlarda **Hüseyin DURMUŞ** ve **Veli GEÇİT** yoldaşların şehit düşmeleri, binlerce yurtseverin tutuklanması, köylerin basılması zorlu yılları gösterirken, sömürgecilere karşı gösterilen direniş güven duygusunu daha da güçlendiriyordu.

Köy baskınlarında, özellikle direnişe destek veren yurtsever köyler hedefleniyor ve sürgünler gündeme geliyordu. Bu uygulamalara maruz kalan yurtsever köylerden bir tanesi de Horhor köyüydü. Nice devrimcileri bağrına basan bu köy halkı sürgüne tabi tutuluyordu. Türkiye'nin belli metropol kentlerine sürgüne gönderilen aileler arasında Rojin yoldaşın ailesi de bulunuyordu.

Sürgün alanı İzmir'dir. Ülke topraklarından kopuş, bir ana ve evladın kopuşu gibi ağır ve acı olmasına rağmen, bu insanlar vatan parçasını geride bırakarak düşmanın kendilerine dayattığı "yeni vatan"a taşınırlar.

Düşman tarafından ülke toprağından zorla koparılması Rojin yoldaşın kin ve nefretini daha da bileyerek, o büyük güne duyduğu hasretini daha da arttırır. Bulunduğu alanda fabrika vb. işyerlerinde çalışmak zorunda kalır. Bu alanda da Kürdistanlı insanların en tortu yerlerde emeğinin karşılığını almadan sömürüldüklerine tanık olur. Bireysel kurtuluşun olanaksızlığı bir daha gözler önüne serilir.

Rojin yoldaşla son karşılaşmam 85'li yıllara tekabül eder. Olgun, dürüst ve özlülüğü ile tanıdıkları arasında sevilip sayılan bu yoldaşı tanımak daha bir yücedir. Devrimcilere duyduğu güven ve saygıdan hiçbir şey yitirmedi, ancak ilişkisizliğin acısını ve ağırlığını taşımaktaydı. Kendisinin kültürel yeteneklerini ilişkisiz de olsa mücadelenin hizmetine sundu. Şehit ve direnişçiler üzerine besteleyip söylediği türküler, kendisini tanıyan çevre içerisinde bugün daha gururlu bir eda ile söylenir. Kendisi, ardında bıraktıklarıyla anılmaktadır.

Rojin yoldaşı anlatırken, açık ki, O'nu yeterli ya da bir bütün olarak anlattığımdan bahsetmem mümkün değildir. O'nu ancak direniş ve kahramanlıklar anlatır. Çünkü O, bu olgularla içiçe geçmiş ve bütünleşmiş bir kişilik sahibiydi.

Bu tanışmışlığımızı anlatırken, bir anımı anlatmadan geçemeyeceğim: Bir akşam gençlerle oturmuş sohbet ediyorduk. Sohbetimiz sazlı-sözlüydü. Rojin arkadaşın söylediği, "Hepsa Diyarbekir" parçası bende büyük hayranlık uyandırmıştı. Nerden öğrendiğini sorduğumda, "Avrupadakiler bizi tam cahil sanıyorlar" diye cevap vermesi, beni biraz utandırdıysa da mücadelenin etkisinin her alanda olduğunu daha iyi kavradım.

1987'li yıllarda, yıllardır hasretini çektiği o an gelip dayanır. Buna büyük bir coşku ile cevap veren Rojin yoldaş, alandaki çalışmalara en aktif bir biçimde katılarak, şehir mücadelesinin zorluğuna rağmen, verilen görevi başarılı bir biçimde yerine getirir ve yoldaşlarının güven ve sevgisini haklı olarak kazanır.

Yürüttüğü pratik faaliyetlerini teorik eğitimle bütünleştirme çabasındadır. Çünkü O, çok iyi bilmektedir ki, dönemin ihtiyaç duyduğu militan ölçülere ulaşmak, siyasal ve pratik eğitimin içiçe geçirilerek yürütülmesini zorunlu kılmaktadır.

Her gün, mücadelemizin ulaştığı yeni boyut ve kitlelerin candan katılımı karşısında, kendisinin yürüttüğü faaliyetleri doyurucu bulmayarak, bizzat savaşın yürütücüsü olmayı kararlaştırarak, bu konudaki istemini Partiye sunar. Partinin, bu istemine olumlu cevap vermesi sonucu 8 Mart 1988'de bir grup yoldaşıyla birlikte özlemini çektiği vatanını kucaklamaya yönelir.

Bu an, O'nun için düşmandan yaptıklarının hesabını sormak, nice kahramanların ve Kürdistan halkının intikamını almak anıdır.

Savaşın en yaygın bir biçimde yürütüldüğü Mardin alanındaki grupla birleşir. Mardin alanındaki kampta kendisini askeri ve siyasi olarak geliştirir. Daha güçlü bir pratiğe yönelmek için alandan ayrılacakları sırada bir hainin ihbarı sonucu, grup çembere alınır. Bir gün süren savaş ortamında düşmana büyük darbeler vurarak, 19 yoldaşı ile birlikte şehit düşer.

Rojin yoldaşın Bagok'ta sergilediği kahramanlık örneği kitle üzerinde büyük etki bırakır. Cenazesini almaya giden yakınlarına, yöre halkı, *"O bizim toprağımızı kanıyla sulamış. Onun için O, bu toprağa aittir. Götürmeyin ölümüyle yalnız yaşamasın, bizimle yaşasın"* diyerek, direnişçilere sahip çıkmanın gururunu yaşamıştır.

Rojin yoldaşın şehit düştüğü 1 Nisan Bagok direnişinde yer alan bir yoldaşı, O'nu şöyle anlatıyor:

"Bagok direnişinde şehit düşen arkadaşların çoğu baharda mücadele saflarına katılmıştı. Kısa bir eğitim devresi geçirmiş, ancak savaş deneyiminden yoksundular. Bu durumlarına rağmen, kahramanca bir direniş sergileyerek şehit düştüler. Örneğin; bir Rojin (**Ayten TEKİN**) *arkadaş, çatışmada örnek bir direniş sergiledi. Askeri özelliklere ve militan ruha sahip olan Rojin arkadaş, sabahtan akşama kadar direnerek, sanki yıllardır Kürdistan'da gerillacılık yapmış gibi bir cesaretle savaşıyordu... İzmir'den gelerek, 8 Mart 1988 günü ARGK saflarına katılmıştı. O da kimyasal gazla düşman tarafından katledildi."*

Rojin yoldaş, bu kısa anlatımın da ortaya koyduğu gibi, en özlü ve en içten bir kararlılıkla ulusal kurtuluş mücadelemize katılmıştır. Genelde, dünya emekçi kadınlarının ezildiği söylenir. Bu doğrudur. Fakat Kürt kadınlarının ezilmişlik düzeyi çok daha farklıdır. Çünkü onların yaşadığı koşullar, akılalmaz ölçülerdedir. Bu ölçüleri, sömürgeci egemenliğin kadını hiçleştiren politikasıyla izah etmek yeterli olmamaktadır. Çünkü bu ezilmişliğin ölçüsünün kökenleri oldukça eskilere dayanmaktadır.

İşte Rojin yoldaş, her türlü çağdaş gelişmelere sıkı sıkıya kapalı tutulmuş bir toplumun içinden çıkış yapmıştır. O Partimizin köleliğin karanlık ve anlamsız yaşam ortamından aydınlık bir geleceğe doğru çizdiği yolu görüp kavramış ve bu yolda yürümeyi, tereddütsüzce kararlaştırmıştır. O, Kürdistan'dan koparılıp yaban ellere sürülerek asimileye uğratılmak istenmiş, fakat vatanının kurtuluş özlemini yüreğinde sıcağı sıcağına yaşayarak, kendi şahsında sömürgeci-barbar politikayı yerle bir etmiştir. O'nun bu soylu çıkışı büyük saygıya ve anılmaya değerdir ve de örnek alınması gereken bir tavırdır. Ta İzmir'den yola çıkarak, sömürgecilerin kalbinden sildiremediği savaşan Kürdistan'a uzanmıştır. O'nun Halk Kurtuluş Ordumuza asker olduğu gün anlamlıdır. Bu gün, Dünya Emekçi Kadınlar günüdür. O'nun 8 Mart günü Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesine katılması, bu günün Kürt kadınları için nasıl anlaşılması gerektiğini ortaya koymuş bir çağrıdır. Bu çağrının anlamı; 8 Mart'ı Kürt kadınlarının barbar bir sömürgeciliğe karşı savaşarak kutlamaları gerektiğidir.

Kürt kadınları, Rojin yoldaşın anısına bağlılığın bir gereği olarak bu mesajın gereklerini yerine getirecektir.

Çok sade ve dikkati çekmeyen kişiliği vardı; fakat sönük değil, coşkuluydu. Dürüstlüğü ve ölüme gidiş şeklinde o kadar paralellik vardı ki, tanıyan herkes, O'nu yüceltip kendisiyle bir parça bağ kurmaya çalışıyordu.

Evet, Rojin yoldaşı anmak, anlamak ancak aynı duygu, düşünce ve değerleri paylaşmakla mümkündür. Yine O'nun anısına sahip çıkmak bu olgulara sahip çıkarak yüceltmekle mümkündür. Bizlerin temel görevimiz direniş şehitlerinin intikamını almak ise, o halde şehitler ordusunun vasiyetini yerine getirmeli, parça parça düşmanı ülkemizden koparıp atmalıyız.

Mine

Eruh ve Şemdinli işgalinden bu yana en büyük şehir eylemi
ÇUKURCA ŞEHİR MERKEZİNE BASKIN

25 Temmuz gecesi ARGK gerilla müfrezesi tarafından Hakkari'nin Çukurca ilçesine baskın düzenlendi. Baskın eylemi, Eruh ve Şemdinli işgallerinden bu yana gerçekleştirilen en büyük şehir baskın eylemidir. Şehir merkezini saatlerce denetim altında tutan ARGK gerillaları, düşmana aman vermeyerek eylemlerini başarıyla sonuçlandırdılar.

Gece saat 21.00 sıralarında şehir merkezine gelen gruplar, yerlerini aldıktan sonra 21.30 sıralarında eylemi başlattılar. Bir grup gerilla, Hükümet Konağı, adliye lojmanları, kaymakamlık konutu ve diğer resmi kurumları hedeflerken, diğer gerilla grupları da halkla toplantı yapıp, bildiri dağıttılar, afiş astılar ve pullama yaptılar.

Aynı sıralarda, diğer bir grup ARGK gerillası ise, Yatılı Bölge Okuluna giderek, burada bir toplantı yaptı. Öğrencileri biraraya toplayan gerillalar, Türk sömürgeciliğinin Kürdistan'daki uygulamalarını anlattıktan sonra, ulusal kurtuluş savaşımızın ulaştığı aşamayı aktardılar. Yapılan propaganda sonucunda, öğrenciler ARGK gerillalarına büyük sevgi gösterisinde bulundular.

Saat 01.00'e kadar devam eden eylemde, ARGK gerillalarıyla sömürgeci birlikler arasında yer yer çarpışmalar da meydana geldi. Çarpışmalarda ARGK gerillaları kayıp vermezken, sömürgeci birliklerden ölü ve yaralıların olduğu bildirilmektedir.

Eylemde kitlelere yönelik olarak yapılan propaganda çalışmalarının yanısıra, resmi kurumlarca ait binalara yapılan roket atışı sonucunda binalarda ağır maddi hasar meydana geldi. Meydana gelen zararın milyonlarca lirayı bulduğu bildirilmektedir.

Pusuda düşmana ağır darbe

Çukurca'nın dağlık kesiminde gerçekleştirilen diğer bir eylemde ise, sömürgeci ordu birliğine ağır kayıp verdirildi.

17 Temmuz günü Çukurca'nın dağlık kesiminde operasyona çıkan sömürgeci birliğe karşı ARGK gerillaları bir pusu gerçekleştirdiler. ARGK gerillalarının yoğun ateşiyle karşılaşan düşman birliği büyük bir panik içerisinde kaçışmaya başladı. Düşmanın can havliyle sağa-sola kaçışması bile ağır darbe yemesini engelleyemedi.

ARGK gerilla birliğinin kayıp vermediği pusuda düşmanın çok sayıda ölü ve yaralı verdiği bildirilmektedir. Düşman birliğinin özel timler, köy korucuları ve askerlerden oluştuğu, yoğun ateş sonucu özellikle de özel timler ve koruculardan verilen kaybın daha fazla olduğu gelen haberler arasında.

Düşman aldığı bu ağır darbe karşısında yaşadığı çıkmazı gizlemeye çalışırken, sıradan yurtseverleri katledip, bunları kamuoyuna gerilla olarak açıkyor. Çukurca eylemi ardından da sıradan köylüleri kurşuna dizip, bunları gerillalar olarak yansıttı. Sömürgeciler, bu yöntemle kendi yenilgilerini gizlemeye çalışırken, diğer yandan da gerillaların fazla kayıp verdiği, devletin başarılı olduğu imajını yaratmak istiyorlar.

Düşman, Çukurca'da yediği ağır darbenin ardından da köylülere saldırarak, yeni katliam gerçekleştirdi. Katlettiği bu köylüleri daha sonra yaptığı açıklamada ARGK gerillası olarak lanse etti. Çukurca, Beytüşşebap ve Hakkari çevresinde katlettiği 16 köylüyü kamuoyuna bu şekilde, ARGK gerillası olarak açıkladı.

Bu tür katliamlar bile, sömürgecilerin savaşı çoktan kaybettiklerinin açık bir kanıtı olmaktadır. Rastgele sıradan insanların, kurşunlara hedef olarak seçilmesi bunun açık bir göstergesidir.

CUDİ'DE HER GÜN MUHAREBE

Cudi Dağı'nda savaş günlük muharebelerle devam ediyor. Hemen her gün sömürgeci ordu birlikleriyle ARGK gerillaları arasında saatlerce süren muharebeler meydana gelmektedir.

Türk sömürgecileri Cudi Dağı'na sürekli bir şekilde güç sevk ederek, bu alanda gerilla birliklerimizin hareketliliğini engellemek istiyorlar. Cudi Dağı'nın yamaçlarında harekat düzenleyemeyen düşman, alana yeni güçler takviye edip, dağı kuşatma altına alıp, hava birlikleriyle sonuca gitmek istiyor.

Nitekim Cudi'nin yüksek noktalarında bulunan mezra ve köyleri boşaltarak, bu alanı hava saldırısı için açık bir hedef haline getirirken, dağı da tümden bombalamaya uygun bir duruma getirmek istiyor. Yine, basına yansıyan haberlerden de görüldüğü gibi, napalm vb. bombaların yanısıra, sömürgeciler kimyasal silah kullanmaya da hazırlanıyorlar.

Bu amaçlarına ulaşmak için de köyleri boşaltıp, daha rahat manevra yaparak, gerillaları da kitle desteğinden yoksun bırakmak isteyen sömürgeci yetkililer, bu amaçlarına ulaşmak için de her türlü insanlıkdışı uygulamaları geliştiriyorlar.

Düşmanın Cudi Dağı'na yönelik girişimlerine rağmen, ARGK gerillaları, hemen her gün düşmanla çatışma içerisine girerek, düşmana ağır darbe vurmaktalar. Özel tim, köy korucusu ve askerlerden ölen ve yaralananların sayıları yüzleri geçti. Son olarak 17 Temmuz'da büyük bir muharebe meydana geldi. 2 gün süren muharebede, subay ve erlerden ölen veya yaralananlar oldu.

Sonraki günlerde de bu muharebenin devamı niteliğinde yeni çarpışmalar meydana geldi. Bütün bu muharebelerde de düşmanın verdiği kayıp, büyük oranlara ulaştı. Cudi Dağı'ndan aldığımız son haberlerde, muharebelerin hala devam ettiği bildiriliyor.

Şırnak'ta eylem dalgası

Cudi Dağı'nda yoğunlaşan savaş, Şırnak'ın diğer mıntıkalarını da etkisi altına aldı. Şırnak'ın diğer mıntıkalarında da savaş yoğun bir şekilde devam ediyor. Düşmanın askeri gücüne ve çeşitli kurumlarına yönelik olarak başarılı eylemler gerçekleştiriliyor.

Yoğurtçular köyünün Özveren mezrasına gelen bir grup ARGK gerillası, köyde toplantı yaptı, köy okulunu yaktı ve 3 genci de askere aldı.

Saat 20.00 sıralarında mezraya gelen ARGK birliği köylüleri köy meydanında toplayarak, ulusal kurtuluş mücadelemizin katettiği gelişmeleri ve yurtseverlere düşen görevleri anlattılar.

Toplantının bitimi ardından halkın coşkulu alkışları arasında 3 genci askere aldılar. Köylülerle birlikte, zaman zaman karakol ve işkencehane olarak kullanılan köy okulunu da ateşe vererek yaktılar.

Alixan Tatar'ın reisliğini yaptığı çete odağına karşı yeni bir eylem gerçekleştirildi. Daha önceki yıllarda bu çete odağına vurulan ağır darbelerle, bu odak hareket edemez bir duruma getirilmişti. Son günlerde, sömürgeciler, bu odağı yeniden harekete geçirip, mücadelemize karşı savaştırma yoluna gittiler.

Şehir merkezine sıkışmış olan çeteleri, bölgede mücadelemizin yaygın bir savaş aşamasına ulaşması ile birlikte, yeniden kırsal alana açılmaya zorlayan sömürgeciler, bu şekilde kendi yenilgilerini önlemek istiyorlar.

Toptepe köyü yakınlarında Tatar'a ait özel otomobille dolaşan çetelere karşı, bir pusu eylemi gerçekleştirildi.

Bir grup ARGK gerillasının açtığı yoğun ve çapraz ateş sonucu, korucululardan Osman Tatar ölürken, Muhyettin Caner adlı korucu ise ağır bir şekilde yaralandı. Ayrıca taksinin de büyük hasar gördüğü bildiriliyor.

23 Temmuz günü Şırnak-Cizre karayoluna döşenen bir mayına çarpan traktörde bulunan 3 kişi ağır bir şekilde yaralandı.

Şırnak'ta meydana gelen diğer bir olayda ise, korucular birbirlerine girdiler.

Kızılsu bucağına bağlı Atbaşı köyünde operasyonda bulunan korucular içine düştükleri panik ve korku sonucu birbirlerine ateş açtılar. Bir korucunun silahından çıkan mermiler 2 korucunun ölmesine yol açtı.

Korucuların büyük bir panik içerisinde olduğunun somut bir ifadesi olan bu olay, son zamanlarda savaşın yoğunlaşmasına bağlı olarak, sık sık meydana gelen sömürgeci birliklerin iç çatışmalarının bir diğer örneğidir.

Şırnak şehir merkezinde, düşmana ajanlık yapan bir hainin evi bombalandı. Kısa bir süre önce, köyde barınamadığı için Şırnak şehir merkezine göçen ajanın evine gece saatlerinde bomba atıldı.

Roketatar ve el bombaları ile gerçekleştirilen saldırıda 2 kişi ağır bir şekilde yaralandı.

Şırnak şehir merkezine özellikle de son günlerde büyük bir askeri yığınak yapılmış durumda. İlçenin nüfusunu aşan sayıda ordu birliği şehir merkezi ve çevresinde üslenmiş durumda. Düşmanın bu kadar güç yığmasına rağmen, gerçekleşen eylem düşmanda büyük bir şok yarattı.

Bu eylem, düşmanla işbirliği yaparak, halkımıza karşı suç işleyenlerin nereye kaçarlarsa kaçsınlar affedilmeyeceklerini bir kez daha gösterdi. Düşmanın en güçlü göründüğü alanlara bile sığınsalar, ARGK'nin hesap sorucu kurşunlarından kurtulamayacakları herkese bu vesileyle bir kez daha gösterildi.

DİYARBAKIR MİT VE VALİLİK BİNASINA BOMBA

Şehir alanlarında da ulusal kurtuluş mücadelemiz giderek daha sağlam temellere kavuşmaktadır. Birçok şehir merkezinin ARGK gerillaları tarafından basılıp, geçici sürelerle de olsa işgal edilmesi, şehir çalışmalarına ivme kazandırmaktadır. Kırsal alanda büyük gelişme kaydeden ulusal kurtuluş mücadelemiz, etkisini güçlü bir biçimde şehirsel alanlarda da duyurmaya başladı.

Şehir kitlelerinde ulusal kurtuluş mücadelemize karşı büyük bir sempati gelişmekte, bu alanlardan aktif savaşa katılanların sayısı gün geçtikçe artmaktadır. Düşmanın şehirlerdeki denetimi yoğun olmasına rağmen, mücadele saflarına katılanların sayısı sürekli artmakta, bu alanlardaki örgütsel çalışmalarımız da gelişmektedir.

Bu gelişmelere paralel olarak, düşmanın çeşitli kurumlarına yönelik bombalama ve saldırı eylemleri de gelişmektedir. Birçok şehir merkezinde düşman kurumlarına, temsilcilerine ve işbirlikçi ajanlarına karşı eylemler gerçekleştirildi. Şehir alanında da düşmana ağır kayıplar verdirildi.

Şehir merkezlerinde gerçekleştirilen eylemlerin sonuncusu ise, Diyarbakır MİT ve valilik binasına bomba konulması eylemi oldu. Bomba istenilen zamandan önce patlamış da olsa, eylemin kendisi bile sömürgecilerde büyük korku yarattı.

Çok sıkı bir şekilde korunan bu binalara karşı gerçekleştirilen bombalama eyleminin varlığı bile düşmanın korkusunu arttırdı. Bu eylemle birlikte, düşmanın kendisini çok sağlam hissettiği alanlarda bile, ARGK'nin intikam eylemlerinden kurtulamayacağı bir kez daha gösterildi.

NUSAYBİN'DE SAVAŞ KIZIŞTI

Nusaybin ilçesi ulusal kurtuluş mücadelemizin güçlü bir temele kavuştuğu ve önemli gelişmeler yaşadığı bir alandır. Gerek şehir merkezi ve gerekse de kırsal alanda büyük bir kitle desteğine dayanan ulusal kurtuluş mücadelemiz faşist Türk sömürgeciliğine her gün yeni darbeler vurarak gelişmektedir.

Kısa bir süre önce, Nusaybin şehir merkezinde operasyonlara girişen Türk sömürgecileri, yurtseverleri tutuklayarak, PKK'nin çökertildiği yolunda haberleri basında yayınlatmıştı.

Daha bu haberin mürekkebi bile kurumadan, Nusaybin çevresinde ulusal kurtuluş eylemliliğimiz büyük bir gelişme gösterdi. Düşmana birçok alanda peşpeşe darbeler vuruldu.

18 Temmuz günü, Nusaybin'in Akarsu bucağında sömürgeci ordu birliği ile ARGK gerillaları arasında çıkan çatışmada, sömürgeci ordudan 1 asker öldü, 1'i de ağır yaralandı.

24 Temmuz günü Nusaybin'e bağlı Bulancak köyüne gelen ARGK gerillaları, köyde toplantı yaptılar. Kitlenin büyük bir coşku ile katıldığı toplantının ardından gerillalar köy okulunu ateşe vererek, eylemlerini sonuçlandırdılar.

Mardin'in Savur ilçesinde 3 devrimciyi ihbar ederek, ölümlerine sebebiyet veren ajan Faraç Sağa ölümle cezalandırıldı.

İhbardan sonra kaldığı alanı değiştirerek, Mardin'e bağlı Elmabahçe köyüne kaçan ajanın takip sonucu izi bulunarak ölümle cezalandırıldı.

Elmabahçe köyüne gelen bir grup ARGK gerillası köylüleri köy meydanında toplayarak propaganda konuşması yaptı. Ajan hainin işlediği suçları da kitlelere açıklayan ARGK gerillaları, daha sonra haini hakkettiği cezaya çarptırarak eylem alanından ayrıldılar.

3 ARGK savaşçısının katledilmesinden sorumlu olan bu ajanın cezalandırılması, yöre halkı üzerinde büyük etki yarattı. Düşmandan ve işbirlikçilerinden dökülen her damla kanımızın hesabının mutlaka sorulacağı yönündeki inancı daha da pekiştirdi.

BEYTÜŞŞEBAP'TA SAVAŞ YOĞUNLAŞTI

Beytüşşebap alanında düşmana karşı gerçekleştirilen bir dizi eylemin yanısıra, ulusal kurtuluş birliklerimizin saflarına da katılım her geçen gün daha da artmaktadır.

Beytüşşebap'a bağlı Beşağaç köyü ve Hemka yaylasına ARGK birliği ayrı ayrı baskın eylemleri gerçekleştirdi. Köy ve yaylada bulunan kitlelerle toplantı düzenleyen ARGK gerillaları, buralardan 30 köy korucusunu ve 14 genci saflarına kattı.

Korucuların ARGK saflarına silahları ile birlikte bu şekilde toplu olarak katılmaları ile düşmanın köy koruculuğundan beklediği umutlarının gerçekleşmeyeceği bir kez daha açığa çıktığı gibi, zorla silahlandırılarak, kendi halkına karşı savaştırılmak istenen köy korucuları, mücadelemizin gelişmesiyle birlikte daha da artan sayıda uyanmakta ve düşmanın verdiği silahı yeniden ona karşı çevirmekteler.

Bu da, düşmanın "Kürdü Kürde kırdırma" politikasının tümüyle iflas ettiğinin ve belli bir hain kesim dışında, hiçbir insanımıza halkına karşı düşmanlık yaptıramayacağının daha açık bir göstergesidir.

22 Temmuz günü, Beytüşşebap'ın Hisarkapı mevkiinde ARGK birliği düşmanın operasyon koluna karşı bir pusu eylemi daha gerçekleştirdi.

30 korucu ile 14 gencin ARGK saflarına katılması ardından sömürgeciler de alandaki operasyonlarını yoğunlaştırdılar. Beytüşşebap'ın dağlık alanı sömürgeci ordu güçleri ile dolduruldu. Binlerce askeri güç Beytüşşebap dağlarına sevkedilmeye başlandı.

Yoğun düşman gücüne ve aralıksız devam eden operasyona rağmen, ARGK gerillaları Hisarkapı mevkiinde düşmanın bir operasyon koluna karşı pusu kurdular. Saat 19.00 sıralarında pusuya düşen düşman birliğinden çok sayıda ölen ve yaralanan oldu. ARGK birliğinin kayıp vermediği pusu eyleminde, silah sesleri duyulmasına rağmen, diğer operasyon birlikleri, çatışmaya müdahale cesareti gösteremediler.

Karanlığın çökmesiyle birlikte, tüm düşman güçleri büyük bir hızla operasyonlarını sonuçlandırarak, mevzilerine çekildiler. Bu gelişmeler, düşmanın içerisinde bulunduğu büyük korku ve paniğin somut göstergeleridir. Düşman, her gün basına yaptığı açıklamalarda "şöyle sıkıştırdık, böyle enselerindeyiz" demesine rağmen, ARGK gerillaları ile karşılaşmamak için adeta köşe bucak kaçmakta, operasyonlarını ise, belli noktalarla sınırlamaktadır.

Bu gelişmeler, Beytüşşebap alanında da ulusal kurtuluş savaşımızın büyük bir atılım göstererek, yoğunlaşmasını birlikte getirdi. Düşmanın alana büyük bir güç yığmasına rağmen, savaşımız bu alanda da yoğun gelişmeler yaşıyor.

Beytüşşebap'ta gerçekleştirilen diğer bir eylemde ise PTT şantiyesi basılarak, burada bulunan 3 araç ateşe verilip yakıldı. Eylem, PTT'nin yeni yapım çalışmalarını engellediği gibi, sömürgecilerin askeri amaçlı ulaşım çalışmalarına da büyük bir darbe oldu.

VAN-ÇATAK'TA DÜŞMANA AĞIR DARBE

Yaz atılımıyla birlikte Çatak alanında da ulusal kurtuluş savaşımız büyük bir gelişme gösterdi. ARGK birliklerinin saflarına katılım arttığı gibi, düşmana da ağır darbeler vuruldu.

Çatak alanında gelişen ulusal kurtuluş mücadelemiz düşmanın mücadelemizi Botan alanıyla sınırlama, diğer alanlara yansımasını engelleme çabalarına da büyük bir darbe vurdu. Botan alanında yoğunlaşan savaşımız, yakın bölgelere de sıçrayarak, bu alanlarda da büyük gelişmeler göstermeye başladı.

Çatak ilçesine bağlı Konalga köyü yakınlarında ve Kurênazo dağlarında bulunan Alantaş yaylasında ARGK birlikleri ile sömürgeci ordu mensupları arasında büyük bir muharebe meydana geldi. Düşman bu muharebede, yeni bir hezimete uğradı.

Bu muharebeden önce, ARGK gerilla birliği Alantaş yaylasından 12 genci askere aldı. Öğlen saatlerinde Alantaş yaylasına gelen ARGK birliği, burada bulunan kitle ile bir toplantı yaptı. Toplantı sonucunda 12 genci askerlik yasası gereğince saflarına alan birlik, alandan ayrıldı.

Sömürgecilerin olaydan haberdar edilmesi sonucu operasyonlar yeniden yoğunluk kazandı. Sömürgeci ordu birliği, özellikle de kitlelere gözdağı vermek ve böylece ARGK saflarına katılımları engellemek için operasyonlarını Alantaş yaylası çevresinde yoğunlaştırdı.

Düşmanın alanda yoğunlaştırdığı operasyon karşısında, ARGK gerillaları harekete geçerek, düşmana yeni bir darbe vurmak için belli noktalara pusu attılar. Düşmanın bir operasyon kolunun pusuya düşmesi neticesinde çıkan çatışma saatlerce sürdü. Çatışma sonucunda düşman birliği ölü ve yaralı olarak onlarca kayıp verirken, ARGK birliği başarılı bir manevrayla kayıp vermeden, çatışmadan çıkmasını bildi.

HAKKARİ-SÜVARİHALİL GEÇİDİNDE PUSU

Hakkari'nin Yoncalı köyü yakınlarındaki Süvarihalil geçidinde operasyon düzenleyen 200 kişilik düşman birliğine karşı pusu kuruldu. Pusu neticesinde düşman onlarca ölü ve yaralı verdi.

Gündüz meydana gelen pusu eyleminde, çatışma gece karanlığına kadar devam etti. ARGK gerillaları düşmana ağır kayıp verdirdikten sonra, kayıp vermeden ve başarılı bir şekilde geri çekildiler.

Süvarihalil geçidinde ağır darbe alan sömürgeciler, daha sonra yakında bulunan Yoncalı köyünden yurtseverlere saldırarak katliam gerçekleştirdiler. ARGK gerillalarının karşısında hiçbir varlık gösteremeyen sömürgeciler, silahsız ve savunmasız olan köylülere saldırarak 5'ini katlettiler, 2'sini de ağır bir şekilde yaraladılar. Daha sonra basına yaptıkları açıklamalarda, bunları ARGK savaşçıları olarak yansıtıp, katliamlarını gizlemeye çalıştılar.

TENDÜREK DAĞI'NDA, ASKER VE KORUCULARDAN 10'U ÖLÜ, 15'İ YARALI

Ağrı-Diyadin yakınlarında bulunan Tendürek Dağı'nda sömürgeci ordu birlikleriyle ARGK gerillaları arasında saatlerce süren bir çarpışma meydana geldi. Çarpışma sonucu asker ve koruculardan 10'u ölürken, 15'i de ağır yaralandı.

Ulusal kurtuluş eylemliliğimizin geniş bir alana yayılması ve her alanda sömürgecilere ağır darbeler vurulması, savaşımızın daha sağlam bir temele oturmasını da birlikte getiriyor. Ağrı çevresinde de ulusal kurtuluş savaşımız, 1989 Baharı ile birlikte, yeniden büyük bir gelişme gösterdi.

1985 yılında düşmanı günlerce uğraştıran içte ve dışta büyük bir yankı uyandıran ulusal kurtuluş mücadelemiz, sonraki yıllarda da bu alanda gelişimini devam ettirmiştir. 1989 Bahar dönemiyle birlikte, bu alandaki mücadelemiz de büyük bir gelişme gösterdi.

Türk sömürgecilerinin mücadelemizi, ısrarla dar bir alanla sınırlı gösterme çabaları, bu alanlarda gelişen mücadele ile boşa çıkarılmaktadır. Mücadelemizin dar bir alana sıkıştırılmadığı ve sürekli bir gelişme gösterdiği; giderek daha geniş çevrelere yansıdığı ve bu alanlarda da güçlü gelişmeler ortaya çıkardığı bu eylemlerle birlikte bir kez daha kanıtlandı. Tendürek Dağı'nda düşmana vurulan darbe, savaşımızın Kürdistan'ın her alanında isyan alevini yaktığının göstergesidir.

ERUH'TA ÇATIŞMA

26 Temmuz günü, sabahın erken saatlerinde meydana gelen çarpışmada düşmana ağır darbe vuruldu.

Sabah erken saatlerde ARGK gerilla birliği ile düşman birliği Eruh'un Fındık bucağı yakınlarında karşılaştılar. ARGK birliğinin ortak davranarak ateş üstünlüğünü elde etmesi, düşmanın hareket edemez duruma gelmesine yol açtı. ARGK gerillalarının açtığı ateş sonucu düşmandan ölen ve yaralananların çok olduğu bildiriliyor. Sömürgeciler her zamanki gibi kayıplarını az göstererek, 1 asker ölü, 1 asker de yaralı olarak açıkladılar.

Gerillaların çatışma alanından çekilmesi sonucu, düşman birliği hareket edebildi. Bu arada dağda hayvanları otlatan 12 yaşındaki bir çoban da düşman askerleri tarafından katledildi. Düşman yediği ağır darbenin intikamını çobanı katlederek almaya çalıştı. Basına yapılan açıklamalarda da, olayın sorumluluğu ARGK gerillalarının üzerine atılarak, yaptığı vahşeti düşman gizlemeye çalıştı.

Gazetemiz Berxwedan'a

1989 yılı, toplumsal muhalefetin yükselmesi açısından önemli bir yıl. Ben aşağıda 1988-89 öğretim yılında, Diyarbakır Üniversitesi'ndeki yurtsever-devrimci öğrenci gençliğin mücadelesini özetleyeceğim.

Ekim 1988'de başta Diyarbakır zindanında olmak üzere, diğer yerlerde de başlatılan açlık grevi direnişlerine destek amacıyla yapılmak istenilen yürüyüşü polisin engellemesi üzerine, öğrenciler oturma eylemi yaptılar. Bu eylemde bazı sloganlar atıldı. Bu arada bazı öğrenciler de açlık grevine girerek zindanlardaki direnişe destek veriyorlardı.

8 Mart 1989'da Dünya Emekçi Kadınlar Günü dolayısıyla bir program düzenlendi. Çeşitli konuşmalar yapıldı.

14 Mart 1989'da Tıp Fakültesi öğrencileri, tıp bayramı dolayısıyla bir program düzenlediler. Yapılan çeşitli konuşmalarla burjuvazinin çıkarlarına hizmet eden günümüz tıbbı eleştirildi.

16 Mart 1989'da Halepçe katliamının yıldönümünde üniversite kampüsünde yapılan bir yürüyüş eyleminde **"Kahrolsun faşizm"**, **"Kahrolsun sömürgecilik"** sloganlarını atan öğrenciler, Saddam'ın portresini yaktılar. Bu eylemden sonra 20-25 civarındaki öğrenci hakkında soruşturma açıldı.

21 Mart 1989'da üniversite kampüsünde düzenlenen davul-zurnalı bir törenle Newroz bayramı kutlandı. Yüzlerce öğrenci açık havada ateş etrafında halay çekti. Kısa konuşmalar yapıldı. Newroz bayramı şenliğine katıldıkları gerekçesiyle 10-15 öğrenci gözaltına alındı. Duyarlı öğrencilerin kendi arkadaşlarının gözaltına alınmasına seyirci kalmamaları, çeşitli protesto eylemlerine girişmeleri üzerine bu öğrenciler kısa bir süre içinde serbest bırakıldılar.

26 Mart 1989'da yapılan yerel seçimlere Diyarbakır Belediyesi Başkanlığı için, düzen partilerinin belirlediği adaylar yanında küçük-burjuva örgütlerin kalıntılarının —ki, bugün tükenmiş durumdalar— belirlediği bir aday vardı. Bu aday ile birlikte diğer düzen partilerinin gösterdiği adaylar, Diyarbakır halkının devrimci, demokrat,

Diyarbakır Üniversitesi'nde Newroz kutlaması

Devamı 19. sayfada

Sürgüne karşı Kürt intifadası

Baştarafı 1. sayfada

Ulusal kurtuluş savaşımızın katettiği büyük gelişmeler karşısında sömürgeci ordu birliklerinin içerisine girdikleri çöküntü derinleşirken, özel savaş uygulamaları da yoğunlaştırılıyor. ABD emperyalizminin Vietnam'da uyguladığı köy boşaltma, stratejik köyler oluşturma planlarının benzerini, Türk sömürgecileri de Kürdistan'da uygulamaya başladılar. Bu uygulamaların yanısıra, kimyasal silahların kullanılmasına da ağırlık vererek, ABD'nin Vietnam'da uyguladığı özel savaş taktiklerini Kürdistan'da gerçekleştirmektedirler.

Cudi Dağı'nda savaşımızın gelişmesi ve sömürgeci ordu birliklerine peşpeşe ağır darbeler vurulmasıyla birlikte, sömürgecilerin bu alana yönelik özel savaş uygulamaları da artış gösterdi. Cudi Dağını tümden boşaltarak, bu alanı bombalayacaklarını açıklayan sömürgeciler, çok geçmeden bu planlarını uygulamak için harekete geçtiler.

Cudi Dağı'nda bulunan 2 köyü boşaltmaları için bildirimde bulunan sömürgeciler, ayrıca Balveren, Araköy, Geçitboy ve Dağkonak köylerine de köy dışına çıkma yasağı getirdi. 28 Haziran'da köylere yapılan bildirimde, yayla ve meralarda atış talimi yapılacağı ve köylülerin köy dışına çıkmamaları bildirildi. Sömürgeci ordu birlikleri köylülerin bildirime uymamaları halinde hiçbir sorumluluğun kabul edilmeyeceğini de söylediler.

Yapılan bildirimin amacının ne olduğu açıktır. Köylülere bir yönüyle sürgün dayatılırken, diğer yandan ise katliamlara önceden zemin hazırlanıyor.

Köylülerin köy dışına çıkmamaları, hayvanlarını otlatmamaları, tarlalarını ekip-biçmemeleri anlamına geliyor. Köylüler getirilen bu yasakla köyün dışına çıkamayacaklarından tarlalardaki ürün heba olacak, hayvanlar da beslenemedikleri için ölecekler. Bunun yol açacağı sonuç ise, köylülerin açlıkla karşı karşıya gelmeleri ve sonunda köylerini terketmek zorunda bırakılmaları olacaktır.

Şimdiye kadar onlarca köy ve mezrayı boşaltarak, köylüleri sürgün eden sömürgeciler, bu kez halkı açlıkla karşı karşıya bırakarak, kendiliğinden köylerini terketmeye zorluyor. Köylülerin köyün dışına çıkmamaları açlık demek olacağından, köylüler ya açlıktan ölmeyi ya da köylerini terketmeyi tercih edecekler. Sömürgeciler, köylüleri böylesi bir ikilem karşısında bırakmak için de bu yolu seçti.

Ama bu kez sömürgecilerin hesapları tutmadı. Köylüler sömürgecilerin dayattığı seçenekleri kabul etmeyerek, direnişe geçtiler. Günlerce Şırnak-Uludere karayolu yakınında oturma eylemi yapan köylüler, yasaklar kaldırılmayana kadar, buradan ayrılmayacaklarını açıkladılar. 5000 kişinin katıldığı eylem, neticede sömürgecilerin yasağı kaldırmasıyla birlikte, sona erdirildi. Bu şekilde sömürgecilerin uygulamak istediği sürgün politikası da boşa çıkarıldı.

12 Eylül askeri faşist rejimi sonrasında ilk kez bu derecede yaygın bir kitle gösterisi gerçekleştirilmektedir. Binlerce kişinin katıldığı eylem, halkın ulusal kurtuluş savaşımıza somut desteğinin açık bir göstergesi olmakla birlikte, halkımızın artık eskisi gibi sömürgeci uygulamalar karşısında boyun eğmeyeceğinin de bir kanıtıdır.

Faşist Türk sömürgecileri, bu yıl başlarından itibaren, giderek artan bir şekilde köylüleri, yurtseverleri katletmeye başladı. Halkın ulusal kurtuluş savaşımıza artan desteğini kesmek için kitleleri hedefleyen sömürgeciler, o çokça bilinen taktiği *"balığı suyun dışına çıkarma"*yı uygulamaktadırlar. Balığı yakalamayınca, bu **kez suyu, yani halkı başka alanlara** taşırarak, devrimcileri halk desteğinden yoksun bırakmaya çalışıyorlar.

Gündeme gelen son sürgünler, bu politikanın somut bir ifadesidir. Halkı sürgüne göndererek, ARGK birliklerini kitle desteğinden yoksun bırakmayı amaçlıyor. Köylüleri sürgün etmek istemesinin diğer bir amacı da, boşalan alanları kimyasal silahlarla zehirleyip, hiçbir canlının yaşayamayacağı bir duruma getirmek istiyorlar. Sürgünlerle birlikte, Cudi Dağı'nın bombalanacağının açıklanması ve kimyasal silahlar kullanılacağının belirtilmesi, bir tesadüf değildir.

Cudi Dağı gerilla birliklerimizin üslenmesi için elverişli olduğu gibi, bu alandaki kitle desteği de ulusal kurtuluş savaşımızın büyük bir atılım kazanmasına yol açıyor. Bu gerçeklerden dolayı sömürgeciler bu alanı tümden yaşanmaz bir duruma getirmeye çalışıyorlar.

Sömürgecilerin köyleri boşaltma taktiğine karşı, köylüler büyük bir direniş gösterdiler. Yapılan tehdit ve şantajlara boyun eğmeyen köylüler, topraklarını terketmeyeceklerini kararlı bir şekilde dile getirerek, sömürgecilere geri adım attırdılar. Köylülerin günlerce süren eylemi karşısında sömürgeciler geri adım atmak zorunda kaldılar.

Şırnak kaymakamının *"askerler zaman zaman köy merkezi dışında yayla ve meralarda atış eğitimi yapacaktır. Can ve mal güvenliği açısından dikkatli olun, aksi halde sorumlu değiliz."* ibarelerinin üzerinde yer aldığı mektubunun köylere ulaşmasıyla birlikte, köylüler de direniş hazırlıklarına başladılar. Gizli bir şekilde sürgünün dayatılması anlamına gelen bu karar karşısında Balveren, Araköy, Geçitboyu ve Dağkonak köylerinin yanısıra, Yoğurtçular, Taşdelen, Ortasu ve Işıkveren köyleri de direnişe katıldılar. Cudi, Gabar, Şeyhömer ve Kelameme köylüleri de, gönderdikleri haberlerde, direnişle dayanışma içerisinde olduklarını ve köylerini hiçbir şekilde terketmeyeceklerini bildirdiler.

Balveren, Araköy, Geçitboynu ve Dağkonak köylerinde yaşayan yaklaşık 5 bin köylü, kadın ve çocuklarıyla birlikte 17 Temmuz'da Şırnak-Uludere karayolunu bir süre ulaşıma kapatarak eyleme başladılar. Daha sonra karayolunun kenarında oturma grevi biçiminde eylemlerini sürdüren köylüler bir haftayı aşan bir süre, burada kalarak eylemlerini başarıyla sonuçlandırdılar. Geceleri de eylem yerinde kalan köylülere, yakın köylerden yiyecek yardımı yapıldı ve eylemlerine yakın ilgi gösterildi.

Yol kestiler — Şırnak bölgesinde yaklaşık 3 bin köylü yayla yasağını protestolarını dün de sürdürdüler. Balveren köylüleri Şırnak-Uludere yolunu keserek yasağa ... Bayram: "Her gün üç-dört köylü gözaltına alınıyor. Can ve mal güvenliğinin bu kadar ucuz olduğu bölgede yaşanan olaylar ibret verici" dedi. (Fotoğraf: Ergun A...

SHP'li Keskin: Özal halkı köy ve ilçelere hapsetti

Siirt ve Hakkâri'de köylüye yayla ...

ERGUN AKSOY
KASIM KADIRHAN

ŞIRNAK/HAKKÂRİ — Şırnak'ın Cudi Dağı etekleri ile Hakkâri Beytüşşebap ve Uludere bölgelerinde köylülerin yaylalara çıkmasının yasaklanmasına tepki sürüyor.

Yasak kararı Şırnak'taki köylülere kaymakamlık tarafından tebliğ edilirken, SHP Hakkâri Milletvekili **Cumhur Keskin**, **"Hayvanlarımız açlıktan ölüyor"** dedi.

Şırnak Bölgesi'nde yasaktan etkilenen yaklaşık üç bin köylü protestolarını dün de sürdürdüler. Önceki gün Şırnak-Uludere karayolunu keserek yasağa tepki gösteren köylüler adına ...

... den **Abdullah Uysal** ise Kemerli köyü yakınlarında koyunlarını otlatan bir çobanın güvenlik güçlerince öldürüldüğünü öne sürerek göçe hazırlandıklarını söyledi.

İşte metin

Siirt'in Şırnak ilçesine bağlı Balveren, Ara, Dağkonak ve Geçitboyu köylerine Kaymakam **Cemal Ayman** imzasıyla bir tebligatta bulunuldu. Şırnak 23. Sınır Jandarma Tugay Komutanlığı'nın emriyle muhtarlara tebliğ edilen 28 Haziran 1989 tarihli yazıda şöyle denildi:

"İlçemizde bulunan 23. Sınır Jandarma Tugay Komutanlığı'nca zaman zaman köy merkezi ...

... lemlerini sürdüreceklerini söyleyen Muhtar Bayram, Kaymakam Ayman'ın kendilerine **"Teröristlere yardım ediyormuşsunuz. Ayrıca asker istediği köy ve ilçeleri bombalar"** dediğini öne sürdü. Bayram, bölgedeki eylemler yüzünden asker - korucu - terörist üçgeni arasında sıkıştıklarını anlatarak sorunlarına bir çözüm bulunmasını istedi.

Muhtarlar valilikte

Bu arada, yasak kararını kapsayan köylerin muhtarları DSP'li İl Genel Meclisi üyesi Yahya ...

...ki 4 köyün halkı 'köy dışına çıkma yasağını' protesto ediyor

...in köylü yol kenarında

...lara gidemediklerini, ormandan kestikleri odunları köye ...rini ve hayvanlarını otlaklara çıkartamadıklarını, yaylaya ...aklandığı için yol kenarında yatarak yasaklamayı protesto ...ylediler. Köylüler gündüzleri çocuklarını ağaç gölgelerinde ...alışırken, geceleri de yaktıkları ateşin etrafında ...r.

Köy dışına çıkma yasağını protesto etme... köyden 5 bin köylü bir haftadır Şırnak-... kenarında yatıyorlar. SHP'den Genel Se... ve Milletvekili Turgut Atalay, Diyarbakı... Yıldırım ve Merkez İlçe Başkanı Ömer ... incelemelere başladılar.

Köylüler yaptıkları açıklamalarda isteklerini daha önce köy ihtiyar heyeti aracılığıyla Şırnak kaymakamına bildirdiklerini söylediler. Ancak kaymakamın kendilerine *"zaten hepiniz teröristsiniz. Bugün sizi öldürmeseler yarın öldürecekler. Hangi köy nerede ve ne zaman askerler tarafından bombalanma gereği duyulursa yapılacaktır."* cevabını verdiğini açıklayan köylüler, ayrıca *"terörist olduğu sürece asker istediği zaman ateş de eder, bomba da atar"* yanıtının verildiğini de söylediler.

Cudi Dağı'nın en yüksek noktasında bulunan Anılmış ve Boyunyaka köylerinin boşaltılması için de sömürgeciler karar almışlardı. Bu her iki köy ve bunlara bağlı mezralarda yaşayan köylüler topraklarını terketmeyeceklerini açıkladılar. Düşmanın tüm dayatmalarına rağmen, köylüler topraklarında kalmaya ısrarlı olduklarını belirttiler.

Olağanüstü Hal Bölge Valiliği'nin resmi yayın organı haline gelen ve sömürgeci uygulamaları azgın bir şekilde savunan Tercüman gazetesi sürgünleri haklı göstermek için yoğun çaba harcadı. Gazete yayınladığı yazılarda, özel savaş uygulamalarını savunarak, yapılanların az olduğunu, daha fazlasının yapılması gerektiğini de belirtmekten kaçınmadı.

Köylülerin yaptıkları açıklamaları tersyüz etmek için çaba harcayan Tercüman muhabirlerinin yazdıklarından bazılarını bu yazımızda da almak istiyoruz.

Köylülerin, *"PKK tarafından kışkırtıldığını"* yazan gazete, eyleme baskı sonucu katıldıklarını da yazdı. Bu şekilde halk intifadasının zorla, baskı ile gerçekleştiği demagojisini yaymak istiyorlar. Eyleme katılan köylüler, yüzlerine karşı sömürgeci uygulamaları haykırmalarına rağmen, sözkonusu gazete, ikiyüzlülükle demagojiye başvuruyor.

Tercüman gazetesi muhabirlerinin Balverenli bir köylüye sordukları, *"Amca sizin köylüler neden direniş yapıyor?"* sorusuna verdiği cevap şu oluyor: *"Hükümet bizi çok rahatsız etmektedir. Çok sıkıntı vermektedir. Arazide görseler dolaşmayın burada diyorlar, alıp soruşturmaya götürüyorlar."* Muhabirin sorduğu, *"Peki teröristler sizi rahatsız etmiyor mu?"* şeklindeki soruya aynı köylü şu yanıtı veriyor: *"Ötekiler, onlar da işte öyle dolaşıyorlar. Pek bize zararı olmamıştır. Ama hükümet..."* Muhabir köylünün verdiği bu cevap karşısında hayretini yazmaktan geri kalmıyor. Çünkü, köylü PKK'den bahsederken ne terörist, ne eşkiya ne de cani adını kullanıyor. Bu bile, halkımızın PKK'ye olan sempatisini ve somut desteğini gösteriyor.

Nitekim muhabir de bunu anlamış olacak ki, şunları yazıyor: *"Bela dağ Cudi'nin çevresinde 20'den fazla köy var. Yüzlerce PKK'lı eşkiyanın da günde üç öğün yemek yediği düşünülecek olursa büyük bir erzak ihtiyacı ortaya çıkıyor... Ve teröristler ihtiyaçlarını bu köylerden temin ediyorlar."* Bu sebepden dolayı da bu köylerin boşaltılmasını savunan muhabir, köylülerin *"Öldürülmekten korktuğu için eyleme katıldığını"* yazarak gerçekleri tahrif etmeye çalışıyor.

Direnişçi köylülerin yaptıkları, *"Bize 2 km sınır koydular. O sınır kaldırılıncaya kadar buradan gitmeyiz. Köyün boşaltılmayacağına dair belge getirsinler, yoksa ölünceye kadar buradan adımımızı atmayız. Ölümüz gider. Demokratik hakkımız bu. 13 yaşındaki çocuklarımızı köyden uzaklaştı diye öldüresiye dövdüler. Bunun hesabını versinler. Hakkımızı sonuna kadar savunacağız."* biçimindeki açıklamaya rağmen, muhabir, *"Aslında bazı güvenlik sorumlularının söylediği gibi köylünün bu direnişlere baskı ile geldiği zaten hallerinden de belli"* diyerek, gerçeği tahrif yoluna bir kez daha başvuruyor.

Eğer köylüler baskılardan yılıp, korksalar, çağın en vahşi katliamlarının sahibi olan ve binlerce askeri gücü, en modern silahları ve kimyasal gazlarıyla sürekli köylüleri tehdit eden sömürgecilerin isteklerini yerine getirmeleri gerekirdi. Sömürgecilerin bu vahşi gücünden korkmayıp direnişe katılan köylülerin, PKK'nin mücadelesine sahip çıkma temelinde bu eylemi başlattığı açık bir gerçektir.

PKK'nin önderliğinde gelişen ulusal kurtuluş savaşına halkımız, bu son direnişlerde de görüldüğü gibi, her şeyini ortaya koyarak katılıyor. Düşmanın sürgün ve katliam planlarına ve uygulamalarına karşı, PKK'nin cephe saflarında birleşme ve direnişi yükseltme çağrısına cevap vererek karşı koyuyor.

Kürdistan'da kitle eylemliliğinin fitili, bu son direnişlerle birlikte ateşlendi. Fitilin önümüzdeki süreçte kitle eylemliliğinde büyük patlamalara yol açacağı ve bu temelde sömürgeciliğe karşı topyekün savaşan bir halk gereçekliğine ulaşacağımız da açık olan bir durumdur.

Olağanüstü hal uygulamasının 2. yılında özel savaşın iflası daha kesin

Baştarafı 1. sayfada

Kürdistan'ın sömürge statüsünün açık bir itirafı anlamına da gelmekteydi. En üstte Bölge Valisi Hayri Kozakçıoğlu'nun atandığı bu özel yönetim, her türlü olağanüstü yetkiyle de donatıldı. Emrine binlerce sayılık yeni askeri birlikler verilirken, en modern savaş araçlarıyla donatılması için de trilyonlarca liralık ek kaynaklar ayrıldı.

Geneldeki, sömürgeci yönetimden ayrı olarak, olağanüstü hal bölgesinde özel yasalar uygulanmaya konuldu. Bütün bu uygulamalar da Kürdistan'daki ulusal kurtuluş savaşını bastırmak için devreye sokuldu. Bölge Valiliği, daha 1. yılını doldurmadan açık başarısızlığı da ortaya çıktı. 1989 Bahar Atılımı ile birlikte, Bölge Valiliği'nin sorumluluğu altında yürütülen özel savaş uygulamasının iflası daha da açık bir şekilde ortaya çıktı.

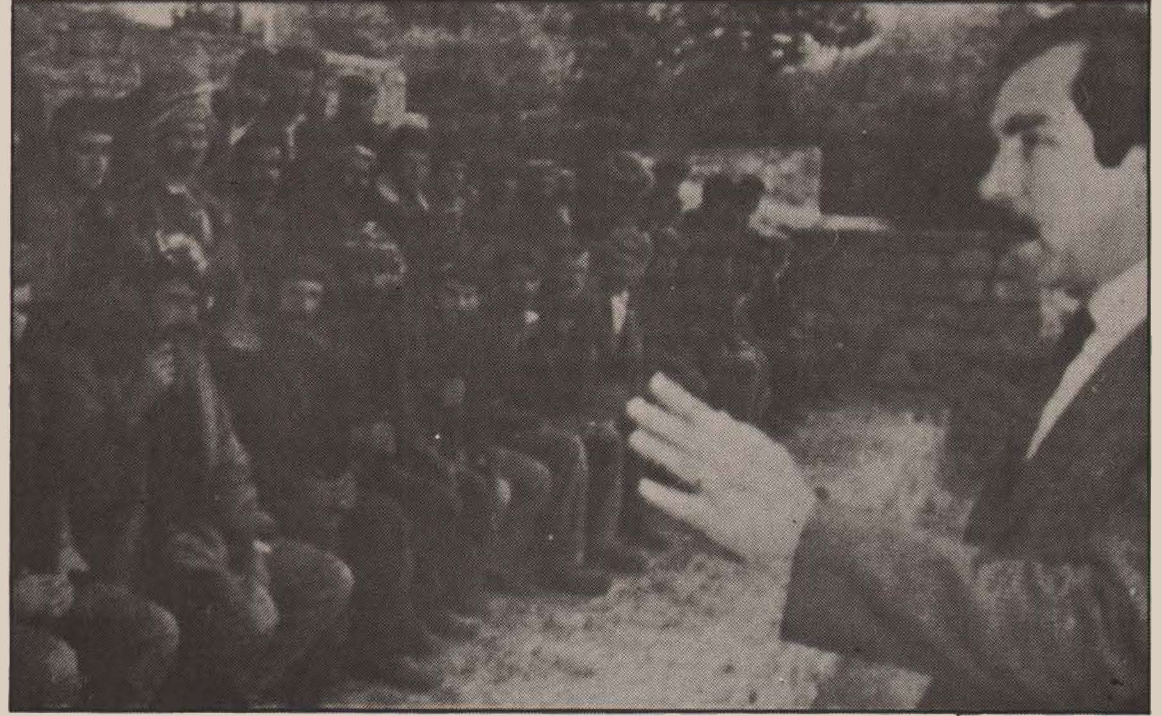
Bölge Valisi Hayri Kozakçıoğlu'nun görevden alınacağı biçiminde söylentiler yaygınlaşırken Özel Kolordu Komutanı İsmail Selen ile Hulusi Sayın ise açık başarısızlıkları nedeniyle görevden alındılar. Yine Kara Kuvvetleri Komutanlığı'ndaki görev süresinin uzatılacağı önceden açıklanmasına rağmen, bu açık başarısızlıklardan sonra Kemal Yamak'da emekli edilerek yerine Orgeneral Doğan Güreş getirildi. Doğan Güreş'in Kemal Yamak'ın görev süresi dolmadan Kara Kuvvetleri Komutanlığı'na atanması sömürgeci orduda yaşanan iç karışıklığı da su yüzüne çıkardı.

Kürdistan'daki gerilla savaşı karşısında açık başarısızlığı ortaya çıkan sömürgeci orduda yaşanan bu görev değişiklikleri, komutanların başarısızlığı gibi gösterilmek istense de; bu, aslında özel savaşın iflasıdır. Çünkü, görevden alınanlar, 2 yıldan bu yana hızlandırılarak yürütülen özel savaşın en üst düzeydeki temsilcileridirler. Bunların başarısızlığı demek, özel savaşın da başarısızlığıdır.

Bölge Valiliği'nin 2. yılını doldurması vesilesiyle, İçişleri Bakanı Abdulkadir Aksu ile Bölge Valisi Hayri Kozakçıoğlu Diyarbakır'da bir basın toplantısı düzenlediler. Basın toplantısında 1 Ocak-15 Temmuz 1989 tarihleri arasında Şırnak ve Cudi bölgesindeki olayların %217 oranında artış gösterdiğini açıklayan İçişleri Bakanı, yine de başarılı olduklarını söylemekten geri kalmadı.

Düzmece bazı rakamlar sıralayarak, kayıplarını az gösteren İçişleri Bakanı Aksu, 2 yıldır uygulanan olağanüstü halin başarılı olduğunu belirttikten sonra, şu rakamları verdi: *"Bölge Valiliği, ikinci yılını doldururken, geçen dönem içerisinde 238'i ölü, 16'sı yaralı, 86'sı kendiliğinden teslim olmak üzere toplam 390 terörist ele geçirilmiştir. Yine aynı dönemde 130 şehit verdik, 216 güvenlik görevlimiz yaralandı. Sivil vatandaşlardan 228'i hayatını kaybederken, 109'u yaralandı... Bölgedeki olaylarda sayısal bir artış olduğu biliniyor. Bu yılın ilk 6,5 aylık döneminde meydana gelen 250 olaydan 106'sı Siirt, 52'si Mardin, 43'ü Hakkari'dedir. Diğer sekiz ildeki olay sayısı ise 49'dur. 1988 yılında, aynı dönemde, Hakkari, Mardin ve Siirt'te 91 olay meydana gelirken, bu yıl 201'i bulmuştur."*

Açıklanan rakamlarda sömürgeciler kayıplarını ne kadar az gösterirlerse göstersinler, olaylardaki artışın %200'e varması bile, gelişmelerin boyutunu göstermeye yeterli bir ölçüdür. Kürdistan'da yaşanan gelişmelerin yoğun bir gerilla savaşı aşamasına denk düştüğü ve artık tek tek çarpışmalarla savaşın değerlendirilemeyeceği açık bir gerçektir. Hemen hergün muharebelerin meydana geldiği ve birçok muharebenin günlerce sürdüğü Botan'da sömürgecilere vurulan darbenin boyutu açıklanan sayının çok çok üstündedir. Günlük olarak muharebelerin sürmesi ve ARGK gerillalarının hemen hemen hiç kayıp vermeden bu muharebelerden çıkması bile, güçlerin karşılıklı durumu değerlendirildiğinde başlı başına bir zaferdir.

Modern silahlarla donatılmış olan ve sayısal bakımdan yüzbinleri bulan bir ordu gücüne karşı koymak ve hele bu orduya tarihinde görmediği en ağır kayıpları verdirmek, büyük bir başarıdır. Bu gelişmeler, özel savaşın iflasını daha açık bir şekilde ortaya çıkarırken, sömürgecilerin çöküşünü de hızlandırdı.

Bölge Valiliği'nin 2 yılını tümüyle değerlendirmeyeceğiz. '89 Baharından bu yana yaşanan gelişmeler; sömürgecilerin son günlerde kitle sürgünleri ve katliamlarını yoğunlaştırması bile, özel savaşın iflasının açık belgeleridir. ABD'nin Vietnam'da savaşın ileri aşamasında uyguladığı taktikleri, sömürgeciler daha ilk yıllarda uygulamaya koyuyorlar. Bunları uygulamaya koymaları, uzak görüşlülüklerinden değil, iflaslarının daha erkenden açığa çıkmasından ileri geliyor.

Son günlerde sömürgeci basına yansıyan başlıklar, bu iflasın diğer belgeleridir. Bazı başlıklara gözatıldığında bu gerçeği daha yakından görmek mümkündür.

Tercüman: *"Eşkiyanın gizlendiği 1500 kadar barınak ve mağara güvenlik kuvvetlerinin kontrolüne geçti...*

Cudi'deki PKK inleri dağıtılıyor."

Günaydın: *"Cudi ve Herekol dağlarına zırhlı helikopterlerle özel timler indirildi...*

Büyük harekat...

Hain'in kökü kazınacak...

Cudi Dağı'ndaki köyler boşaltılıyor.

Son darbe gökten"

Hürriyet: *"PKK'nın at koşturduğu Cudi Dağı'nda büyük temizlik başlıyor...*

Bela arayana, bela operasyonu..."

Bu başlıklar altında, sömürgeci ordunun büyük bir operasyona hazırlandığı, Kayseri'den bölgeye yeni komando birlikleri aktarıldığı da yazılıyor. Kara ve hava kuvvetlerinin kullanılacağı bu operasyonlarda, savaşımızın büyük gelişme gösterdiği noktalar hedeflenerek, bu alanlarda sömürgeci egemenlik yeniden tesis edilmek isteniyor.

Operasyonların yıl sonuna kadar süreceğini açıklayan özel savaş yönetimi, özel olarak eğitilmiş 300 polisin yanısıra, büyük kentlerde görevli özel timlerin de operasyon bölgesine kaydırıldığını açıkladı. Kış aylarına kadar süreceği belirtilen operasyonlarla köy korucularının kalan artıkları da kullanılmak isteniyor.

Özel savaş yönetimi yaptığı açıklamada bölgede 30-40 kişilik birlikler halinde 500 gerillanın faaliyet yürüttüğünü de belirtti. Operasyonların hedefi, bu alanda faaliyet yürüten gerilla birliklerini ezmektir. Operasyonların büyük bir güçle başlatılması, şimdiye kadarki uygulamaların iflas ettiğini de göstermektedir.

Tercüman gazetesinde yer alan diğer bir haberde de *"PKK'nin gücü şişirme"* başlığı altında özel savaşın iflası açık olarak dile getirilmek zorunda kalınıyor. Gerillalara karşı şimdiye kadar uygulanan taktiğin başarısız olduğunu da yazan gazete, bölgede faaliyet gösteren PKK'nin aktif gücünün 700 civarında olduğunu da yazdı. Bunun yanısıra, gazete başarılı olmak için asimilasyonun yoğunlaştırılmasını da savunuyor. Bunu da batılı uzmanların gözlemlerine dayanarak açıklıyor. Yine, Tayland'ın uyguladığı yöntemi öneriyor.

Gazetelerde yer alan şişirme başlıklar, *"son darbe operasyonuna hazırlanıyoruz. Eşkiyanın son çırpınışı, kendini güçlü göstermek istiyor"* biçiminde özel savaş yönetimince yapılan açıklamalara rağmen, 2. yılında özel savaşın iflası daha açık bir şekilde ortaya çıktı. Son günlerde, yoğunlaşan ve günlük olarak devam eden muharebelerde, sömürgeci birliklerin verdikleri kayıplar; ordu yönetiminde ve özel savaş uygulamalarında meydana gelen değişiklikler, bu iflasın kesinliğini gösteriyor.

Cudi Dağı'nda muharebeler, halkın da direnişiyle sömürgecilere kök söktürürcesine sürerken, Çukurca'nın basılması, Uludere, Eruh, Beytüşşebap gibi alanlarda da savaşın yoğunlaşması, ulusal kurtuluş mücadelemizin kesin zafere doğru hızla geliştiğinin kanıtıdır. Sömürgecilerin gerçekleri çarpıtmak için başvurdukları tüm demagojilere rağmen, savaşımız yaygınlaşarak ve kitle desteğini arttırarak sürüyor.

Gerilla savaşımız karşısında sömürgecilerin uygulamaya koyduğu özel savaş 2 yıllık uygulama sonucunda tümüyle çökerken, gerilla savaşımız **Bir Parça Özgür Vatan Toprağı Kurtarma** hedefine daha da yakınlaştı.

ÖZEL SAVAŞIN SESİ TERCÜMAN GAZETESİ'NİN ÇIĞIRTKANLIĞI

Son günler içerisinde Tercüman gazetesi yaptığı sürekli yayınlarla Kürdistan'da yürütülen özel savaşın bir numaralı sesi haline geldi. Özel savaş uygulamalarını meşru göstermek için, büyük çaba harcayan Tercüman gazetesi, Kürdistan'daki sürgün ve katliamları da azgın bir şekilde savunan bir pozisyona büründü.

"Asker yargıdan şikayetçi" başlığı altında verilen bir yazıda, gazete sömürgeci mahkemelerde verilen cezaların azlığından şikayet ederek, daha fazla cezaların verilmesi gerektiğini yazıyor. Bu görüşünü, askeri temsilcilerin ağzından yayınladığı açıklamalarla da destekliyor.

Kürdistan'da gerek klasik sömürgecilik uygulamaları döneminde, gerekse de özel savaş yönetimi altında yapılan uygulamalar insan aklını durdurur düzeydeki vahşet yöntemlerine eşdeğerdedir. Bugün halkımıza özel savaş yönetimi altında reva görülen uygulamalar da insanlığın lanetlediği yöntemlerdir. İşkencenin her yöntemi uygulanırken, insan dışkısı yedirmeden tutalım da, sorgusuz-sualsiz kurşuna dizme ve kimyasal silahlar kullanmaya kadar her türlü yöntem uygulanmaktadır. Hitler'i bile geride bırakan vahşetin sahibi olan Türk sömürgecilerinin uygulamalarını yetersiz bulan Tercüman gazetesi, daha fazla işkence, katliam diyor.

Yayınlanan yazıdan aktaracağımız pasajlardan da görüleceği gibi, Tercüman gazetesi, özel savaşın uygulamalarının en azgın savunucusu olarak ortaya çıkıyor. Gazete şunları yazıyor: *"Adamı bir istihbaratla yakalıyoruz, üzerinden mektuplar, bölücü bantlar, APO'nun resimleri, PKK'nin bayrağı hatta rozet çıkıyor. Fakat ne hikmetse bunlar delil sayılmadığı için serbest bırakılıyor."*

Bu sözler olağanüstü hal bölgesindeki üst rütbeli bir subaya, bir paşaya ait. Şöyle devam ediyor:

"Teröristler kendileri 'Bubi' adını verdikleri bir mayın imal ediyorlar. Eruh'ta operasyonda timin önüne koyulan bu mayınla bir erimiz şehit oldu. Aynı operasyondan sonra teröristlerden birini yakaladık. Üzerinde bubinin yapıldığı malzemeleri bulduk. Maalesef teröristi teslim ettiğimiz adalet mekanizması, bu malzemeleri delil saymadığı için üç ay sonra serbest bıraktı. Mehmetçik katilinin elini kolunu sallaya sallaya dolaşması da askerin tepkisine yol açtı. Şehit düşen erin hesabını kim verecek?" (**Tercüman, 26 Temmuz 1989**)

Aktardığımız bu pasajdan da görüldüğü gibi, sömürgeci askeri yetkilileri suçsuz insanlarımızı ağır cezalara çarptırarak, bunların ulusal kurtuluş mücadelesine destek vermelerini engellemek istiyorlar.

Aynı yazının başka bir yerinde ise askeri yetkililerin şu görüşüne yer veriliyor: *"Biz PKK'ya kamanın 1 milim ucunu gösterdik... Bulundukları yere asker gelince köpek gibi korkuyorlar, kaçacak delik arıyorlar. Hatta askerle karşılaşırız diye köye inmediklerini duyuyoruz. Bütün yaptıkları iş pusu kurmaktı..."*

Aktarma yapılan görüşler, gerilla savaşımızın başarılı bir taktik gelişme içerisinde olmasından sömürgeci askeri yetkililerin duyduğu büyük korkuyu da göstermektedir. Sömürgecilerle istedikleri anda değil, gerilla birliği için elverişli olan bir zamanda çatışmaya giren ARGK birliklerinin bu taktiği, başarılı olunca düşman böylesine saldırgan bir dil kullanarak, başarısızlığını gizlemek istiyor. Düşmanın kudurganlaşması, onun gerilla savaşımız karşısında, içerisine düştüğü çaresizliğin bir sonucudur.

NUSAYBİN-BAGOK VE HANİ'DEN SONRA TÜRK SÖMÜRGECİLERİ CUDİ'DE DE KİMYASAL SİLAH KULLANMA HAZIRLIĞINDA

Baştarafı 1. sayfada

ARGK gerillalarına karşı kimyasal silah kullandığı kanıtlanmıştı. Bazı büyük muharebelerde de napalm bombalarını kullanan sömürgeciler, bu şekilde yenilgilerini önlemek istiyorlar. ARGK gerillalarının muharebelerde gösterdiği üstün çatışma kabiliyeti karşısında sayısız kayıp veren sömürgeciler, kayıplarını önlemek ve ARGK gerillalarına darbe vurmak için, tank, top, uçak, helikopter ve napalm kullanmanın yanısıra, giderek artan bir şekilde kimyasal silah da kullanmaya başladı.

Sömürgeci ordu birliğinin kimyasal silah kullandığı ilk kez Nusaybin-Bagok çarpışmasında açığa çıktı. Sömürgeciler bu çarpışmada 200'ü aşkın askeri gücünü kayıp vermiş, üç helikopteri düşmüş ve yüzlerce de yaralı vermişti. ARGK gerillaları ile başedemeyeceğini anlayan sömürgeciler uluslararası yasalarca kullanımı yasaklanmış olan kimyasal silahları kullanarak, 20 ARGK savaşçısını katletmişti.

Bagok katliamının ardından Türk sömürgecileri, bu kez de aynı silahı Hani'de kullandılar. Hani'de 30 Temmuz 1988'de meydana gelen çarpışmada da sömürgeci ordu birliği ağır kayıp vermiş; daha fazla kaybın önüne geçmek için, kimyasal silah kullanılarak, 9 ARGK savaşçısı katledilmişti.

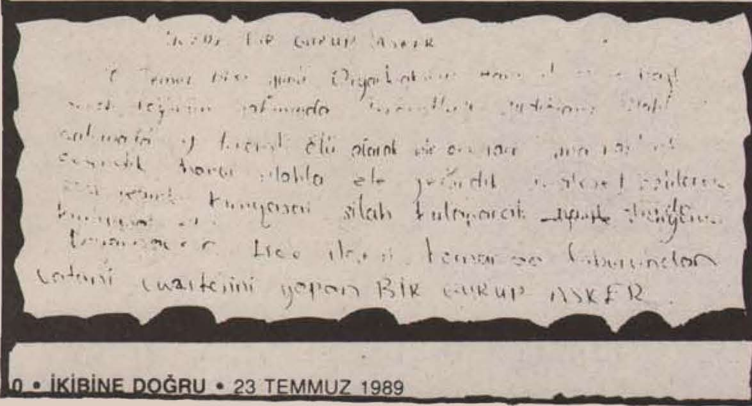
Türk sömürgecileri, her iki çarpışmada da kimyasal silah kullandıklarını inkar etmiş, bilgilerin söylenti olduğunu yaymışlardı. Ancak, gerek Bagok gerekse de Hani çarpışmalarında katledilen savaşçıların cesetler üzerindeki izlerde, gerekse de çarpışmalara yakından tanık olan köylülerin aktardığı bilgilerde, sömürgecilerin kimyasal silah kullandığı kesinlik kazanmıştı.

Uluslararası kamuoyunda da büyük yankı uyandıran bu gelişmeler, TC'nin uluslararası yasaları çiğneyerek kimyasal silah kullanması protestolara yol açtı. Irak faşist rejiminden sonra, Türk sömürgecilerinin de halkımıza karşı kimyasal silah kullanmaya başlaması, düşmanlarımızın adeta bir can simidi gibi bu silahlara sarıldığını gösteriyor.

İnsanlığın, kullanılmasını uluslararası bir yasayla da (askeri hedeflere karşı da) yasakladığı silahları, Türk sömürgecileri şimdi tüm halkımıza karşı kullanma hazırlığı içindeler. Bu konuda ordu birliklerine gönderilen ve hizmete özel mühürlü talimatlarda, tüm birliklerin kimyasal silah kullanacak bir hazırlık içinde olması isteniyor.

2000'e Doğru dergisi 23 Temmuz tarihli 30. sayısında bu konu üzerinde durarak, bir de geniş bir yazı yayınlamış. Dergi *"Cudi Dağı'nda kimyasal silah mı?"* başlığı altında bu konuda kendisine ulaşan bilgileri ve yaptığı araştırmanın sonuçlarını yayınlıyor. Dergide yeralan bilgilerden de çok iyi görülebileceği gibi, Türk sömürgecileri uzun bir süreden bu yanadır, Kürdistan'da kimyasal silah kullanmaktalar. Kimyasal silahların kullanım sahasını genişletmek için ordunun uyarıldığı ve sadece askeri hedeflere karşı değil, sivil hedeflere karşı da kullanılmasının planlandığı yazıdan ortaya çıkan diğer bir sonuç.

Dergi, 30 Temmuz 1988'de Hani'nin Serdi Köyü yakınlarında ARGK gerillaları ile Türk sömürgeci ordu birlikleri arasında meydana gelen çarpışma sonrasında, çatışmada yer alan bir grup askerden aldığı mektubu da yayınlıyor. Dergi, askerlerin çatışmada kimyasal silah kullanıldığını yazması üzerine bu konuda araştırmalarını yoğunlaştırdığını da belirtiyor. Çatışmanın olduğu bölgeden alınan bazı numunelerin tahlili için, İsviçre'ye gönderildiğini de dergi yazıyor.

Diyarbakır'ın Lice ilçesindeki komando taburunda askerlik yapan grup, ancak kimyasal silah kullanarak gerillaları katledebildiklerini yazıyorlar. Mektubun tamamı şöyle:

"30 Temmuz 1988 günü Diyarbakır'ın Hani ilçesine bağlı Serdi köyünün yakınında teröristlerle girdiğimiz silahlı çatışmada 9 teröristi ölü olarak ele geçirdik. Ama nasıl ele geçirdik? Hangi silahla ele geçirdik? Maalesef üzülerek söyleyelim ki, kimyasal silah kullanarak. Nasıl olur da kimyasal silah kullanılmayacak diye imza koyan bir ülke böyle bir şey yapar? Bu yazı yayımlanırsa insanlık vazifenizi yapmış olursunuz. Belki bu yazı dünya kamuoyunda tepki yaratıp bir daha bu korkunç silahın insanlara karşı kullanılmasını önler.

Biz şahsen bu insanlıkdışı olayı lanetlerken, insanlık namına utanç duyduğumuzu belirtiriz. Artık insan olduğumuzdan şüphe ediyoruz."

Dergi, bu mektup dışında Necdet Öztorun'un Kara Kuvvetleri Komutanı olduğu dönemde Hizmete Özel Mühürlü olarak *"İç güvenlik eğitim kılavuzu"* konulu olarak gönderilen bir talimatı da yayınlamış. Bu emirde NBC olarak bilinen kimyasal silahlar başta olmak üzere, kimyasal silahların kullanılması da birliklere bildirilmiş. Dergi orijinal nüshanın bir küpürünü de yayınlamış.

Bu emirde belirtilen bazı hususları buraya aktarmak istiyoruz:

"Tünellerin imhası" başlıklı bölümde belirtilenler şunlar:

"d— Zehirli gazla doldurulabilir.

e— Özel yetiştirilmiş, zehirli haşere üretilerek kullanılmaz hale getirilebilir."

25 Şubat 1986 tarihini taşıyan bu kılavuzda diğer konularda ise şunlar yazılmış: *"NBC silahları: Dost kuvvetlerce, sis, yangın maddeleri ile göz yaşartıcı, kusturucu gazlar gerektiğinde kullanılmaktadır."* Kılavuzun diğer bir bölümünde ise, operasyonlara katılan birliklerde yer alacak olanların ne gibi bir özellik taşıması gerektiği üzerinde durulmuş. Özellikler şöyle belirtilmiş: *"Sis kutusu, göz yaşartıcı gazı, el bombası, alev makinesi ve tahrip maddelerini kullanmasını bilir."*

Kılavuzda yer alan çeşitli konulara değinen dergi *"Hedef içerde: Bölücü ve Yıkıcı Çeteler"* alt başlığı altında şunları yazıyor: "Adı üstünde, *'İç güvenlik Eğitim Kılavuzu.'* Ama Kara Kuvvetleri Komutanlığı, amaç maddesinde hedefin altını bir kere daha çizmiş: *'Bölücü teröristleri yakalamak ve tesirsiz hale getirmektir.'* Üçüncü maddede bir daha tekrarlanmış. Bu kez, *'süratle ve şiddetle taarruz ederek imha etmelidir'* deniyor.

Nasıl imha edileceğini ise Kılavuz'un 261. sayfasında açıklıyor:

(3) Timler Çekilince;

a— İçeri el bombaları ve gaz atılır.

b— Yeterli olmazsa; WP roket mermileri atılır.

c— Gene de yetersiz kalınırsa sis cihazı girişe yerleştirilir ve içeriye yoğun sis bombalanır.

d— Bir müddet 15-30 dakika beklenir

e— İçerdeki sis aspiratörle emilir veya çıkması için uzunca bir zaman beklenir.

f— Sis dağılınca içeriye tekrar megafon ikazı yapılır.

g— El bombaları atılarak giriş yeniden denenir.

h— Tekrar ateş açılırsa aynı ameliye süreler uzatılarak yenilenir."

Kitap, Türk Silahlı Kuvvetleri'nin Güneydoğu Anadolu ve Güneş Harekat Bölgesi'ndeki pratikten ve 84'ten bu yana devam eden Kontr-gerilla mücadelesinin deneylerinden yola çıkılarak hazırlanmış."

Yaptığımız bu uzun aktarmalardan da görüleceği gibi, Türk sömürgecileri, Kürdistan'daki savaşta ağır yenilgi almaya başlamaları üzerine insanlık suçu olan kimyasal silahların kullanılması için ordu birliğine özel emir veriyor. Kimyasal silahların kullanılmaya başlaması da 1986 yılına kadar uzanıyor. Yaygın kullanılması ise, Bagok çarpışması sonrasına raslıyor.

ARGK gerillalarına karşı kimyasal silah kullanılmasından sonra, şimdi de sivil hedeflere karşı, aynı silahların kullanılma planları yapılıyor. Sömürgeci ordu birliklerinin öteden beri düzenlediği operasyonlarda, halkı kimyasal silah kullanmakla tehdit ettiği biliniyor. Bu tehditler, Cudi Dağı ve çevresinde köylülerin sürgün edilmesi çabalarının yeniden gündemleştirildiği bir dönemde hız kazanmaya başladı. Köylüler kimyasal silah kullanılmayla tehdit edilerek, köylerini boşaltmaları ve terketmeleri istendi.

Askeri birlikler, tek tek köyleri dolaşarak, "köyünüzü boşaltmazsanız, kimyasal silah kullanacağız" tehdidini savurdular. Bu tehditlerle, köylüleri sürgün planını uygulayarak sonuca gitmek isteyen sömürgeciler, kitlelerde korku yaratıp, ulusal kurtuluş savaşına desteklerini de kesmek istiyor.

Sömürgecilerin uzun bir süreden bu yanadır, yürüttükleri hazırlıklardan da çok açık bir şekilde görüldüğü gibi, kimyasal silahlar hem sivil ve hem de askeri hedeflere karşı kullanılmak üzere, ordu birliklerine emir verilmiş durumda. Henüz sivil hedefler kimyasal silahlara maruz kalmamış da olsa, her gün çeşitli biçimlerde yapılan saldırılarla birçok insanımız katlediliyor.

Cudi Dağı'nda gündeme konulan sürgünlerin diğer alanlara da dayatılarak, uygulanacağı görülüyor. Sömürgeciler, bu amaçlarına ulaşmak için de kimyasal silahları bir tehdit olarak kullanıyorlar.

İnsanlıktan nasibini almamış ve çağımızın en vahşi, barbar ve insanlık düşmanı savaşını yürüten sömürgeciler, her an sivil hedeflere karşı da kimyasal silah kullanma hazırlığı içindeler. Uluslararası alanda, sadece sivil hedeflere karşı değil, askeri hedeflere karşı kullanılması bile yasaklanmış olan bu silahları kullanan TC'nin insanlık düşmanı yüzü daha fazla teşhir edilmesi gerekiyor.

Bunun yanısıra, halkımıza karşı ölüm kusan bu silahları kullanan TC'den, bu suçunun hesabı da misliyle sorulacaktır. ARGK'nin halkımızın intikam öfkesini dile getiren namluları sömürgecilerden işledikleri katliamların hesabını misliyle soracaktır. Bugün düşmanın göğsünde patlayan silahlarımız, daha fazla kullanılacak ve düşmanın güçlerine daha fazla saldırılacak, her katliamın hesabı mutlaka birkaç katı düşman gücü imha edilerek alınacaktır.

OKUYUCUYA;

Gazetemizin yayınlandığı Almanya'da basım tekniğinde meydana gelen yeni gelişmelerden dolayı, gazetemiz iki parça olarak çıkmaya başladı.

Yeni bir değişikliğe gidene kadar, gazetemizin bu şekilde çıkmaya devam edeceğini duyururuz.

BERXWEDAN

BERXWEDAN OKUYUCULARI VE DAĞITICILARINA;

Gazetemiz **Berxwedan'a abone olma, abone bulma kampanyasına** güçlü katılalım!

Gazetemizi en geniş çevrelere en erkenden ulaştırmak için gücümüzü seferber edelim!

Impressum:
Metin Özkan
Adlerstr. 7
2085 Quickborn

Yazışma Adresi:
Berxwedan
c/o Feyka-Kurdistan
Postfach: 15 31
5300 Bonn 1

Ödeme Adresi:
BfG. - Bonn
Konto Nr.: 12 05 24 21 00
BLZ: 380 101 11

Avustralya	3.00	$
Avusturya	18.00	s.
Belçika	60.00	bfr.
Danimarka	8.00	dkr.
Fransa	6.00	ff.
Hollanda	3.00	hfl.
İngiltere	0.80	£
İsveç	6.00	skr.
İsviçre	2.50	sfr.
Norveç	10.00	nkr.

ESKİŞEHİR CEZAEVİ'NDE AÇLIK GREVİ 1 AYI DOLDURDU

Baştarafı 1. sayfada

istediklerini söylediler. Cezaevi yönetiminin her türlü görüşe engel olması üzerine ailelerin bu talebi gerçekleşmedi. Aileler cezaevi önünde gösteri yapıp, slogan atarak cezaevindeki açlık greviyle dayanışma içerisinde olduklarını açıkladılar. Ayrıca, 25 tutuklu yakını da açlık grevine başladı.

Bu arada Ömer Oğuz adlı devrimci tutsağın, eylemin 14. gününde eylemini ölüm orucuna çevirdiği bildiriliyor. Ömer Oğuz'un ölüm orucunun 14. gününde durumunun ağırlaştığı ve hastaneye kaldırıldığı da gelen haberler arasında.

Bayrampaşa ve Ceyhan cezaevlerindeki devrimci tutsaklar yaptıkları açıklamalarda, Eskişehir Cezaevi'ndeki açlık greviyle dayanışma içerisinde olmak ve cezaevlerine yönelik artış gösteren baskıları protesto etmek için açlık grevine başladıklarını duyurdular.

Bayrampaşa (Sağmalcılar) Cezaevi'nden tüm siyasi tutukluların temsilcilik kurumu adına Bedri Yagan, Mustafa Şahiner, Seyfettin Rüzgar ve İsmail Oral yaptıkları ortak açıklamada, 21 Temmuz tarihinden itibaren 3 günlük açlık grevine başladıklarını belirttiler. Açıklamada eylemin amacı şöyle belirtildi: *''Eskişehir Cezaevi'ndeki saldırıları protesto etmek, açlık grevi direnişinde bulunan arkadaşları desteklemek ve Sağmalcılar Cezaevi'nde yükselteceğimiz mücadeleye kamuoyunun kulak vermesini sağlamak için 24 Temmuz'dan itibaren üç günlük açlık grevine başlıyoruz.''*

Ceyhan Özel Tip Cezaevi'nde bulunan devrimci tutsaklar adına Mithat Gönenç, M. Selim Çürükkaya, Selman Altınöz, Tahsin Alpşar ve Haydar Karadağ yaptıkları ortak açıklamada 21 Temmuz'da açlık grevine başladıklarını belirterek, tüm kamuoyunu 1 Ağustos Genelgesi'nin yeniden uygulanmak istenmesi karşısında duyarlı olmaya çağırdılar.

CEZAEVLERİNDE AÇLIK GREVLERİ YAYGINLAŞIYOR

Ceyhan Özel Tip Cezaevi ve Bayrampaşa Cezaevi'nde bulunan devrimci tutsakların ardından Gaziantep, Amasya, Ergani, Bursa, Çanakkale ve Malatya cezaevlerinde bulunan devrimci tutsaklar da açlık grevine başladılar.

Amasya Özel Tip Cezaevi'nde PKK, TKP(B) ve THKP-C (Acil) davalarından hükümlü bulunan devrimciler adına Muzaffer Ayata, Abdullah Demir ve Niyazi Baysan yaptıkları ortak açıklamada 25 Temmuz'dan itibaren açlık grevine başladıklarını bildirdiler.

Devrimci tutsakların yaptıkları ortak açıklamada ''Eskişehir Cezaevi'nde tünel bahane edilerek kazanılan tüm haklar gaspedilmiş ve hükümlüler insanlıkdışı bir yaşama mahkum edilmiştir.

Haklı direnişlerini destekliyor ve bugünden, 25.7.1989'dan itibaren 5 günlük açlık grevine başladığımızı duyuruyoruz.'' denildi.

Amasya Cezaevi'nin yanısıra, Gaziantep Özel Tip Cezaevi'nde bulunan devrimci tutsaklar da Eskişehir Cezaevi'ndeki açlık greviyle dayanışma amacıyla 2 günlük açlık grevi yaptılar.

Cezaevinde tutuklu bulunan bir grup devrimci tutuklu adına H. Aktülün, L. Baysal, A. Bozdağ, H. Çakarlı, A. Çubukçu, A. Erkan, M. Gül, İ. Güroz, İ. İncesu, K. Kalyon, C. Pedük, A. R. Salman, T. D. Toker, N. Yaman ve B. Yöle yaptıkları ortak açıklamada Eskişehir Cezaevi'nde gündeme gelen hak gasplarını protesto ettiklerini belirterek, ''1 Ağustos Genelgesi''nin yeniden uygulamak istenmesini de kınadılar.

Malatya E Tipi Cezaevi'nde de 130 devrimci tutsağın Eskişehir Cezaevi ile dayanışma amacıyla 3 günlük açlık grevi yaptığı da gelen haberler arasında. Ayrıca, Ergani Kapalı Cezaevi'nde bulunan 20 devrimci tutsak da Eskişehir Cezaevi'ndeki açlık greviyle dayanışma amacıyla süresiz açlık grevine başladılar.

Diyarbakır, Bursa ve Çanakkale cezaevlerinde bulunan devrimci tutsaklar da yaptıkları açıklamalarda, Eskişehir Cezaevi'ndeki açlık grevini desteklemek ve 1 Ağustos Genelgesi'nin yeniden uygulanmasını protesto etmek için, açlık grevine başladıklarını duyurdular.

Cezaevlerinde yaygınlaşan açlık grevlerinin yanısıra, dışardan da destek eylemleri gelişmektedir. Ailelerin düzenlediği açlık grevinin yanısıra, çeşitli kurumlarda açlık grevleriyle dayanışma içerisinde oldukalarını açıkladılar.

8 kişilik, tutuklu aile ve yakını bir grup Eskişehir Cezaevi önünde gösteri yaparak, açlık grevindeki direnişçilerle görüşmek istediğini açıkladı. Cezaevi yönetiminin aileler üzerine polisi saldırtması üzerine aileler, kendilerini zincirleyerek, direnişlerini sürdürdüler.

Halkevlerinin yanısıra Eğit-Der ve Fransız Öğretmen Sendikaları üyesi 109 eğitimci adına yapılan ortak açıklamada Eskişehir Cezaevi'ndeki hak gasplarının kaldırılması istenerek ''1 Ağustos Genelgesi''nin yeniden dayatılmak istenmesi kınandı. Konya İHD şubesi de yaptığı açıklamada cezaevlerinde açlık grevlerine sebebiyet veren ''1 Ağustos Genelgesi''nin kaldırılması istendi. Yine, Samsun İHD'de 6 kişinin başlattığı açlık grevi, polis tarafından engellendi.

Bu arada, Ankara Kapalı Cezaevi'nde de tünel bulunduğu gerekçesiyle 42 tutuklu ve hükümlü hücrelere kapatıldı. Bu gelişmeler üzerine, tutuklular gün boyunca slogan atarak gösteride bulundular.

Cezaevi yönetimi, tutukluların attığı sloganların ve yaptıkları açıklamaların dışardan duyulmaması için bahçede bulunan greyderi çalıştırarak, gürültü çıkardı. Buna rağmen, az da olsa tutukluların sesleri dışarıya ulaştı.

Dev-Yol davasında 7 idam, 39 müebbet

12 Eylül faşist askeri darbesi ardından çok sanıklı davalardan biri olarak açılan Dev-Yol Ana Davası, geçtiğimiz günlerde karara bağlandı. Dev-Yol Ana Davası, 7 yıldan bu yana sürmekteydi. 9 yıldır tutuklu bulunan ve 7 yıldır mahkemeleri süren Dev-Yol örgütü mensupları, hakimin kararını slogan atarak ve marş söyleyerek karşıladılar.

Dev-Yol davasının sonuç kararı ve mahkeme süresince yaşanan gelişmeler, üzerinde durulması gereken hususlardır. Cezaevlerindeki en kalabalık tutuklu kitlelerinden birine sahip olan Dev-Yol ne içeride, ne de dışarıda direnişi yeniden örgütleyip geliştirme çabalarının yanında yer almıştır.

Dev-Yol'un başına çöreklenen yurtdışı kliği Dev-Yol'u tasfiyeye uğratarak, varlığını bile koruyamaz bir duruma getirmiştir. Hamburg-Devrimci İşçi kliği olarak da adlandırılacak bu kesim, Dev-Yol'un önemli kitle potansiyelini eritmekle kalmayıp, kadroları da devrimci özünden boşaltarak, Avrupalarda mültecileşmelerine yol açmıştır. Bütün bunları da Avrupa sosyal-demokrasisi ve 12 Eylül faşist rejimin kurmayları ile işbirliği içerisinde yapmıştır.

Cezaevlerinde de, bütün önder kadroları içerde olmasına ve kalabalık bir kitle gücüne sahip olmalarına rağmen, direnişi geliştirmekten kaçınmış, zaman zaman açlık grevi direnişlerine girseler de, hep uzlaşma tavrını önde tutmuş ve fırsat buldukça da uzlaşmadan kaçınmamışlardır.

12 Eylül faşist rejimi, Dev-Yol'un tasfiyesini tümden gerçekleştirmek için de, mahkeme sürecini uzatmış, içerde ve dışarda tasfiye sürecini tamamlamak için, yoğun çaba harcamıştır. Burada da büyük oranda başarılı olduğu biliniyor.

Dev-Yol bir anlamda devlet için tehlike olmaktan çıkarıldı. Bu gelişmeler üzerine, 7 yıldır süren Dev-Yol davası da karara bağlandı. Kararın açıklanmasıyla birlikte, sonucun ağırlığı karşısında tepkiler de geldi. Burada ortaya çıkan sonuç önemlidir. Dev-Yol liderleri, hep uzlaşmacı tutum takınmalarına rağmen, sonuçta yine 12 Eylül faşist rejimi tarafından ağır cezalara çarptırıldılar. Bu da uzlaşma ile veya direnişe katılmamakla cezaların az olacağı biçimindeki mantığın ne kadar hayalci olduğunu göstermektedir. Bir yığın değerden verilen tavizler, sonuçta ağır cezaların verilmesini engelleyemedi. Bir diğer olgu da, faşist rejim, son kalan kırıntıları da eritmek için bu kararları bir şantaj gibi de kullanmayı sürdüreceğe benziyor.

Türk egemenlerin mantığı sürekli bu şekilde işlemiştir. Bitirdiği veya artık işine yaramayanları en ağır cezalara uğratmaktan çekinmemiştir. TBKP liderlerinin başına gelenler de, daha tazeliğini koruyor. Cunta ile uzlaşma içerisinde geri dönmüş, yani teslim olmuşlardı; sonuçta bunlar da cezaevini boylamaktan kendilerini kurtaramadılar.

Dev-Yol davası şahsında bu gerçek bir kez daha açığa çıktı. Faşist rejimi dize getirmenin direnişten başka yolu yoktur. Uzlaşmacılık ve direnişten uzaklaşma, her zaman Türk egemenlerinin çıkarına hizmet etmiştir.

Kararı slogan ve marş söyleyerek karşılayan Dev-Yol tutukluları, kararı tanımadıklarını da söylediler. Atilla Kılıç, Ertuğrul Ak, Tevfik Güneş, Erol Kartal, Memduh Uyan, Kemal Özer ve Saadettin Kahraman hakkında idam cezası verilirken, 39 kişi de ömürboyu hapse çarptırıldı. Ayrıca 478 tutuklu, 2 ila 20 yıl arasında değişen hapis cezalarına çarptırılırken, 164 tutuklu da beraat etti. Çok sayıda tutuklunun verilen cezadan daha uzun bir süredir cezaevinde tutulduğu da görüldü. Bu da, 12 Eylül yargılamalarının keyfiliğinin bir diğer örneğidir.

Müebbet hapis cezası verilenler arasında, Oğuzhan Müftüoğlu, Ali Alfatlı, Ali Başpınar, Nasuh Mitap, M. Ali Yılmaz, M. Baha Çetintaş da bulunuyor.

Kararın açıklanmasıyla birlikte duruşmayı izleyen tutuklu ailelerinin de, tutuklularla birlikte gösteriye katıldıkları ve marş söyleyip, slogan attıkları gözlendi. Ayrıca bir grup tutuklu ailesi, Ankara-Samsun karayolunu bir müddet ulaşıma kapattı. Yaptıkları bu eylemle, mahkemenin verdiği kararı protesto ettiklerini açıkladılar.

Bayrampaşa Cezaevi önünde ailelerin direnişi

Bayrampaşa Cezaevi'nde açık görüş hakkının kısıtlanmasına karşı tutuklu aile ve yakınları protesto gösterisinde bulunarak, polisle çatıştılar. Çatışma sonucunda 50 kişi yaralanırken, 15 ziyaretçi de gözaltına alındı.

Bayramın 4. günü yapılması gereken açık görüşe kısıtlama getirilmesi üzerine olaylar gelişti. Cezaevi yönetiminin yaptığı açıklamada ziyaretçilerin 40'ar kişilik gruplar halinde içeri alınacağını ve görüşme süresinin kısıtlanacağını belirtmesi, devrimci tutsaklar ve dışarda bekleyen tutuklu yakınları tarafından protesto edildi.

Sabahın erken saatlerinde 40 kişilik ziyaretçi grubu içeri alındı. Ancak, devrimci tutsaklar, tüm görüşmecilerin içeri alınmasını ve açık görüşün bahçede yapılmasını istediler. Cezaevi yönetimi, baştan karar verdiği açık görüşü yaptırmama arzusunu, bu talebi geri çevirerek gösterdi. Görüşmelerin 40'ar kişilik gruplar halinde ve idarenin belirlediği yerde yapılmasında ısrar eden cezaevi yönetimi, bu tutumuyla devrimci tutsakların açık görüş hakkını da gaspetti.

Devrimci tutsaklar, cezaevi yönetiminin bu tutumunu protesto ederek 40'ar kişilik gruplar halinde görüşmeye çıkmayacaklarını bildirerek, sloganlar attılar. Bunun üzerine dışarıda bulunan tutuklu aile ve yakınları da gösterilere başladılar.

Tutuklu aile ve yakınları cezaevi kapısına hücum ederek, içeri girmeye çalıştılar. Aileler, hakları olan bu görüşmeyi gerçekleştirmekte kararlı olduklarını açıkladılar. Cezaevi yönetiminin daha önceden hazır bulundurduğu çevik kuvvet polisleri kitlelere saldırmaya başladılar. Polisin saldırısına, aileler de karşı koyarak, direniş gösterdiler. Ailelerin polisle çatışması belli bir süre devam etti. Polisin cop kullanmasına aileler taşlarla karşılık verdiler. Meydana gelen çatışma sonucunda 50 tutuklu yakını çeşitli yerlerinden yaralandı.

Meydana gelen olaylardan sonra Tutuklu ve Hükümlü Aileleri Yardımlaşma Derneği (TAYAD) bir açıklama yaparak, olayları kınadı. TAYAD açıklamasında, şu görüşlere yer verdi: *''Türkiye genelinde tüm cezaevlerinde Adalet Bakanlığı'nca verilen açık görüş yetkisi Sağmalcılar Cezaevi'nde keyfi gerekçelerle geçerliliğini yitirmiştir. Ayakları yere basmayan iktidar kendi yasalarını bile çiğneyerek bir kenara atıyor. Ve böylece ülkemizde demokrasi kurallarının ne derece işlediğini bir kez daha ortaya koyuyor.''*

Paris'te ARGK ile dayanışma gecesi yurtseverlerin coşkulu katılımıyla kutlandı

Baştarafı 1. sayfada

nede gösterime sunularak, kayıtlı bant kasetiyle, silah sesleri eşliğinde özel bir program dinletildi. Bu, kitlelerin sömürgeciliğe kinini ve şehitlere bağlılığını tazeledi; heyecanlı ve coşkulu anlar yaşattı.

Koro, **"Davetê Dîlanê Şoreşa Welatê Me"** marşının müziği eşliğinde askeri yürüyüşle sahneye çıkarak devrimci marşlar söyledi. Koronun ardından, kutlama alkışlarla programını tamamladı.

Programın ikinci ozanı Armanc'dı; sunduğu müzik parçaları arasında, **"ARGK ARGK Tu Artêşa Kurdistan"** kitle tarafından en beğenileniydi.

Gecenin anlam ve önemini dile getiren ikinci konuşma Fransızca idi. Ardından HUNERKOM merkez folklor ekibi, Kürdistan'ın çeşitli yörelerinden, kitlenin beğeniyle izlediği oyunlar sergiledi.

Ozan Xelîl Xemgîn, bir uzun hava türküsüyle programına başladı. Kitlenin yoğun alkışını alarak, **"Hey Botan Botan"** türküsüyle programını başarılı bir şekilde tamamladı.

Programın birinci bölümü; düşmanın halk saflarındaki faaliyetlerini ve ulusal kurtuluş mücadelesinin düzeyi ile bağlılık örneklerini konu alan tiyatro oyunu ile bitirildi.

İkinci bölüm Koma Serhed müzik grubuyla başladı. Bu bölümde kitle daha bir canlı ve coşkuluydu. Koma Serhed'in etkileyen uzun hava ve hareketli türküleri, salondaki boşlukları kitleyle doldurarak halay çektirdi. Salon coşkulu sevinç gösterilerine dönüştü.

Siyasi konuşmanın sonuncusu ise Kürtçe yapıldı.

Programın son olarak çıkan ozanı Zozan'dı. Sahneye çıkışı yoğun alkış ve coşkuyla karşılandı. Kendi sazı ve sesiyle sunduğu müzik parçalarıyla kitlenin büyük ilgisini çekti. Kitleler alkışlı tempo tutarak ve halay çekerek eşlik ettiler.

Programın sonlarına doğru yaklaşırken, sarı-kırmızı-yeşil giysileriyle Koma Cudi çocuk foklor ekibi, güzel oyunlarıyla kitlenin ilgisini ve sempatisini kazanarak başarılı bir programın geri kalan bölümleri üç dilden (Kürtçe, Türkçe ve Fransızca) sunuldu.

Programın ilk ozanı Seyitxan'dı; **"Agît Qehreman bû"** türküsüyle başlayarak kitlenin beğeni ve tempolu alkışları arasında programını tamamladı. Ardından Türkçe siyasi konuşma yapıldı. Kürdistan'daki gelişmeleri çeşitli yönleriyle dile getiren konuşma, sık sloganlar ve alkışlarla karşılandı.

Program bölümleri arasında şiirlerin okunması, kutlamanın havasına daha fazla anlam katıyordu.

Devamla, Koma Serhed folklor ekibi, sahnenin her iki tarafından iki koldan coşkulu ve hareketli bir oyunla sahnenin önünde (altında) birleşerek gösterisini sürdürdü. Kitlenin beğenisini kazandı ve tempolu ram sergiledi.

Kutlamanın son bölümünde ise Koma Berxwedan yer aldı. Bir saati aşkın programıyla değişik seslerden derlediği devrimci halk türküleriyle kitleleri müziğe doyurdu.

Evet, insanın sonuçlanmasını hiç istemediği bir coşkulu kutlama gecesi daha, kalabalık katılımlı halay çekilerek sonuçlanıyordu.

"ARGK ile Dayanışma Gecesi", teknik bazı yetersizliklerine rağmen, olumlu etkiler bıraktı. En azından binlerce insanı bir araya getirdi; coşturdu, kardeşlik duygularını tazeledi, seslerini, ARGK'ye umut ve sevgilerini ortaklaştırmada bir adım daha ileri götürdü. Biliniyor olsa bile, insanın belirtmek zorunda olduğu bir gerçek, bu kutlama şahsında bir kez daha yaşandı: Zaten, **"Bijî Serok APO"**, 7'den 70'e değil, 2'den 70'e kadar yurtseverlerin dilinde dolaşan bir slogandır. APO adının geçtiği her an kitlede büyük coşku yaşanıyordu. Bu, halklaşan bir önderliğin somut örneğiydi. Tabii ki, bu örnek; provokatörlerin ve daha değişik düşman çevrelerin Genel Sekreterimize yönelik saldırılarının amacını daha netleştiriyor.

Kutlama gecesine EKİM-Paris Taraftarları, YXK-Strasbourg ve YXK-Paris örgütleri dayanışma mesajları gönderdiler. Ayrıca ERNK, Av. Dev-Genç, EKİM, Acilciler ve TKP(B) yayın standı açtılar.

TC'nin katliam girişimlerine karşı protestolar

Sömürgeci Türk devleti, Mardin, Siirt ve Hakkari üçgeninde yer alan Cudi Dağı ve çevresinde savaş üslerini kuran ARGK gerillalarını mevzilerinden sökmek için öncelikle bu mıntıkadaki köyleri boşaltma girişimini başlattı. Burayı bir tampon bölge haline getirmek ve Cudi'yi bombalamak için hazırlıklar yürütmektedir. Yerlerinden koparılmak istenen köylülerin direnişe geçerek, köylerinden kopmamada kararlı davranmaları sömürgecilerin bu yönlü planları önünde engel olmaktadır.

2000'e Doğru Dergisi, yapılan hazırlıkların niteliğinden hareketle, *"Cudi Dağı'nda Kimyasal Gaz mı?"* şeklinde yorum yaptı. Ki, Cudi'nin bombalanacağı tüm basın-yayın organlarına da açıktan yansıdı.

Sömürgeci Türk ordusu, Cudi'ye büyük güç yığarak, yöre köylüleri üzerinde baskılarını arttırdı. Köylerini terketmek istemeyen köylüleri zorla yerlerinden koparmaya çalışıyor. Böylelikle ARGK gerillalarını desteksiz bırakmak ve katliam girişimini başarıya ulaştırmak istiyor.

Türk sömürgeciliğinin bu faşist, barbar uygulamalarına karşı, Kürdistanlı yurtseverler ülkede ve ülke dışı alanlarda protesto eylemlerine başvurdu.

ERNK-Avrupa Temsilciliği, 24 Temmuz '89 tarihli bir bildiri yayınladı. Bildiride, Türk sömürgeciliğinin son katliam girişimlerine yer vererek, bunun nedenleri ortaya konuldu; ve tüm yurtseverler, demokratlar bu faşist uygulamaya karşı seslerini yükseltmeye çağrıldı.

Yine, Feyka-Kurdistan da, konu ile ilgili **"Kürdistan'da İkinci bir Halepçe mi?"** başlıklı bildirisinde, Kürdistan halkına ve ilerici kamuoyuna hitap ederek, dikkatlerini Kürdistan'daki son gelişmelere çekti.

Avrupa'daki Kürdistanlı yurtseverler de, çeşitli gösteri ve işgal eylemleriyle TC'nin bombalama-katliam hazırlıklarını protesto ettiler.

Batı Almanya'nın Frankfurt, Danimarka'nın Kopenhag ve Fransa'nın Paris şehirlerinde Türk Konsoloslukları önünde, ERNK taraftarları gruplar halinde protesto gösterilerinde bulunarak, Türk bayrağını yaktılar.

Paris'teki gösteri eylemine 200'e yakın ERNK taraftarı katıldı. Eylemin amacını içeren Türkçe ve Fransızca bildiri okundu. 25.07.1989 günü gerçekleşen eylem, gösteri sonrasında yapılan kısa korsan bir yürüyüşle sonuçlandı.

Bu alanlar dışında, Avrupa'nın başka şehirlerinde de gösteri ve işgal eylemleri yapıldı. Ancak bu eylem haberleri henüz gazetemize ulaşmadı.

Avrupa Konseyi'nde Uluslararası Gençlik Kongresi

16 Temmuz 1989 günü, merkezi Strasbourg'da bulunan Avrupa Konseyi'nde "İnsan haklarını korumak için yeni bir genelgenin yapılması için", Uluslararası Gençlik Kongresi toplandı. 23 Temmuz'da sonuçlanan kongrede çocuk hakları, kadın hakları, eğitim ve öğretim hakkı, azınlıklar ve mülteci hakları vb. gibi birçok konu tartışıldı.

Kongreye 90 ülkeden toplam 500 delege katıldı. Delegeler arasında bir Kürt delegesi de bulunuyordu. Türkiye, İran ve Irak adına delegeler de kongrede yer alıyorlardı.

Kürt delegasyonu, Kongre tartışmalarında özellikle çocuk hakları, barış sorunu, insan hakları ve azınlık hakları üzerinde durdu. Kürdistan'da çocuk haklarının çiğnenmesine ilişkin, Irak rejiminin insanlık dışı uygulamaları ve Kürdistan'daki kamplarda TC tarafından esaret altına alınan Kürt çocuklarının durumu örnek verildi. Kürt delegasyonu, insan hakları konusunda da faşist Irak ve Türk rejimlerinin Kürdistan halkına karşı, yaşlı-genç, kadın-çocuk demeden giriştikleri soykırım uygulamaları anlatılarak teşhir edildi. TC'nin cezaevlerindeki işkence politikası, devrimci tutukluların savunma haklarından yoksun bırakılması üzerinde de duruldu.

Kürt delegasyonu, azınlık hakları üzerinde dururken de, Kürt halkının bir azınlık olmadığını belirterek, bir ulus olduğunu savundu. Oturumda hazır bulunan delegeler bu görüşü haklı ve doğru bulmakla birlikte, zaman zaman da savundular.

Kongrede Kürt delegasyonun önerileri, görüşlerinin haklılığı nedeniyle ciddiye alınarak, yapılan oylama sonucu kabul edildi.

Kongreye katılanlardan, bugüne kadar Kürtleri tanımayan birçok ülkenin delegeleri, Kürdistan ve halkının yaşadığı duruma ilişkin geniş bilgiye sahip oldular. Ve Türkiye ile Irak delegelerine yönelik yer yer de eleştiride bulunarak, ülkelerinin tutumlarını kınadılar.

Kürtler bu kongrede kendilerinden uzun uzadıya bahsettirdiler ve birçok ülkeden delegenin sempatisini kazandılar.

Batı Berlin'de oturma eylemi

Batı Berlin muhabiri

Batı Berlin'de, Batı Alman emperyalizminin cezaevlerinde tutuklu Kürdistanlı devrimci politikacılar üzerindeki insanlık dışı uygulamalarını protesto etmek amacıyla 13.07.1989 günü 32 civarında yurtsever, Feyka-Kurdistan pankartı altında kalabalık bir alanda oturma eylemine geçtiler. Saat 15.30'da başlayan eylem, 18.00'e kadar sürdü. Eylemde bildiri ve yayınlar dağıtıldı.

Göttingen'de işgal eylemi

45 kişilik bir grup Kürdistanlı, Göttingen'de Grünen (Yeşiller) bürosunu işgal etti. 12.07.1989 günü işgal eylemini gerçekleştiren yurtseverler, amaçlarının faşist Türk devleti ve Batı Alman emperyalizminin Kürdistan halkı üzerindeki baskıcı uygulamalarını protesto etmek olduğunu açıkladılar. 3 saat kadar süren eylem alanına basın da geldi. Bir yerel gazete ve FFN radyosu eylem konusunda genişçe bilgilendirildi. Yeşiller'in büro yetkilisi, TC ve Batı Almanya İçişleri Bakanlarına birer protesto telgrafı çekti. Ayrıca aynı yetkili, tutuklu Kürt politikacılar üzerindeki anti-demokratik uygulamaları Meclise götüreceklerine ilişkin söz verdi. Bildirilerin de dağıtıldığı eylem başarılı şekilde sonuçlandı.

Kehl'de açlık grevi

4 Kürdistanlı yurtsever, iltica başvurularının, Batı Almanya makamları tarafından, "Türkiye'de Kürtler üzerinde baskı yoktur" gerekçesiyle reddedilmesini protesto etmek için süresiz açlık grevine başladı.

Freiburg'a bağlı Kehl şehrinde, 12.07.1989 tarihli kamuoyuna yönelik bildiride 16 günden beri devam etmekte olan açlık grevinin bir amacının da tutuklu Kürt politikacılarla dayanışma olduğu belirtiliyor.

Eylem, Batı Almanya'nın güney eyaletinde büyük yankı yaptı. Bazı yerel gazete ve radyolar eylemin amacını duyurdular.

İstemleri yerine getirilene kadar eylemlerini devam ettireceklerini belirten 4 Kürdistanlı yurtsevere, ERNK taraftarları da dayanışma göstererek desteklemektedirler. Bunun dışında Alman demokratları da eylemcilere dayanışma göstermektedirler.

Lindau'da yürüyüş

Batı Almanya'nın Lindau şehrinde yaşayan Kürdistanlı yurtseverler, TC'nin cezaevlerindeki işkencelerini protesto etmek amacıyla kısa bir yürüyüş yaptılar. Yürüyüş eyleminde folklor gösterileri yapıldı ve Kürtçe türküler söylendi.

Yurtseverlerin eylemi çevredeki Almanların dikkatini çekerek ilgi topladı.

İsviçre'de polis baskılarını protesto yürüyüşü

08.07.89 tarihinde İsviçre'nin Başkenti Bern'de, Alman ve İsviçre devletinin uygulamalarını protesto amacıyla 2000 yurtseverin katıldığı bir protesto yürüyüşü gerçekleştirildi.

İsviçre polisi yurtseverlerin yürümelerini engellemek amacıyla, kendisinin o biinen oyunlarını o esnada da denedi. Yürüyüşçülerin , bu oyunlara karşı dağılacağını hesaplayarak girişimlerde bulundu. "Eğer bir adım ileri atarsanız takviye güç çağırırız" diyerek tehditlerde bulundu. Yurtseverlerin, bu uygulamaya karşı kararlı tutum sergilemeleriyle polis zorunlu olarak izin vermek zorunda kaldı.

Yağan yağmur ve doluya rağmen başarılı bir biçimde süren yürüyüş, 1 saatlik yol boyunca atılan sloganlar, davul-zurna eşliğinde çekilen halay, atılan zılgıtlar ve yapılan Almanca konuşmalar, çevrede bulunan insanların da büyük ilgisini çekti.

Miting alanında kültürel program sunuldu, bir dakikalık saygı duruşundan sonra günün anlam ve önemini içeren Türkçe siyasi konuşma yapıldı.

Konuşmaya coşkuyla katılan yurtseverler, bu coşkuyu sloganlarla dile getirdiler. Konuşma ardında Hunerkom şubesinin sunduğu folklor gösterileri mitinge daha bir anlam kazandırdı. Yapılan Almanca konuşmanın ardından Ozan X. Xemgin'in sunduğu devrimci savaş türküleri beğeni ile izlendi. Eylem "APO hate Hîlvanê" parçası eşliğinde çekilen halaylar ile sonuçlandı.

Yürüyüşün anlam ve önemini içeren, aynı zamanda İsviçre ve Alman devletinin Kürdistanlı yurtseverlere yönelik uygulamalarını kınayan bir mektup Association Kürdistan yetkilisi tarafından Dışişleri Bakanı René Felber'e iletildi.

Yürüyüşe, ERNK'nin yurtsever birliklerinden YKWK, YJWK, YXK ve Hunerkom dayanışma mesajlarını ilettiler.

Yürüyüşe İsviçre basını geniş yer verdi. İsviçre televizyonları, İtalyanca, Fransızca ve Almanca yayın yapan kanallar, yürüyüşün amacını içeren görüntüler gösterirken, yerel gazeteler de yürüyüşe yer verdi.

Hamburg'da müzikli miting

Hamburg muhabiri

Hamburg Kürt-Kültür Merkezi, Altona Semtinde 15 Temmuz '89 Cumartesi günü, ülkedeki son gelişmelere yönelik bir tanıtma mitingi düzenledi. Folklor ve müzik grubunun eşliğinde yapılan miting oldukça ilgi gördü. Yağmura rağmen gösterilen bu ilgi kitlelerin, ulusal kurtuluşçu eylemleri iyi izlediğini ve desteklerinin arttığını bir kez daha gösterdi. Bir ara çevredeki bir esnaf, hem folklorculara, hem de kitleye bedava çay dağıttı. Talep üzerine folklor ekibi bir kaç kez oyunlarını tekrarladı. Halkın ilgisi yayınlara ve kasetlere de yansıdı. Götürülen kaset ve yayınların tümü satıldı. Mitingde ayrıca ERNK-Avrupa Temsilciliği (30 Haziran) bildirisi megafonla okundu ve dağıtıldı. "Bir parça özgür vatan" hedefi; halkta da yankısını buldu. Miting bu coşkuyla, öğle sonrası sonuçlandı.

ERNK-İsviçre Örgütü'nün, 27.06.89 tarihli Hürriyet gazetesinde yayınlanan *"PKK kahvehane bastı"* (İsviçre-Solothorn'da) adlı haberin asılsızlığını ve Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesini karalama amaçlı olduğunu belirten ve sözkonusu gazetenin Yazıişleri Müdürlüğü'ne gönderilen protesto mektubunu yayınlıyoruz.

Hürriyet gazetesi Yazıişleri Müdürlüğü'ne!

Uzun dönemden beri ulusal kurtuluş mücadelemize karşı bir propaganda geliştirmektesiniz. Gazeteniz bağımsız ve tarafsız bir gazetenin ahlak ölçüleri çerçevesinde kendisini kanıtlamış olsaydı, şüphesiz biz, 27.06.89 tarihli İsviçre-Solothorn kentinde "PKK kahvehane bastı" manşetiniz altında verdiğiniz haberi yanlış kaynaklardan alınan bir haber olarak değerlendirecek, bunu düzeltmenizi isteyecektik.

Ama maalesef: Basın ve yayının ahlak ölçüleri dışında gayri meşru karanlık çevrelerin sesi, komplo ve provokasyonların tezgahlayıcısı olduğunuzu ispatlamış bir gazete olarak hemen hemen her yerde karşımıza çıkmaktasınız. Ama bilmelisiniz ki, siz bir gazetesiniz, muhabirleriniz, malınız ve canınızla toplumun içindesiniz. Halkın size güvenini yitirip yitirmemesi durumu sizin elinizdedir. Halklar bir gazeteye güvenini yitirdiği zaman sadece o gazeteyi izlememekle yetinmezler, tarihin hükmünü onun üzerinde de icra ederler. İşte bu büyük altüst oluşlar dönemidir. Devrimin kopan çağı ve tufanıdır. Bu noktada mutlak kaybedecekle kazanacak olanı bilmeyecek kadar cahil de değilsiniz. Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi karşısında ırkçı-şoven Türk milliyetçiliğini geliştirmek için harcadığınız çaba tarafımızdan iyi anlaşılıyor. Büyük bir telaşı ve paniği yaşıyorsunuz. Halkımızın katili ve ülkemizin inkarcısı M. Kemal ambleminizdir ve altındaki "Türkiye Türklerindir" sloganınız kendinize olan güvensizliğinizin bir ispatıdır. Tabii ki, ikiyüzlülükle "Türklüğe" karşı görevinizi yerine getirdiğinizi söyleyebilirsiniz. Gerçekleri tersyüz etmek, tarihin işgalci ve katliamcı güçler hakkında verdiği hükmü değiştiremez.

Siz, ırkçı faşist bir cephenin dili, kulağı ve sözcüsüsünüz. Bu noktada özgürsünüz. Fakat bütün karşıt güçlerin en amansız çarpışmalarında savaşı olgunlukla ele alma durumları olmuştur. Mücadelemize karşı geliştirdiğiniz propagandalarda, "Türkü varlık ve yokluk meselesi" yapıyorsunuz, "Türkün Türkten başka dostu yoktur" diyorsunuz. Bunun ikiyüzlülük olduğunu belirtmemize gerek yoktur. Fakat kendi mantığınız içinde dahi tutarlı olmadığınız'gayet açıktır. Bu sizin basitliğinizi göstermeye yeterlidir.

PKK, ERNK ve ARGK hakkında yayınladığınız asılsız haberlerin sonuçlarını hesaplamayacak kadar şaşkınsınız. Yüzlerce iftiranızın sonuçları ortada iken yeni iftiraları ısıtıp piyasaya sürmeniz sizin için bir talihsizliktir.

İsviçre'nin Basel, Aarau, Zürich, Solothorn vb. alanlarındaki kahve baskınlarının kimler tarafından ve hangi maksatla yapıldığı İsviçre'deki Kürt, Türk ve İsviçreli çevrelerce bilinmektedir. Türk basınından bazı çevrelerin de içinde yer aldığı, yeraltı dünyasının, merkez olarak İsviçre'yi seçtiğini kör ve sağırlar dahi duymuştur. M. Reyhan olayında da görüldüğü gibi kendisini kaçırtıp kendi hazinesini soyan hırsızlar, babasına komplo kuran evlatların sahibi bir düzenin sözcüsüsünüz. Bütün bu karanlık ve toplumda lanetlenen olayların sahibi sizsiniz.

Halkımız arasında söylenen bir ata sözü vardır. "Düşmanın merdine saygı gösterin." Kürdistan halkına ve önder gücü PKK'ye düşmanlık yaparken bunu olgunluk ve tutarlılık içinde yapmanız, halkımızın sizi dikkate almasını sağlayabilir. Bunun dışındaki iftira ve yalan haberlerinizi belgeleriyle kamuoyuna sunmamız durumunda prestijinizi düşünün. Unutmayın ki ERNK milyonları etkileyen bir güçtür.

PKK, ERNK ve ARGK, Kürdistan halkının verdiği maddi ve manevi destekle bağımsızlık ve özgürlük savaşını bütün spekülasyon, karalama, komplo ve provokasyonları yerle bir ederek sürdürüyor. Zafere kadar da sürdürecektir.

ERNK-İSVİÇRE ÖRGÜTÜ
27.06.1989

A. Kassemlu ve arkadaşları için cenaze töreni

Bir süre önce Avusturya'nın başkenti Viyana'da öldürülen İ-KDP Genel Sekreteri A. Kassemlu ve 2 arkadaşı için, Paris-Kürt Enstitüsü'nün organize ettiği cenaze töreni düzenlendi.

21.07.1989 günü Republique alanında miting yapıldı. Cenaze törenine 2000'in üzerinde kişi katıldı. Törene çok sayıda örgüt ve kurumun temsilcileri katılarak yazılı ve sözlü mesajlar sundular.

Cenaze törenine ERNK-Paris Temsilciliği de yazılı mesaj gönderdi. 80'e yakın ERNK taraftarı da katılarak mezarlığa çelenk koydular.

Miting alanında değişik şahsiyetler konuşarak, A. Kassemlu ve arkadaşlarının katledilişlerini kınadılar.

A. Kassemlu ve A. Qadirî Paris-Komün Mezarlığı'nda, İ-KDP-Avrupa sekreteri Dr. Fazıl Resul ise, cenazesi Viyana'ya **götürülerek orada toprağa verildi.** İ-KDP sözcüsü yaptığı açıklamada, A. Kassemlu ve diğer yoldaşlarını geçici olarak Avrupa'da gömdüklerini, daha sonra mezarlarını Kürdistan'a aktaracaklarını belirtti.

Bremen açlık grevi sonuçlandı

Hamburg muhabiri: Federal Alman ve bazı yerel polis teşkilatlarının, içerde tutuklu 17 Kürt poltikacıya ve dışarda yurtsever Kürdistanlılara yönelik anti-demokratik uygulamalarını protesto amacı güden 12 Kürdistanlının başlattığı süresiz açlık grevi 4.7.89 günü Bremen-EPD işgali ile sonuçlandırıldı.

EPD (Evangelist Basın Bürosu) görevlisi 26 Kürdistanlının kararlılığı karşısında bir basın bildirisi hazırlayıp DPA-aracılığıyla —telexle— haber ajanslarına geçti. Ayrıca TAZ, Weser Kurier ve Bremen Bölge TV'si işgal yerine geldi ve kendilerine, Açlık Grevi Komitesi'nin bilhassa Bavyera'daki yurtsever aile ve derneklere yönelik baskıları kınayan bildirisi okundu.

Açlık grevi 9. gününde, amaçlarına, basın ve yayın aracılığıyla baskıları duyurarak vardığından bu işgalle sonuçlandı. İşgal eylemine ve sebeplerine Hollanda Radyosu (Türkçe Servisi) geniş yer verdi.

Kiel'de protesto eylemi

Son zamanlarda Alman Hükümetinin ERNK'li yurtseverlere ve bazı bölge derneklerine yönelik baskılarını ve aramalarını kınamak üzere 46 ERNK sempatizanı, 13 Temmuz 1989'da Kiel-SPD Merkez Bürosunu 3 saat süreyle işgal etti. Eylem yerine çağrılan basına yapılan açıklamada, bilhassa hala tutuklu Kürt politikacıların içinde bulunduğu tecrit koşullarına dikkat çekilerek, son haftalarda Celle, Stuttgart ve Nürnberg'de yapılan ev aramaları, dernek baskınları ve gaspedilen özel eşyalar konusunda basın bilgilendirildi. Eylemde DPA, NDR-Kiel Nachrichten, NDR (TV) ve RSH (Eyalet Radyosu) hazır bulundular. Yurtsever Kürdistanlılar ve derneklere yapılan takibatın sona erdirilmesi, 129a paragrafından yargılanacak Kürt politikacıların serbest bırakılması ve mahkemenin durdurulması gibi taleplere karşı SPD-Kiel Başkanı Werner Kindmühle, bu talepleri SPD Bonn merkezine iletebileceğini ve Kiel'den yerel destekte bulunabileceğini; Hamburg'da tutuklu Selahattin Erdem'in avukatıyla direkt ilişkiye geçip durumu bizzat araştıracağını belirtti. Eylem bu olumlu vaadler üzerine sonuçlandırıldı.

Kürdistan'da bugün dünden iyidir, yarın bugünden iyi olacak...

Ben, yurtdışında çalışan bir Kürdistanlı emekçiyim. Yıllık izinimi kullanmak üzere, Botan'a gittim. Burada tanık olduğum bazı olayları, Berxwedan aracılığıyla tüm kitlelere duyurmayı bir yurtseverlik görevi olarak görüyorum.

Şunu dürüstçe belirteyim ki ben daha yurtdışındayken, bazı arkadaşlar yanımıza uğrayıp ülkedeki gelişmeleri bizlere anlatırken, ben bu propagandaların çoğuna inanmazdım. Hatta yayınlarda verilen savaş bilançosunun bile çok abartıldığını, bununla taraftar toplamanın amaçlandığını düşünürdüm. Elbette ki bunun nedeni; 18 ay gibi bir süre ülkeden uzak kalmamızdan kaynaklanıyordu.

Bu gibi pasif düşüncenin etkisi altındayken, ülkeye gittiğimde tarihin artık tersine döndüğünü ve kendimin de yanıldığını gördüm. Tanık olduğum bazı eylemleri aktarmaya çalışacağım. Günde yüzlerce vasıtanın gelip geçtiği bir yola gündüz öğle vakti gerillalar inip yolu trafiğe kapattılar. Bütün araçların yolcularını indirip geniş çaplı bir propaganda yaptılar. Ölümü hak eden 4 kontr-gerilla elemanı ve bir köy korucusunu ölümle cezalandırdılar. Bu eylem yatsıya kadar devam etti. Sonra gerillalar alanı terkettiler. Şimdi burada önemli olan birkaç kişinin cezalandırılması değildir. Çünkü bu tür eylemler yöremizde çokça yaşanıyor; önemli olan, bu kadar işlek bir yolda gerillaların eylem yapmaları ve sömürgecilerin kendilerinde müdahale gücü bulamamalarıdır. Bu durumu gören köy korucuları, sömürgeci kolluk kuvvetlerine ihbar götürüyorlar. Üstelik askerler korucuları döverek, "Siz bizi tuzağa düşürmek istiyorsunuz" deyip bir de dövüyorlar. Bazı faşist komutanlar, "Bunların tümü Apocudur, hangisi Apocu değildir ki" deyip gerillanın üzerine gitme cesareti bulamıyorlar.

Artık hiç kimse dün meydana gelen olaydan bahsetmiyor. "Bugün ne oldu" diye konuşuyor. TC basını ise, bu tür olaylara artık yer vermiyor ve kamuoyundan gizlemeye çalışıyor. Zira, tam bir sıcak savaş alanına dönüşmüştür Botan. Yine, Silopi ilçe merkezini gerillalar bastılar. TC basını 2 yaralı şeklinde yayın yaptı. Ancak olaya tanık olan yöre halkı çatışmanın yarım saatten fazla sürdüğünü ve çok sayıda askerin öldürüldüğünü söylüyor. Yine Cudi, Herekol, Gabar ve Çırav dağları tamamen gerillaların denetimi altındadır. Dün yine Cudi Dağı'nda çatışma devam etti. Herekol Dağı'na giden üç cemse uzaktan kumandalı mayınlarla tamamen tahrip oldu. Diğer yandan şurda bir, öbür tarafta iki kişinin cezalandırılması olaylarının haddi hesabı yoktur. Tek kelimeyle Botan'da sıcak savaş yaşanıyor. Yöre halkında, pek yakında Botan'ın kurtuluşa varacağı kanısı hakim. Propaganda eylemleri, gençleri askere alma eylemleri yaygınca yaşanıyor. Kahvede, yolda, işyerinde konuşulan tek konu budur. Eskiden bir avuç uşak takımı halkı tehdit ederken, şimdi artık kendilerini koruyamaz duruma gelmişler. Hiç kimse sömürgeci baskılardan korkmuyor. Onlarla "haydi leşlerinizi toplayın" diye alay ediyorlar. Kısacası bugün dünden iyidir, yarın bugünden daha iyi olacak.

Devrimci Selamlar
25.6.1989
Botan'dan (Z)

"Hepimizin özlemi, yurdumuzun vatan hainlerinden ve muhbirlerden temizlenmesidir"

Saygıdeğer H. Dayı.

Satırlarıma başlarken, sana ve tüm ailene selam ederim. Ayrıca oradaki tüm yurtsever ve Kürdistan'ın kahraman savaşçılarına da selam ederim. Tüm zorlukları ve engelleri aşıp vatanımıza kavuşacağımız günlerin yakın olmasını dilerim.

Aslında bu mektubu, kendi anadilimle yazmak istiyordum. Ama yazmayı bilmediğim için mecburi olarak Türkçe yazıyorum. Ve bunun da burukluğunu yaşıyorum.

H. Dayı, aslında yazılacak çok şey var. Ama ben kısa kısa geçeceğim. Sanırım, kahraman devrim savaşçılarımızın Cudi Dağları'nda dalgalandırdıkları şanlı bayrağımızın durumunu siz de biliyorsunuz. Son iki haftadır kahraman savaşçılarımız, çıkan çatışmalarda 11 askeri ve 1 astsubayı öldürdü. Ayrıca hemen arkasından 3 askeri daha öldürdüler. Savaşçılarımız ise hiç kayıp vermeden üslerine çekildiler. Ama bugün 3 kahraman savaşçımız şehit düştü.

H. Dayı, inan her şehit verişimizde çok üzülüyoruz. Sanki o gün yaşamak istemiyoruz gibi bir halimiz var. Ama biliyoruz ki, şehitlerimiz yolumuza ışık tutan en değerli varlıklarımızdır. Çünkü onlar, 20 milyonluk Kürdistan için kanlarını akıttılar, canlarını verdiler. Onları hem şehit, hem de tarihimizin şanlı kahramanları olarak her zaman anacağız.

H. Dayı, bizim duyduğumuz kadarıyla Hayri Kozakçıoğlu köpeği de yiğit savaşçılarımız tarafından vurularak yaralanmıştır. Fakat burjuva basınında yer almadı. Ayrıca vatan hainleri de, tek tek yurdumuzdan temizleniyor. Sanırım Nusaybin'de öldürülen kahpe muhbir Seracettin Müftüoğlu (TRT ve Hürriyet gazetesi muhabiri) olayını duydunuz. Onun gibi tüm muhbir ve vatan hainleri hakkettikleri cezaları er veya geç bulacaklardır. Bu hepimizin özlemi.

Halkımız uyanıyor. Bizim en büyük dayanağımız halkımızdır. 12 Eylül öncesiyle bugünkü durum arasında büyük fark vardır. Bugün 5 yaşındaki bir çocuğumuz bile ne için mücadele verildiğini ve kimler oldugumuzu biliyor. Kendine "ben kimim" diyebilecek kadar meseleyi kavramış. Artık kim bizi durdurabilecek? Ya bugün, ya yarın elbette ki özgürlüğümüze kavuşacağız.

Tüm yurtseverlere selamlar. Esen kalın.

Yeğenin/Nusaybin
4.7.1989

Kendimize sahip çıkmazsak, bize kim sahip çıkar?

Yurtsever Kürdistan halkı, biz bugüne kadar sahipsiz bir halk olduğumuz için neredeyse tarihten silinme aşamasına gelmiştik. Esas değineceğim konu; bugünlerde TC'nin gündeminde olan başlıca mesele, Bulgaristan'dan TC'ye göç eden Türk gericileridir.

Evet değerli Kürdistan halkı, daha dün faşist Saddam kimyasal bombalar yağdırarak beşbinden fazla insanımızı kadın, yaşlı, çocuk demeden katletti. Gerisini de TC'ye sığınmak zorunda bıraktı. Koyunun kurda teslimi misali, kendisine sığınan halkımızı kamplara yerleştirip, dikenli telle de çevirerek cezaevine dönüştürdü. Yörede yağan iki metre kara rağmen, halkımız çadırlarda bırakılmaya mahkum edildi. Yaşanılmayacak şartlardan dolayı her kampın yanında kocaman mezarlıklar meydana geldi. Bırakın halkımızın yapacağı yardımı, kendi akrabalarını bile yanaştırmadı. Hepsini ölüme mahkum etti. Geri kalanların yemeklerine zehir katarak, yüzlercesini zehirletti.

Ama bir yandan da TC kuzu postuna bürünüp, kirli ve faşist emellerini örtbas ederek, bunları insanlık adına kabul ettiğini söyleyerek, dünyada siyasi prestij kazanmaya çalıştı. Fakat yalancının mumu yatsıya kadar dahi yanmadı.

Bulgaristan'dan gelen gericiler için, faşist TC'nin tüm kurum ve kuruluşları soydaşlarımız diye seferber olmuş. Ama biz soydaşlarımıza sahip çıkamadık. Diğer yandan faşist Özal ve Evren kliği dünyada destek toplamaya çalışıp Bulgaristan'ı uluslararası örgütlere şikayet ediyor. Hem de utanmadan yaptığı barbarlığını, vahşetini ve halkımızı katledip çöplüklere atan soysuzluğunu unutarak.

Fakat soydaşlarına gerçekten sahip çıkıyor. Kendilerine hemen, tüm imkanları tanıyarak, hatta bir öz Türkiyeliden daha fazla imtiyaz tanıyarak. İş verip, bankalarda hesap numaraları açtırıp Almanya'dan gidenlerden binlerce mark alıp kendi hesaplarına yatırıyor.

Ya bizim soydaşlar; kamplarda çürüyor. Kalanların çoğu da bu kış yine perişan olacaktır. Bizim bundan çıkaracağımız ders vardır. Burnumuz yanmalıdır.

PKK'nin açtığı Kürdistan bağımsızlık mücadelesini var gücümüzle destekleyerek, ERNK, ARGK ve hasretini çektiğimiz biricik önderimiz Serok APO'nun etrafında kenetlenmeliyiz ki birbirimize sahip çıkabilelim.

Kassel'den Dilxun

TC İNSAN HAKLARI SAVUNUCUSU OLAMAZ

Partimizin her atılım döneminde ve ulusal kurtuluş mücadelemizin boyutlandığı dönemlerde, faşist TC devleti, kamuoyunun dikkatlerini başka yönlere çekmek için çeşitli entrikalara başvurmaktadır. Bunlar arasında; referandumlar, erken seçim propagandaları, türban olayları, kendi kendilerine sahte suikastler düzenlemeler, AT'ye girme çabaları ve bu yönlü propagandalar, hanedan yaşam öyküleri, futbol maçları vb.'leri örnek verilebilir. En son buna ek olarak da Bulgaristan'daki Türklerle uğraşma sorunları gündeme alındı. TC'nin boyalı basını bu sorunu günlerce manşetlerinden düşürmedi. Hatta sorunu o kadar büyüttü, sözümona milliyetçilik duyguları o denli kabartıldı ki, "Bir bardak suda fırtına koparmak" gibi bir duruma getirdiler.

Gerçekten Bulgaristan, sorunu bu düzeye vardırdı mı? İnsanlar işkencelere mi tabi tutuldu? Azınlıkların haklarına saygısızlık yapılıp, sosyalist ilkeleri mi ihlal etti? Meseleyi teferruatlı olarak bilemeyeceğim ama, bizi esas ilgilendiren ve belirtmeye çalışacağım mesele; TC'nin, Bulgaristan'ı, insan haklarını çiğnemekle suçlaması ve kendisini bir numaralı insan haklarının savunucusu yerine koymasıdır.

Şunu belirtmekte yarar vardır: İster sosyalist devletler olsun, ister kapitalist-emperyalist devletler olsun, insan haklarına saygılı olmayan, halkların dillerini ve geleneklerini yasaklayan ve bunun karşısında işkencelere ve devlet zoruna başvuran kim olursa olsun, nefretle karşılıyor ve kınıyoruz. Eğer Bulgaristan bu tür uygulamalara başvurmuş ise nefretle karşılıyoruz.

Diğer yandan, yer yer Bulgaristan'ın içişlerine karışan — müdahalede bulunan— ve oradaki Türkleri coşa getirip ayaklandıran yine Türk MİT'inin ta kendisidir. Sosyalist aleyhtarı ve Amerika'nın uşağı olan Naim Süleymanoğlu'na tanıdıkları geniş yaşam imkanlarına diğerlerini de özendirerek davete başladılar. Kaldı ki, bir avuç insanın dışında kimsenin ülkesinden kopmak istemediği ortaya çıktı. Zaten TC kendi kendini ayakta tutamıyor. Kendi insanlarını dışa taşırıyor. Yüzbinleri kabul etmeye pek niyetli de gözükmüyor. İşte esas nedeni, yukarıda da belirtildiği gibi, kamuoyunu sahte sorunlarla uğraştırmaktır.

3 Haziran 1989 tarihli Hürriyet gazetesinde şu manşet öne alınmış: ***"Bulgarların Nazi gaddarlığı"***; ve çeşitli gazeteler işkencelere yer vermişler. Ayrıca çeşitli düzeylerde yapılan uluslararası toplantılarda Bulgaristan'ın tutumu kınandı.

Evet, faşist TC devleti, iki Türke baskı yapıldığında avazı çıktığı kadar bağırıyor da, binlerce Kürt insanı kimyasal silahlarla katledildiğinde neden ses çıkarmadı? Hem de faşist Saddam'ı haklı çıkarmak için onlarca sahte doktor raporları sundular. Saddam binlerce Kürt insanını acaba hiç zorlamadan mı ülke dışına çıkardı? TC devleti bu vahşete karşı neden insan hakları savunuculuğunu yapıp, faşist Irak rejimini kınamadı? Savunamaz, çünkü TC'nin kendisi insanlık düşmanıdır da ondan...

TC bu dış politikasıyla, iç politikasını gizlemeye çalışıyor. Ama, çok iyi biliniyor ki, politika iki türlüdür: İç politika, dış politika. Dış politikayı belirleyen iç politikadır. Bir ülkenin dış politikasının içyüzünü bilebilmek için o devletin iç politikasına bakmak yeterli olacaktır. Bunu örneklendirecek olursak; İsrail siyonizmi dış politikada Güney Afrika ırkçılığını teşhir etmesine rağmen mazlum Filistin halkının içerde jenosid uygulamalardan geçirir. Yine faşist Türk sömürgeciliğinin, Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesini tüm askeri, teknik donanımıyla bastırmaya çalışırken, öte yandan Filistin halkının bağımsızlık ve özgürlüğünden dem vuran böylesi dış politikadaki farklı görünümleri sergilemesi, ne İsrail siyonizminin insan hakları savunucusu olduğunu ortaya çıkarır, ne de Türk sömürgeciliğinin ulusların özgürlük savunucusu olduğunu belirler.

Refik

B. Alman polisi neden bizi rahatsız ediyor?

Pencereden baktığımda, bir arkadaşımla birlikte sakallı birinin geldiğini gördüm. "Herhalde arkadaşıdır" diye düşünerek, oturmaya geleceklerini sandım. Böyle düşünüyorken, birden 2-3 gizli istihbarat polisi içeri girdi. Bizi azarlayarak, oraya-buraya saldırmaya başladılar. İçlerinden biri elinde bir listeyi göstererek, "Bu kişiler neredediler" diye sordu. Listeye bakınca kendi ismimi de gördüm. Bir ihbarın yapıldığını anladım. Belki de bir gözdağı idi, bilemiyorum.

Birlikte kaldığımız ve adları listede olan 3 arkadaşım akrabalarına gitmişlerdi. Bu arkadaşlarla ilgili bir sürü soru soruldu. Almanca bilmediğimizden, var olan arkadaşlarla fazla bir şey anlayamıyorduk.

Birden çılgınca dolaplarımıza saldırdılar. Dolapta okuduğum **Serxwebûn** sayılarını fırlattılar, bildirileri ise yırtıp attılar. Sinirli sinirli neden bu yayınları okuduğumuzu ve ne anladığımızı sordular. Fakat tavırlarına karşı ne yapacağımız konusunda şaşırdık. Birlikte kaldığımız kişiler, birbirimizin soyadlarını bilmiyorduk. Fakat listede hepimizin isim ve soyadı vardı. Ayrıca bir arkadaşımızı da takip edip çalıştığı yerde yakalıyorlar. Bu arkadaşa, "Sen filan saatte filan yerde alışveriş yaptın; filan saatte otobüse bindin; filan yerde oturdun; filan saatte işbaşı yaptın" vb. anlatıyorlar.

Demek ki gözetim altında bulunuyoruk. Ayrıca kahvede oturan 2 arkadaşımıza, 2 sivil polis içeri girip isimlerimizi soruyor; ve onları alıp kaldığımız yere getiriyorlar. Yani hepimizi bir araya getirdiler.

Duvarda asılı posterlere (Mazlum, Kemal, Hayri, Agit ve Apo'nun) kinle bakıyorlardı. "Duvarları neden kirletiyorsunuz; böyle yapmakla elinize ne geçiyor" diyorlardı.

Bu olay, 4.7.1989 günü Stuttgart çevresindeki Kircheim'de oldu.

A...

PKK Genel Sekreteri Abdullah ÖCALAN yoldaş değerlendiriyor:

Sosyalizmin zenginleştirilmesi sorunu ve onun yaratıcılığını esas almayan kaba materyalist yaklaşımlar

Bilimsel sosyalist öğretiye bağlılık özgün ve kıvanç verici bir durumdadır. Fakat sosyalizm günümüzde bazı saldırılarla karşı karşıyadır; hem gerçekleşen sosyalizmde, hem emperyalist-kapitalist ülkelerde ve hem de —hatta— ezilen halkların saflarında bu saldırılar mevcuttur.

Sosyalist ülkelerde ortaya çıkan son sağ sapmalar, reformculuk adı altında ortaya çıkan gelişmeler, emperyalist-kapitalist ülkelerde tamamen sosyal-demokratlaşan ve hatta onların sağ kanadı olabilecek komünist partilerin çizgisi, ezilen ulus ve halklardaki milliyetçilik, bilimsel sosyalizmi tehdit ediyor. Bu durum, onun yaratıcılığını esas almak yerine revize edilmesine zorluyor. Bu bir olgudur ve şüphesiz kökleri derinliktedir. I. Enternasyonal, II. ve III. Enternasyonal'de ortaya çıkan hatalar, sapmalar, daha değişik koşullarda yeniden ortaya çıkmaktadır. Bilimsel sosyalist öğreti, 19. yüzyılın ortalarında ortaya çıktığında şüphesiz daha önceki insanlık tarihini, emeğin değerlendirilmesine ilişkin kazanımlarını esas alıyor. Sosyalizm, toplumsal gelişmede en bilimsel bir biçimde emeğin rolünü yerli yerine oturtmanın en gerçekçi çalışmasıydı. Dolayısıyla insana en yüce değeri vermenin çabasıydı. Yalnız Marx, Engels bu konuda her şeyi kendilerinden başlatmadılar. Bilimsel sosyalist öğretinin kökleri insanlığın uygarlığa girişi, hatta insan emeğinin toplumsal gelişmede rolünün ortaya çıkışı kadar, yani insanlık kadar eskidir.

Sosyalist öğreti, zafere ulaşma koşullarında da kaba materyalist yaklaşımlarla karşı karşıya olduğu ve böyle aşamaları da yaşadığı için şüphesiz hakketmediği eleştirilere uğramıştır. Lakin daha da zenginleştirilmesi sağlandığında bu noksanlıklardan arındırılması, onun inkarı değil, daha da zenginleştirilmesi olacaktır. Dolayısıyla sosyalizmin günümüzde gözden geçirilmesi, daha da zenginleştirilmesi açısından uygundur. Bugün özellikle Sovyetler'de açıklık, yeniden inşa sloganları, —slogan düzeyinde— fazla karşı çıkılacak kavramlar değildir. Bilakis, sosyalizmin özü gereği her zaman açıklık, her zaman yeniden yaratıcı çabalara ihtiyaç vardır. Ama bunu sağ bir temelde, geriye gidiş biçiminde yapmak vardır; bir de sorunları, daha ileriye açılma ve ileri bir safhaya ulaştırmak açısından çözmek vardır. Bu her iki biçimde de yapılır. Birisi devrimci temelde gelişmedir, diğeri ise sapmadır ve giderek geriye dönüştür. Şüphesiz bunlar, öyle keskin ve düz bir çizgi halinde olmazlar; içiçedirler. Her sağ sapma aynı zamanda doğru bir gelişim hattının olduğu yerde de oluşur. Sağcılık doğrudan bir sapmayı içerir. Dolayısıyla doğruların olduğu yerde sağcılığın da çıkışını yadırgamamak gerekir. Sosyalizmi aynı zamanda yeni bir din olarak da görmemek gerektiğini söylüyoruz. Çoğunlukla bizde bu tip öğretileri, peygamberlerin din ilahına benzer biçimde algılama durumu vardır ve doğru değildir.

Bilimsel sosyalizm, tüm idealist öğretilerin eleştirisiyle ortaya çıkıyor. Bu demek değildir ki, onları tamamen inkar ediyor. Aksine her türlü metafizik dünya görüşünü; dinsel, idealist felsefe yaklaşımlarını bilimsel olarak değerlendirir. Onları inkar eden, onları yok sayan bir konumda değildir. Bugün sözde dini yok saymıştır ama, yine ihtiyaç vardır deniliyor. Bu konuda aşırı tutumlara düşülmüşse, bunu sosyalizme mal etmek doğru değil, onun yanlış uygulanmasına mal etmek gerekir. Bu, benzeri birçok konuda böyledir. Sosyalizmin kaba uygulanışı birçok hatayı, hatta birçok olumsuzluğu mümkün kılabilir. Bundan çıkarılması gereken; sosyalizmin inkarı değil, onun dayanaklarını inkar etmek değil, daha doğru, daha yetkin kullanmak olmalıdır. Sosyalizm ustalarının yaptıkları, sosyalist doğrultuya güçlü bir açıklık kazandırmaktır. Daha önce bu konuda insanlığın almış olduğu mesafeyi, elde ettiği kazanımları hızlandırmaktır; daha güçlü silahlara kavuşturmaktır. Sosyalizmin bir din olarak kavranılmasından kurtarılması ancak bununla mümkündür. Sosyalizmi bir din gibi kavramak, "sosyalizm eşittir bizim partimiz, sosyalizm eşittir bizim ülkemiz, sosyalizm eşittir bizim yaptıklarımız" anlayışının dışında başka bir şey değildir. Böyle bir sosyalizm anlayışından çok uzak durmak gerektiği çok açıktır. "Sosyalizm eşittir birkaç usta", bunu da tamamen aşmak gerekiyor. "Sosyalizm eşittir birkaç milli ülkenin kendini geliştirmesi, kapitalizmi aşması" da demek doğru değildir. Bu anlayışlar çok yaygındır. Böyle bir sürü sosyalizm de doğdu. İşte sorunlar buradan kaynaklanıyor.

Başta Karl Marx ve Fredrich Engels olmak üzere sosyalizm ustalarının yaptıkları, —19. ve 20. yüzyıl başlarında— sosyalizmin daha bilimsel bir ifadeye ve daha eylemsel bir kılavuza kavuşturulmasıyla, bir de toplumsal gelişim ve değişim pratiğinde daha bir hızlanmaya yol açmasını sağlamaktı. Bu, sıfırdan başlama ve bir de kendileriyle birlikte son bir noktanın konulması değildir. Bilimlerin sonsuz gelişme istidadında olması gibi, sosyalizm biliminin de —ki, bu toplumlar bilimidir— sonsuz gelişme özelliği vardır. Toplumların da böyle gelişme özelliği vardır. Dolayısıyla onun bilimsel ifadesi olan sosyalizmin gelişme ifadesi vardır. 19. yüzyıldaki bilimsel ifade bir başka türlü, 20. yüzyıldaki ise bir başka türlü olur. 21. yüzyıldaki toplumsal gelişmenin bilimsel ifadesi daha yeni içerikler kazanarak gelişir. Zaten sosyalizmin de gelişim esasları, diyalektik materyalist yaklaşım gereği ilkeseldir. Fakat buna rağmen gerçekleşen sosyalizm —kuram olmaktan çıkıp hayat bulan sosyalizm-reel sosyalizm— şüphesiz önemli kusurlarla doğmuştur.

Gerçekleşen sosyalizm de, özellikle büyük ustaların ilkesel düzeyde kanıtladıklarının hayata geçirilmesidir. Uygulama, hayata geçirilme başlı başına bir olaydır. Daha fazla çatışmalar ortaya çıkar, daha fazla sapmalar ortaya çıkar, kan dökülür. Nitekim I. Enternasyonal daha çok ilkeseldir, bir açıklamadır. Bazı ülkelerde sosyalizmin geliştirilmesi değil, sosyalizmin ilkelerinin evrensel ifadesidir. Doğal olarak sapmalar da böyle ülkelerde sosyalizmin uygulanması değil, ancak ilkelerin farklı yorumlanması ve ele aldığı sorunlar konusunda farklı tartışmaların geliştirilmesidir. En çok da belli bir örgütlenmeyi sağlamadır. Ki, bu örgütlenme bile sosyalizmin propagandasını yapma temelindedir. Tıpkı bizim, grup dönemindeki örgütlenmemiz gibi, mevcut ideolojiyi yayma faaliyetidir. I. Enternasyonal'in de örgütlenmede vardığı düzey, ortaya çıkan sosyalizm gerçeklerinin propaganda edilmesidir.

"...Devrimin tamamlandığı iddiası, oportünist bir iddiadır. Devrimler, özellikle bilimsel sosyalizmin önderliğinde, değişik ülkelerde, o ülke halklarının değişik sosyo-ekonomik aşamalarına bağlı olarak gelişmesini sürdürüyorlar. Devrimsel gelişmenin önemi, reel sosyalist ülkelerde ayrı olur, gelişmiş kapitalist ülkelerde ayrı olur, ezilen halklar gerçeğinde ayrı olur. Hepsine aynı biçimi dayatmak mümkün değildir. Bu gelişme Sovyetler'de 'açıklık', 'yeniden yapılanma' kavramları altında tartışmalı gelişir..."

II. Enternasyonal bu konuda kitleselleşmeyi, siyasallaşmayı sağlayan bir döneme denk gelir. Sosyalizm artık ilkeler düzeyinde kabul edilmekten çıkmış, partilerine kavuşmuş; partiler siyasi mücadeleye girmiş, hatta parlamentoya temsilci yollayacak kadar güçlenmiştir. Dolayısıyla bu dönemin tartışmaları, devrim, parlamento içinde mi, parlamento dışında mı yapılmalı yönündedir. Bu, onun iktidar meselesine çözümün getirilmesidir. Kısaca daha çok halkı ilgilendiren, halkın ekonomik, siyasi yaşamına çözüm getirmek isteyen bir aşamadadır. Sorunları da bu temelde ortaya çıkar. Bu, devrimin inkarı-devrimin vazgeçilmezliği, şiddet-şiddetin kabul edilmezliği, parlamento-parlamento dışılık gibi sorunların tartışılmasıdır. Bunlar daha çok tartışma konusu olur ve dolayısıyla sapmalar da bu tartışmalara bağlı olarak gelişir. Kaldı ki Bolşevizm örneği, bu tartışmaların içinde en devrimci olanı esas almakla başlamıştır.

III. Enternasyonal, gerçekleşen sosyalizmin kurulması temelinde yeni bir aşamadır. Sosyalizm düşünce olmaktan çıkıp maddi bir güce, bir sosyo-ekonomik kuruluşa dönüşmüştür artık. Onun sorunları sözkonusudur. Tek ülkede sosyalizm yaşayacak mı? Ekonomide, sanayide sosyalist inşa nasıl olacaktır? Dünya devrimi gerçekleşebilecek midir? İşte, III. Enternasyonal'in de cevap vermek durumunda olduğu soru budur. Bu temelde yürütülen tartışmalar sapmaları ortaya çıkarır. Giderek tek ülkede sosyalizm, sosyalizmin anında inşası görüşü ağırlık kazanır. Bu reel sosyalizm olur. Diğerleri sapmalar biçiminde ortaya çıkar, tasfiye olurlar.

Reel sosyalizm, günümüze doğru geldiğimizde, dünya dengesinin bir tarafında yer alır; sosyalist sistem haline gelir ve kapitalizmle bir denge kurar. Artık yeni bir aşamaya ulaşılmıştır. Bu sorunlar, denge aşamasının sorunlarıdır, bu anlaşılır bir şeydir. Şüphesiz reel sosyalizm bu konuda durumunu gözden geçirecek, yeni sorunları tespit edecektir, ve çözüm yolları geliştirecektir. Sovyetler bunu günümüzde, kendi toplumlarını açıklığa kavuşturma; uluslararası alanda da devrimleri dayatma değil, tamamen barışçıl ve işbirliği halinde yaşama olarak formüle ediyorlar. Bu yaklaşımı sisteme hakim kılmak istiyorlar. Bu da beraberinde büyük sorunlar getirmektedir.

Sosyalizmin bagajında devrim çok önemli bir yer tutar. Devrime bu kadar kendisini kapatan bir sosyalizm, "devrimler dönemi bizde kapanmıştır" diyen bir sosyalizm, büyük tartışmalarla karşı karşıya gelecektir. Daha şimdiden bunlar vardır ve ileride daha da yoğunlaşacaktır. Yalnız uzlaşmaya dayanarak ve sürekli barış içinde kapitalizmle anlaşarak yaşamak, sosyalizmin devrim doğasına ters düşer. Dolayısıyla devrimler her ne kadar uzlaşmalara tümüyle karşı olmasa da, devrimleri dıştalayan, "devrimler dönemi kapanmıştır" diyen bir anlayış, tartışmalara yol açar. Daha şimdiden bu tartışmalar giderek hızlanacaktır.

Uzlaşma politikaları bir yere gelir sosyalist kuruluşu tehdit eder, sosyalist devrimlerin varlığını açıkça yadsır. Bu giderek halkların çıkarlarını tehdit eder; o zaman daha da şiddetlenir ve devrimler yerine reformculuğu esas alan akım —sapma— ya tamamen hakim olur; ya da aşılarak devrilir. Bu konuda şunu unutmamak gerekir; her şeyden önce reel sosyalizm çok güçlü bir konuma ulaşmıştır. Onu reformlarla tamamen geriye döndürmek çok zor bir iştir. Bugün kalkıp Sovyetler'i bir Amerika'ya teslim etmek çok zor bir iştir; ancak onlarca yıl sürebilir. Kaldı ki, orada yerleşik bir yığın sosyalist çıkar var. Hele emekçilerin bir sürü çıkarları vardır. Bir kültür gelişmiştir. Bir diktatörlükleri vardır. Onu tamamen deforme etme, tamamen kapitalizm için yutulur hale getirmek çok büyük kavgalarla mümkün olabilir. Ve kaldı ki, sosyalizm yalnız Sovyetler Birliği de değildir. Dünyanın çok büyük bir bölümüdür. Ayrıca dünyanın bütün ezilen halklarında büyük bir itibarı vardır. Bütün bunlara, kapitalizmin başarısı için reformları dayatma, kapitalizme tamamen yol açma, bu kadar dev gelişmeleri tamamen geriletme herhalde birkaç büyük kavgaya, irili-ufaklı savaşlara, yine ondan daha fazla büyük tartışmalara, hizip kavgalarına yol açar ki, bu da yılları, onyılları alır. Dolayısıyla böyle kapsamlı yaklaşmak gerekiyor. Ne "yapılan her şey reel sosyalizmdir", dolayısıyla "sosyalizmde son noktadır" demek, ne de "vay bu sosyalizmin başına bunlar da geldi; sosyalizm iflas etti" demek doğrudur. Bunlar çok yanlış ve ütopik yaklaşımlardır, kendini idealizmden kurtaramamak demektir. Bilimsel sosyalizmin, bilimsel değerini görememektir. Baştan yapılan hata dogmatizmi esas almadır. Sovyetler'de dogmatizm çok etkili olmuşsa, katı bürokrasiye yol açmışsa, bu sosyalizmin kendisinde değil, onun reel uygulanmasındaki noksanlıklarıdır, yanlışlıklarıdır. O zamanki hatayı bugünkü Sovyetler zor mu ödüyor? Elbette ödeyecekler; bunun için kavgayı da göze alacaklar, kurtuluncaya kadar. Bir hata, bir yanlışlık etki göstermeden kalkmaz; ve yine o, ancak doğru bir mücadele ile aşıldığı zaman toplum onun olumsuzluğunun etkisini aşar. Yapılan da böyle olmak durumundadır. Hiçbir hata, etki yaratmadan, hiçbir yanlışlık bulmadan ne hata olur, ne yanlışlık olur; yine bir topluluk bunlarla savaşmadan ne yanlışlıktan kurtulur, ne de hatadan. Dolayısıyla bu mücadelelere doğal yaklaşmak gerekir. Hiçbir hata kâr kalmaz. Sosyalizmin uygulanmasında da bu daha çok böyledir.

Devrimin tamamlandığı iddiası, oportünist bir iddiadır. Devrimler, özellikle bilimsel sosyalizmin önderliğinde, değişik ülkelerde, o ülke halklarının değişik sosyo-ekonomik aşamalarına bağlı olarak gelişmesini sürdürüyorlar. Devrimsel gelişmenin önemi, reel sosyalist ülkelerde ayrı olur, gelişmiş kapitalist ülkelerde ayrı olur, ezilen halklar gerçeğinde ayrı olur. Hepsine aynı biçimi dayatmak mümkün değildir. Bu gelişme Sovyetler'de "açıklık", "yeniden yapılanma" kavramları altında tartışmalı gelişir. Gelişmiş kapitalist ülkelerde ortaya çıkan yeni komünizm arayışı, yeni mücadele biçiminde arayışlara dönüşür. Ezilen ülkelerde daha değişik, örneğin, daha sıcak savaşımlar biçiminde olur.

Botan'daki mücadelemizin gelişimi üzerine üç ARGK komutanıyla yaptığımız söyleşiyi yayınlıyoruz.

Halkımız, zafere doğru giden mücadelemize daha fazla destek vermelidir

Berxwedan: Kela Memê Dağı'nda 7 Eylül 1988 tarihinde meydana gelen çatışma hakkında bize bilgi verir misiniz?

B...: Çatışmanın kısa bir süre öncesinde, Kela Memê Dağı'nın eteğinde bulunan Miji köyünden 5 savaşçı adayını saflarımıza aldık. Aynı gece, uygun bir alanda konumlanmak için dağın yüksek noktalarına doğru geri çekildik.

Bu arada bir grup arkadaş, günlük gereksinimlerimizi karşılamak ve gelişmeleri öğrenebilmek için, daha önce ilişkimizin olduğu bir çobana uğruyor. Bu sırada üzerlerine doğru gelen bir grubu görüyorlar. Arkadaşlar hemen çatışma pozisyonuna geçiyorlar. Daha sonra gelenlere kim olduklarını soruyorlar. Gelenler ise yolcu oldukları karşılığını veriyorlar. Bunun üzerine bir grup arkadaş yanlarına gitmeye teşebbüs ediyor. Bunun üzerine gelenler "Yanımıza gelmeyin" diyerek, arkadaşları yanlarına gitmekten vazgeçirmeye çalışıyorlar. Arkadaşlar ise, bu söylenenleri ciddiye almayarak yanlarına gitmekte ısrar ediyorlar.

Bu durum karşısında, karşıdan gelenler bir yandan kaçarken, diğer yandan da arkadaşların üzerine ateş açıyorlar. Gerilla grubumuz, önceden çatışma pozisyonunda olduğu için hemen karşılık veriyor. Grubumuzun açtığı ateş sonucu, her biri bir tarafa kaçarak tamamen dağılıyorlar. Grubumuz da herhangi bir sorunla karşılaşmadan dağın zirvesine doğru çıkıyor.

Sabaha birkaç saat kala, kale tarafından gelenlerin olduğu farkedildi. Gelenlerin asker mi, çete mi, yoksa başka bir grubumuz mu olduğu bilinemiyordu.

Biz her ihtimali gözönüne getirerek, ertesi gün olabilecek operasyonlara karşı hazırlıksız yakalanmamak için, dağın daha elverişli bir noktasına çekildik. Kela Memê denilen ve aynı zamanda ziyaret de olan, dağın zirvesinde uygun bir şekilde konumlandık.

Sabah erkenden helikopterlerin eşliğinde, askeri birlikler operasyona başladılar. Dört bir yandan süren operasyon yavaş yavaş Kela Memê zirvesine doğru genişledi. Bulunduğumuz noktaya önce bir asker gönderdiler. Tabii, bu kontrol edecek, kimselerin olup olmadığını öğrenecekti. Asker menzile girdikten sonra, açılan ateşle öldürüldü. Peşinden diğer askerler kaçışmaya başladılar ve böylece çatışma başladı.

Düşman büyük güç yığmasına rağmen, gerilla birliğimiz çatışmaya daha önceden hazır olduğu için, düşmanın saldırı birliklerini geri püskürtmeyi başardı. İlk vurulan askeri almaya gelen helikopter, bir grubumuzun oldukça yakınına iniş yaptı. Bunun üzerine B-Seven roketi ve silahlarla helikoptere ateş açıldı. Ağır yara alan helikopter, bir müddet uçtuktan sonra, vadiye düştü. Çatışma akşama kadar devam etti.

Düşman ferdi silahlarla herhangi bir şey yapamayacağını anlayınca, daha çatışmanın, ilk saatlerinde top kullanmaya başladı. Top atışları öğleye kadar fazla etkili olmadı. Ancak mevzilendiğimiz nokta, belli bir alan olduğu için düşman burayı sürekli ateş altında tutmaya başladı. Birliğimiz içerisindeki 5 savaşçımız silahsızdı ve saflara yeni alınmışlardı.

Düşman top atışlarını, öğleden sonra, grubumuzun çoğunlukta bulunduğu ziyaret kesimi üzerinde yoğunlaştırdı. Hatta bu atışlardan iki tanesi mevzinin içerisine isabet etti. Bu toplardan biri bir arkadaşın göğsü üzerine düştü, ancak patlamadığı için, arkadaşa herhangi bir şey olmadı.

Akşama kadar devam eden çatışmada, sadece bir savaşçımız Ömer (Ferhan) yoldaş yaralandı. Akşam karanlığının çökmesi üzerine düşman birlikleri atıl kaldı. Atıl kalan güçlerini de geri çekmeye başladı. Sadece, batı yönünde düşman birliği kaldı ve diğer operasyon kolları geri çekildi. Düşmanın kalan birliği ise rastgele havaya ateş açmayı sürdürdü.

Birliğimiz, geceleyin yaralı arkadaşı da yanına alarak geri çekilmeye başladı. Grubumuz, yaralı arkadaşı uygun bir noktaya bıraktıktan sonra geri çekilmeye devam etti.

Bu esnada büyük bir şansızlık sonucu grubumuzda bir kopukluk meydana geldi. Abdulnasır Tunç ve Cemil yoldaşlar gruptan koptular. Gruptan ayrı düşen arkadaşlar, yeni savaşçılar olduğundan araziyi de tanımamaktadırlar. Arazide, çıkış için iki yol vardır. Araziyi bilemeyenlerin bu yolları çıkarması mümkün değildir. Gece karanlığı olunca bu daha da olanaksızlaşır. Dolayısıyla, ayrı düşen savaşçılarımız çatışma alanında kalırlar.

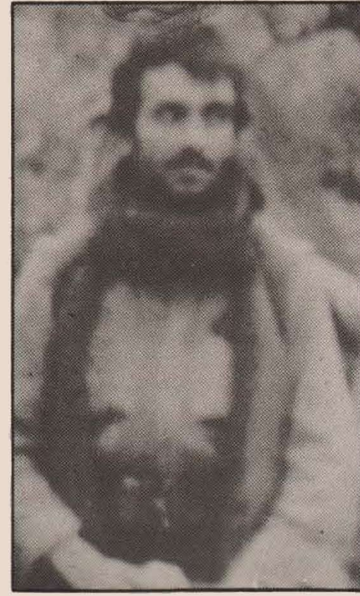
Herhangi bir sonuç elde edemeyen düşman büyük bir çılgınlıkla ertesi gün de operasyonlarını sürdürdü. Düşman birliği ile Abdulnasır Tunç ve Cemil yoldaşlar arasında çatışma meydana gelir. Bu her iki gerillamız da, son mermilerine kadar çarpışmayı sürdürürler. Son mermileri tükendiğinde, düşmanın eline sağ geçmemek için kendilerini uçurumdan aşağı atarlar.

Bu iki şehidimizin tutumları örnektir. Mücadele saflarına yeni katılmış olmalarına rağmen, şehit düştükleri ana kadar, büyük bir kahramanlık örneği göstermişler; ve bütün enerjileriyle devrim için çalışmışlardır, şehit düştüklerinde gösterdikleri tutum da onların mücadeleye ne kadar bağlı olduklarının açık bir kanıtıdır.

Yaralı düşen Ömer (Ferhan) yoldaş ise, düşman çemberinin dışına sağ olarak, çıkarılmasına rağmen, kan kaybından 15 Eylül'de şehit düştü.

Bu çatışmada, saflarımıza aynı gün aldığımız savaşçı adaylarımızın örnek tutumundan da bahsetmek istiyorum. Yeni aldığımız savaşçılar çarpışmada, yeni olmalarına rağmen büyük beceri gösterdiler. Bu adaylarımız silahsızdılar. Buna rağmen, boş durmayarak, çatışmada gerilla birliğimizin üstünlüğünün kurulması için çaba sarfettiler.

Yeni savaşçı adaylarından biri vurulan düşman askerinin silahını alıp, onunla çatışmaya katılırken, bir diğeri de silahların şerit ve şarjörlerine mermi doldurulması işlerini yürüttü. Bir yandan mermi doldururken, diğer yandan da birliğe sürekli moral veriyordu. Bu tavırlar, daha ilk çatışmalarda ortaya çıktığı için örnek tutumlardır.

Mehmet KIZIL

Ayrıca, çarpışma halkın gözleri önünde devam etti. Yaylalarda bulunan köylüler, sabahtan akşama kadar çatışmayı izlediler. Bu da, onlar için büyük bir moral kaynağı olmuştur.

Berxwedan: Z... Arkadaş, 1987 yılından itibaren Askerlik Yasası'nın uygulanmasına geçildi. Bu yasanın Botan Eyaleti'nde uygulanması nasıl oldu? Bu konuda bilgi verir misiniz?

Z...: PKK III. Kongresi'nde Askerlik Yasası da karar altına alındı. Bu yasa uygulanarak, Kürdistan'da ordulaşma sürecinin başarılması da hedefleniyordu. Bu görevin yerine getirilmesi ile birlikte, birçok görevin de başarılacağı açık olan bir husustur.

Yasanın ilk uygulandığı alanlar, Şemdinli ve Uludere'dir. Bu alanlarda hatalar yapıldığından, yani yasa yanlış uygulandığından istenilen biçimde geliştirilemedi ve oturtulamadı. Bu uygulama hataları, düşmanı bile sevindiren bir hal aldı. Hatta, bunun üzerine Özal "Bir taktikleri tutmadı" biçiminde bir açıklama bile yaptı.

Ancak, devrimciler yanlıştan her zaman doğru dersler çıkarmasını bilirler. Bu temelde, yanlış uygulamadan doğru dersler çıkararak, Şırnak alanında yasa yeniden uygulanmaya konuldu. Şırnak'ta başarılan doğru uygulama, yasanın oturmasına da yol açtı. Bu temelde, diğer bölgelere de yasa taşırılmaya başlandı. 88 yılı içerisinde Eruh'ta da yasa uygulandı ve oturuldu.

Bu gelişmelerle birlikte yasa halkın onayladığı, benimsediği bir yasa haline geldi. Botan'da yasa halka mal edilmiştir. Bu konuda bir sorun kalmamıştır.

Yasanın Şırnak'ta ilk uygulanmaya başlandığı dönemde, Şemdinli ve Uludere pratiklerinden dersler çıkarıldı. Şırnak'ta mücadeleme sempati duyan çevrelerden savaşçıların çıkarılması hedeflendi. Yine, savaşçı alırken gücümüzün durumu dikkate alınarak, sayı sınırlı tutuldu. Giderek bir köyden çıkarılan savaşçıların, diğer köylerden de alınması ve her aşiret-kabileden savaş çıkarılması sürecine girildi. Böylece ilk başlangıçla kalınmayıp, yasanın uygulanması sürekli bir şekilde geliştirildi.

İlk alınan savaşçılar, yabancılık çekmelerinden dolayı zorluklarla karşılaşıldı. Giderek, halkın onayı alındı. Son alınan savaşçılarımız, bizzat aileleri tarafından hazırlanıp, köylülerle birlikte uğurlanmaktalar.

Askerlik Yasası, köyden savaşçı çıkarmakla sınırlı olmayan bir yasadır. Saflara alınan savaşçıların silahlandırılması, üslendirilmesi, eğitilmeleri vb. gibi sorunlar, başlı başına çözümlenmesi gereken sorunlardır. Bu sorunlar da bizzat pratiğin içerisinde çözümlendi.

Yeni savaşçılarımızın silahlanma sorununu çetelerden topladığımız silahlarla karşıladık. Bunun yanısıra, kendisini dayatan iç düzenleme ve eğitim sorunu da çözümlenmeye başlandı.

Eğitimin önemli bir sorun olduğu bilinmektedir. Eğitilmeyen bir savaşçının savaşın hakkını veremeyeceği ve iyi bir savaşçı olarak saflarda yürüyemeyeceği çok açıktır. Eğitim, bu bakımdan en gerekli olan husustur. Bu bilinçle hareket edildiği için, Askerlik Yasası'nın uygulanmasıyla birlikte, eğitim sorunu da bu gelişmeye parelel olarak çözülmüştür.

Bunların yanısıra yönetim sorunu da bu dönemde kendisini dayattı. Daha önceleri birliklerimizin sayısal bileşimi azdı. Ancak, hergün saflarımıza olan yoğun katılım savaşçı sayımızın binleri bulmasına yol açtı. Tabii, bu durum kendisiyle birlikte yönetim sorununu da gündeme getirdi. Bu sorun da mevcut kadrolarımızın, yine güçlü bir eğitim temelinde kendilerini sorunun çözümüne vermeleriyle birlikte çözümlendi.

Bu temelde önce Şırnak, sonra Eruh ve daha sonra eyaletin diğer bölgelerine, mıntıkalarına Askerlik Yasası taşırıldı. Şırnak'taki tecrübeler ışığında, diğer alanlarda, bu yasanın uygulanması kolaylaştı ve değişik biçimler aldı.

Bu yasanın ilk uygulandığı dönemde, halkın belli bir tepkisiyle karşılaşılmıştır. Ancak, bu durum daha sonra yerini desteğe bırakmıştır. Halk yasayı onaylamış ve çağrılara karşılık vermiştir. Bu durum da saflara yeni savaşçı alımını hızlandırmıştır.

Yasanın uygulanması sadece gerilla birliklerinin güçlendirilmesi ile sınırlı kalmadı. Her köyden savaşçı alınmış olması, birliklerimizle bu köyler arasında bir köprünün kurulmasına da yol açmıştır. Köyler, böylece mücadelenin bilfiil parçaları haline gelmişlerdir.

Halk milislerinin örgütlendirilmesinde ve Ulusal Kurtuluş Cephesi'nin inşasında da bu yasanın oynadığı rol son derece önemli olmuştur. Mücadelemize aktif olarak katılamayan köylüler, kendi köylerinde önemli görevler üstlenerek mücadelemize destek olmuşlardır.

Gücümüzün büyümesiyle birlikte, bütün mıntıkalara açılabildik. Yine büyük güçleri kaldırabilecek güçlü üslere ve eğitim sistemlerine kavuştuk.

Bir noktayı daha açıklamak istiyorum. Askerlik Yasası gereğince saflarımıza aldığımız savaşçılar, kısa bir süre içerisinde devrimci yaşama bir bütün olarak ayak uydurmuşlardır. Bu konuda örnek verilebilecek sayısız olay da yaşanmıştır. B... Arkadaşın da verdiği örnekteki gibi, çatışmalarda, günlük yaşamda örnekler ortaya çıkmıştır. Bunların arasında şehitlerimiz olduğu gibi, bir kısmı kısa sürede gelişerek, takım ve mangaları yönetebilecek düzeye geldiler.

Düşman bu kanunu uygulamamız karşısında büyük bir saldırganlığa girişti. Yaygın bir iftira kampanyası açtı. Ama, örneklerin kendileri bile tek başına düşmanı yalanlayabilecek düzeydedir. Yasanın uygulanması, pratikte gelişim gösterdikçe; düşman bu yasanın uygulanmasında kendi sonunu görmektedir.

Yasanın ilk uygulanmaya başlandığı dönemde başarısızlığa uğranılması düşmanda büyük umut yarattı. Şırnak'ta uygulanmaya başlandığında, düşman yasaya karşı kayıtsız kaldı. "Nasıl olsa alınan savaşçılar, yanlarında kalmaz, kaçarlar" anlayışıyla hareket etti. Bu nedenle saflarımıza aldığımız savaşçıların ailelerine ilk etapta yönelmedi. Düşman bu yasanın tutmayacağına inandığı için, bir anlamda bu yasayı geliştirmemiz karşısında fazla ciddi önlem almadı. Ancak, kısa bir süre sonra, gelişmelerin hiç de beklediği gibi olmadığını gördü. Bundan sonradır ki, düşman bu yasayı boşa çıkarmak için harekete geçti.

Düşman ilk başta savaşçılarımızın ailelerine yönelik bir baskı uygulamaya başladı. Ailelere çağrı yayınlamanın yanısıra, zor uygulayarak da bunları evlatlarını geri getirmeye zorladı. Hatta bazılarını peşlerinden dağlara gönderdi. Bu konuda, bayatlamış bütün karşı-devrimci taktiklerini uygulamaya koydu. Düşman bütün çabalarına rağmen, yasanın gelişmesi önünde engel oluşturamadı.

Bu gelişmelerle birlikte, Askerlik Yasası'nın bütün ülke çapında koşullara uygun olarak geliştirilebileceği gerçeği ortaya çıkmıştır. Askerlik Yasası nerede uygulanırsa uygulansın dikkat edilmesi gereken bir çok özelliği vardır. Ancak, her bölgede, özgül durumuna göre uygun özelliklere bürünür. Burada

Devamı 19. sayfada

NİKARAGUA DEVRİMİ 10 YAŞINDA / FSLN: NO PASARAN

No Pasaran (geçit yok) diyen Nikaraguali devrimciler, bundan 10 yıl önce, ABD'nin uşağı Anastasio Somoza'nın kanlı diktatörlüğüne son vererek, bağımsız Nikaragua devletinin kuruluşunu ilan ettiler. Nikaragua halkı, bu yıl 19 Temmuz'da bağımsızlığına kavuşmasının yıldönümünü coşkulu törenlerle kutladı. Başkent Managua'da yapılan gösterilere yüzbinlerce Nikaraguali coşkun bir sevinç dalgasıyla katıldı. Haklı olarak, 10. yılını dolduran devrimleriyle bir kez daha coştular, kurtuluşun, özgürlüğün temiz havasını teneffüs ettiler.

Bu, onların hakkıydı. Çocuklar, gençler, kadınlar, işçiler, askerler, köylüler tüm Nikaragualılar, bu günde coştular, dans ettiler, "No Pasaran" sloganını bir kez daha haykırdılar. Nikaragua bağımsızlığının 10. yılına girdi; ama ülkeye yönelik saldırılar hala eksilmiş değil. ABD emperyalizmi karşı-devrimci contralara verdiği büyük destekle, Nikaragua'da yeniden karışıklıklar çıkararak, devrimi geriye götürmek istiyor. İşte, Nikaragua halkı ABD'nin bu karşı-devrimci saldırılarına karşı da "No Pasaran" diyor.

Nikaragua'ya karşı, ABD'nin contra diye adlandırılan karşı-devrimci birliklerle yönelttiği saldırılar 1982 yılı ile birlikte hızlandı. Bu tarihten beridir, ABD, Nikaragua devrimini yıkmak ve yerine Somoza artıkları olan karşı-devrimci birlikleri geçirmek için milyarlarca doları contralara verdi. Silah gereksinimlerinden eğitimine kadar, bütünüyle ABD tarafından ihtiyaçları karşılanan contra birlikleri, Honduras'ta üslenmiş durumdalar, Nikaragua'nın kuzey sınırı olan Honduras; karşı-devrimci birliklerin sık sık Nikaragua içlerine sızmasına da elverişli bir imkanı sunuyor.

10 yıldır sürekli bir şekilde süregelen bu karşı-devrimci saldırılar karşısında Nikaragua Hükümeti, bir yandan halkı ülke ekonomisinin inşası için seferber ederken, diğer yandan da bu karşı-devrimci birliklere karşı, savaş içine çekmektedir.

Genellikle Somoza'nın Ulusal Muhafızları (Guardio Nacional)'nın artıklarından oluşan bu karşı-devrimci contra birlikleri, sivil-asker ayrımı yapmadan saldırılarını sürdürüyorlar. Özellikle de ülkenin ekonomik kuruluşları ile, sıradan sivil halkı dedefleyen contralar, devrim hükümetini ve halkı sürekli bu sorunlarla uğraştırarak, devrimci inşa faaliyetini darbelemeye ve böylelikle devrimin ülke içerisinde ekonomik ve sosyal alanda iyileştirmelere gitmesini engellemeye çalışıyorlar. Sivil halk üzerinde yarattığı terörle de, halkın Sandinist Hükümete olan desteklerini kesmek istiyorlar.

Somoza diktatörlüğü döneminde, ekonomik açıdan oldukça geri bıraktırılmış olan Nikaragua, Sandinist Hükümetin yönetimi altında önemli gelişmeler sağladı. Ekonomik alandaki gelişmelerin yanısıra, halkın sosyal ve kültürel açıdan da bir gelişme sağlaması, kitlelerin Sandinistlere duyduğu güveni daha da arttırdı. Halk kitleleri, kendi iktidarları olan Sandinist Hükümete büyük destek sunuyorlar.

Bütün bu gelişmeler, ABD emperyalizminin milyarlarca dolar akıtarak başarmak istediği karşı-devrimci darbeyi de imkansız kılıyor. Halkın her geçen gün Sandinistler etrafında daha fazla birleşmesi ve contra birlikleri arasındaki çözülmenin derinleşmesi nedeniyle, ABD de karşı-devrimci çabalarını arttırıyor. İran-contra skandalında da görüldüğü gibi, ABD resmi ödenekle bile yetinmeyerek, gizliden İran'a silah satıp, bunun gelirlerini contralara akıtma yoluna girmiştir. Bunun yanısıra, kongreden kontralara sunulan desteğin daha da arttırılması için ABD Hükümeti sürekli taleplerde bulunmaktadır.

Küba'nın ardından Nikaragua'nın da yeni sömürgecilik ilişkilerini 20 sene sonra parçalaması, Latin Amerika'da bağımsızlık hareketlerine güçlü bir ivme kazandırdı. El Salvador, Guatamela, Honduras ve Kolombiya gibi ülkelerde de gerilla mücadeleleri gelişerek, önemli başarılar sağladılar.

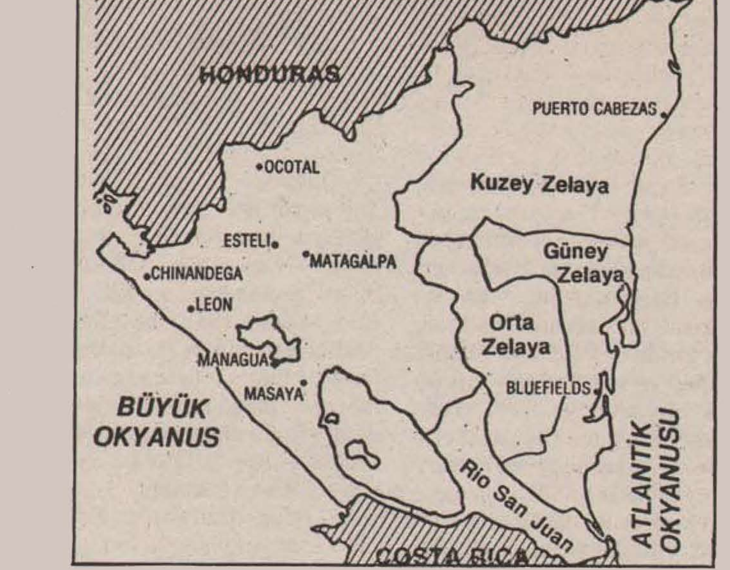
Küba'ya karşı yapılan ABD müdahalesinin başarısız kalması, ardından Nikaragua'ya karşı contra birliklerinin 10 yıl gibi bir süre geçmesine rağmen, bir başarı elde edememesi, ABD'nin arka bahçesi gibi gördüğü Latin Amerika'da yenisömürgecilik zincirinin parçalanma sürecini de hızlandırıyor. Halklarda bağımsızlık bilinci daha sağlam bir şekilde kökleşiyor ve yer ediniyor. Halklar özgüçlerine daha fazla güven duymaya başladılar.

Bu sonuçtan dolayıdır ki, ABD emperyalizmi Nikaragua devrimini yıkmak için, yoğun bir çaba harcıyor. Contra birlikleri Honduras'taki üslerinden Nikaragua içlerine sızarak kadın-çocuk ayrımı yapmadan rastgele hedeflere saldırı düzenlemenin yanısıra, ülkenin önemli ekonomik kaynaklarını da sabote etmektedirler. Contraların 1982 yılında hız verdiği saldırıları '83, '84 ve '85 yılları içerisinde büyük bir yaygınlık gösterdi. ABD'nin çılgınca desteklediği bu birlikler her türlü insanlıkdışı saldırıyı yapmaktan bir adım bile geri durmadılar. Her ne pahasına olursa olsun efendileri ABD'nin çıkarları için, Nikaragua halkını yeniden köleleştirmek istediler.

Bu saldırılara karşı Nikaragua halkı, 10 yıldır kararlı bir şekilde direnmekle kalmayıp, hem ekonomik ve hem de askeri olarak güçlenmeyi sürdürmektedir. Karşı-devrimci birliklerin tüm saldırılarına rağmen, Nikaragua halkı Sandinist Hükümetin yanında yer alarak, yeniden köleleşmeye karşı **"No Pasaran"** diyor.

Nikaragua Hükümeti, bir yandan karşı-devrimci saldırılarla, diğer yandan ülkenin geri kalmışlığı ve öte yandan da ABD emperyalizminin uluslararası alanda oluşturmak istediği tecrit çemberiyle yoğun bir mücadele içerisinde, 10 yılda gemiyi yine de sağlam bir alana, güvenli sulara ulaştırmayı başardı. Sandinist yönetimin elindeki dümen, geminin zaman zaman yoğun fırtınalı günlerde ve korkunç dalgalarla boğuşma içerisinde karşılaştığı engellere rağmen batmadan yol almasını sağladı. Sandinistler, ellerindeki dümeni, olağanüstü zor koşullar içerisinde gemiyi doğru rotasında ilerletmek için yönlendirdiler.

Nikaragua halkı, Somoza diktatörlüğünün yıkılışı ve yenisömürge zincirlerini parçalayarak, bağımsızlıklarına ulaşmalarının 10. yılında ileriye doğru yeni atılımları da yaşıyor. 10 yılda önemli başarılar sağlayan Nikaragua halkının devrim öncesi durumunu ve sonrasında kattetiği gelişmeleri belli yönleriyle incelemek; ülkemizin kurtuluş mücadelesi açısından da bazı sonuçlar çıkarmak istiyoruz. Nikaragua halkının direnişi ve devrimin kazanımlarını koruma mücadelesi, her halk için örnek alınması gereken deneylerle doludur. ABD gibi emperyalist bir güce karşı, zayıf ve güçsüz bir halkı, 10 yıldır bağımsız yaşatmak; ve bu halkı sosyalizme yöneltmek önemli bir gelişmedir.

Nikaragua tarihi ve ulusal kurtuluş mücadelesi

1821 yılında İspanyol egemenliğinden kurtulan Nikaragua, çok geçmeden ABD'nin egemenliği altına girdi. Nikaragua pamuk ve kahve üretiminin yanısıra, elverişli su yolları nedeniyle de ticaret açısından önemli bir konuma sahipti. Bu elverişli coğrafi koşullarından dolayı, ABD Nikaragua'ya sahip olmak için, zaman geçirmeden harekete geçti. Ülkenin bundan sonraki kaderi ABD egemenliği tarafından yönlendirildi. Nikaragua halkı ile ABD ve yerel işbirlikçileri arasındaki mücadele Nikaragua'nın bağımsızlığını kazanmasına kadar devam etti.

ABD Nikaragua'da kendisine bağlı işbirlikçiler de yarattı. Liberal Parti'yi kuran Socasa ailesiyle, Muhafazakar Parti'yi kuran Camorro ailesi arasındaki mücadele, ABD'nin hakimiyetini de yakından ilgilendiriyordu. Liberal Parti ticaret burjuvazisinin çıkarlarını temsil ediyordu. Bu parti işgücünün toprakta serbestleştirilmesini savunuyordu. Muhafazakar Parti ise feodal üretim biçiminin toprakta korunmasını savunuyordu. Muhafazakar Parti ABD'den aldığı direkt destek sayesinde, Liberal Parti'ye göre işbirlikçilikte bir adım daha ilerdeydi.

Her iki parti de ancak iktidar olanaklarına dayanarak, çıkarlarını egemen kılacaklarını bildiklerinden, mücadelelerini hükümeti ele geçirme üzerinde yoğunlaştırdılar. 1893 yılından sonra liberallerin temsilcisi Jose Santos Zelaya ülkede belli bir istikrar sağladı. Zelaya, kahve ve pamuk üretimine hız vererek, Nikaragua'yı dünya pazarı ile bağlantı içerisine soktu. Bu da ticaret burjuvazisinin daha da palazlanmasına yol açtı. Tarımdaki gelişmeler, işgücünün serbestleşmesi bir tarım proletaryasının ortaya çıkmasına da yol açtı.

Bu gelişmelerle birlikte, ABD'nin Nikaragua'daki çıkarları da belli oranda sarsılmaya başladı. Oysa, ABD ülkeye bütünüyle egemen olmak istiyordu. Bu imkanları da Muhafazakar Parti daha fazla sunuyordu. Bunun için ABD 1909 yılında Muhafazakar Parti'yi Zelaya yönetimine karşı bir ayaklanmaya teşvik etti.

Muhafazakar Parti'nin başlattığı ayaklanma, hükümet birlikleri karşısında başarıya gitme şansına sahip değildi. Hükümet birlikleri, daha örgütlü ve hazırlıklıydılar. Ancak, ABD askeri müdahalede bulunarak, ayaklanmanın ezilmesini önledi. Zelaya yönetimini deviren Muhafazakar Parti, yönetimi ele geçirdi.

Ancak, Liberaller de kolayca bu durumu kabullenmediler bu kez ayaklanmayı onlar başlattı. Bu gelişmeler üzerine, 1912 yılında ABD denizci birlikleri Nikaragua'ya yeni bir çıkarma yaptılar.

ABD'nin müdahalesi ülke içerisinde anti-Amerikancı bir ulusal tepkinin gelişmesine de yol açtı. 1913 yılından sonra ABD'nin işgaline karşı çok sayıda ayaklanma meydana geldi. 1921 yılında ise, ABD ülkeyi tümden işgal etti. Bu ise, ulusal tepkinin daha da artmasına yol açtı. 1924 yılında ABD kendi denetiminde, seçimleri yaptırdı. Seçimleri Liberal Parti kazandı. Ama, kısa bir süre sonra Muhafazakar Parti, General Moncada liderliğinde bir darbe yaparak, yönetimi ele geçirdi. Bunun üzerine ABD Nikaragua'ya askeri birlikler çıkardı. ABD'nin müdahalesi ve bu partiler arasındaki mücadele halkta anti-Amerikancı tepkiyi daha da geliştiriyordu. Bu ise, ABD'nin çı-

DANİEL ORTEGA

Nikaragua Devlet Başkanı olan Daniel Ortega, 11 Kasım 1945'te Nikaragua'nın La Libertad kentinde doğdu. Orta eğitimini tamamladıktan sonra hukuk okumak için üniversiteye başladı. Ancak, kısa bir süre sonra okulu bırakarak, tümüyle illegal çalışmalara katıldı.

Ortega, 1961 yılında yeniden örgütlenen FSLN saflarına 1963 yılında katıldı. 1967 yılında FSLN'nin kent direniş örgütlerinin sorumluluğunu üstlendi. Aynı yıl tutuklanan Ortega'nın hapislik süresi 7 yıl olacaktı. 1974'te Tarım Bakanı Castillo'nun evine yapılan baskın sonucunda serbest bırakılmaları sağlananlar arasında Daniel Ortega da vardı.

Kısa bir süre Küba'da kalan Ortega, yeniden Nikaragua'ya dönerek, direnişe aktif olarak katıldı. 19 Temmuz 1979'da kurulan Ulusal İmar Hükümeti, Ortega tarafından koordine ediliyordu. Ortega, halen Nikaragua Devlet Başkanlığı görevini sürdürüyor.

karlarına ters bir durumdu. ABD, bu aleyhindeki durumu önlemek için Liberal Parti ile Muhafazakar Parti arasında bir işbirliği anlaşması imzalattı.

Augusto Cesar Sandino bu anlaşmaya karşı çıkarak, anti-Amerikancı tepkiyi bir gerilla savaşı içinde birleştirerek, silahlı mücadeleyi başlattı. Sandino'nun önderlik ettiği bu mücadele başlangıçta 30 kişilik bir grupla başlamasına rağmen, çok kısa bir sürede halktan büyük bir destek topladı. Silahlı mücadeleye katılanların sayısı büyük bir artış gösterdi. 1931 yılına gelindiğinde silahlı mücadele ve artan kamuoyu baskıları nedeniyle ABD birliklerini geri çekmek zorunda kaldı.

1932 yılında yapılan seçimleri, Liberal Parti'nin adayı Juan Bautista Sacasa kazandı. 21 Şubat 1934 yılında Sandino, Somoza'nın babası tarafından tuzağa düşürülerek, katledildi. Bu gelişme üzerine, Somoza Garcia başkanı olduğu Guardio Nacional'i hükümete karşı yönlendirip, 1936 yılında Socosa'yı devirerek, Nikaragua başkanı oldu. Bu tarih, Somoza ailesinin hakimiyetinin kurulmasının başlangıcı da oldu. Baba Somoza, Liberal Parti'yi tümden eline geçirerek, bu partiyi işbirlikçisi olduğu ABD ve kendi çıkarları temelinde yönlendirmeye başladı. Somozaların sonuncusu olan Anastasio Somoza 1967'de başkan olacak, iktidardan uzaklaştırılana kadar da devletin tek söz sahibi olacaktır.

FSLN (Front Sandino Liberation Nikaragua-Nikaragua Sandinist Kurtuluş Cephesi) 1956 yılında kuruldu. FSLN, işçi, öğrenci ve aydın hareketinin yaygınlaştığı bir dönemde, öncü bir grup tarafından inşa edildi. Bu yıllarda işçi grevlerinde, öğrenci gösterilerinde ve aydın hareketlerinde büyük bir artış meydana gelmişti. Bu gelişmeler, öğrenci gençlik içerisinde Marksizme eğilim duyan bir grup tarafından, FSLN'nin kurulmasını da sağladı. Ama FSLN, 1960'lı yıllarda ağır bir darbe yiyecek ve ancak 1970'lerde toparlanabilecektir.

FSLN kısa sürede halk arasında kök saldı. Halkın mevcut rejime ve ABD emperyalizmine karşı varolan kininden ustaca yararlanmasını bilen FSLN silahlı mücadeleyi bütün ülke çapına yaymayı başardı. İşçilerin grev ve gösterilerinin yaygınlaşması da, FSLN'nin halkın daha geniş bir kesimini örgütlemesine yol açtı.

1970 Ocak ayında Granada Sabun Fabrikası işçilerinin başlattığı greve ulusal muhafız (Guardio Nacional) birlikleri saldırarak, 19 işçiyi yaraladılar. Yine aynı yıl öğrenci gösterileri de yaygınlık kazandı. Ulusal Muhafızlar yaygın bir terörle bu gösterileri de bastırdılar; ve üniversite bir yıl kapatıldı. Bir yıl sonrasında öğrenci gösterileri daha da yaygınlık kazandı. Managua ve Lean kentlerinde bulunan 2 üniversite ve 10 okul Ulusal Muhafızlar tarafından işgal edilerek, ancak gösteriler bastırılabilindi.

Ulusal Muhafız birliklerinin yaygın terörüne rağmen, işçi ve öğrenci gösterileri yaygınlaşarak devam etti. Bu arada FSLN'nin yeniden toparlanarak öncülük ettiği silahlı mücadelede giderek etkinliğini kurmaya başladı. FSLN'nin önderlik ettiği silahlı mücadele, özellikle de 1974 yılından itibaren yaygınlaşmaya ve bu temelde güçlenmeye başladı.

FSLN dışında başka muhalefet grupları da bulunmasına rağmen, bu gruplar rejime burjuva anlamda bir alternatif oluşturma çabası içerisindeydiler. Silahlı mücadeleye katılmadıkları gibi, amaçları Somoza iktidarının yıkılmasından başka bir şey de değildi. UDEL (Union Demokcratica de Libèracion) adındaki muhalefetin liderliğini yapan La Prensa gazetesinin yayın yönetmeni Chamoro, Somoza'nın görev süresi dolduğunda onun yerini almayı hesaplıyordu. UDEL'e kiliseler, burjuvalar ile klasik çizgideki sosyalist partileri katıldı. FSLN'nin silahlı mücadelesinin gelişmesiyle birlikte, bu grubun muhalefeti de gelişme gösterdi.

FSLN, '70'li yılların ortalarında silahlı mücadeleyi yoğun bir şekilde geliştirmeye başladı. 27 Aralık 1974 akşamı bir grup FSLN gerillası, ABD Elçisi Shelton onuruna yemek veren Tarım Bakanı José Mario Castillo'nun evini bastı. Toplantıya katılanlar, gerillalar tarafından teslim alındılar. Yapılan pazarlıklar sonucu Somoza diktatörü 1 milyon dolar para vermek, 14 FSLN tutuklusunu serbest bırakmak ve radyodan FSLN'nin bildirisini okumak zorunda kaldı. Bu eylem kitleler üzerinde büyük etki yarattı. Somoza'nın iktidarının ne kadar zayıf ve korkak olduğu bu eylemle birlikte daha da açığa çıktı. Eylem, aynı zamanda FSLN'nin silahlı mücadelesinin de büyük bir gelişme sağlamasında önemli bir ivme görevi gördü. Bu gelişme ile birlikte, FSLN'nin halk arasındaki gücü giderek güçlendi; ve Somoza iktidarına karşı gerçek alternatif güç olarak ortaya çıktı.

Somoza, kitlelerin desteğiyle giderek güçlenen FSLN'nin geliştirdiği silahlı mücadelenin başarıya ulaşmasını engellemek için yoğun bir katliama girişti. Ulusal muhafızlar köyleri basıyor, her türlü insanlıkdışı uygulamaları yapıyor, kadın-çocuk demeden toplu katliamlara girişiyorlardı. Birçok köy haritadan silinirken, katliamlar da büyük artış gösteriyordu. Böylece 5-6 yaşlarındaki çocuklara varana kadar geniş tutuklamalar yapan Somoza diktatörlüğü, FSLN'nin gelişimini engellemeye çalıştı.

Silahlı mücadelenin gelişmesine paralel olarak, Somoza diktatörü de saldırılarını arttırdı. Somoza'nın vahşetin her türlüsünü uygulamaya başlaması, yenilgisinin kaçınılmazlığını daha açık bir şekilde görmesine yakından bağlıdır.

Somoza'nın ölüm günlerinin yaklaşmaya başlamasıyla birlikte, burjuva muhalefet ve emperyalistler de Nikaragua'yı tümden kaybetmemek için çabalarını yoğunlaştırdılar. ABD, 1977 yılında Somoza diktatörlüğüne 2,5 milyon dolarlık yardım yaptı. Bu arada, burjuva muhalefetten sürgünde bulunan 12 kişinin Nikaragua'ya dönmesine de izin verildi. Böylece, Somoza'nın yerine yeni-sömürgeciliğin sürmesini sağlayacak bir kesim de alternatif olarak hazırlanmaya başlandı. Tıpkı, bugün ulusal kurtuluş mücadelemizin gelişmesi karşısında Türkiye'de olsun, Kürdistan'da olsun bazı işbirlikçi çevrelerin hazırlandığı gibi, bu dönemde Nikaragua'da da böylesi bir alternatif hazırlanıyordu.

FSLN, silahlı mücadeleyi giderek daha fazla geliştirmesiyle birlikte, alternatiflerin tutma şansını da boşa çıkardı. Nikaragua halkı sadece, Somoza'nın gitmesini değil, ülkenin yenisömürgeci zincirlerden tümden kurtulmasını da istiyordu. Bu bakımdan da, halk FSLN etrafında daha fazla toplanıyor ve programına sahip çıkıyordu. FSLN'nin gerçek kurtuluşa götüreceğini kitleler kendi öz deneyimleriyle görmüş ve yaşamışlardır.

13 Ekim 1977'de ülkede çeşitli fabrikaları kapsayan büyük bir grev meydana geldi. FSLN'nin yönlendirdiği bu grev hareketi, öğrencilerin gösterileriyle birlikte, daha yoğun bir gelişme gösterdi. Daha sonraki günlerde, silahlı mücadelenin yanısıra bu türden kitle eylemleri de gelişecek ve yaygınlık kazanacaktır.

1978 yılı içerisinde, FSLN'nin silahlı mücadelesinde gözle görülür önemli bir gelişme ve atılım yaşandı. FSLN birlikleri, 2 Şubat 1978'de Rivas ve Granada'daki ulusal muhafızların kışlalarına saldırılar düzenlediler. Bu saldırılar, eylemlerin düzeyini yükseltiği gibi, Sandinist silahlı mücadelenin önemli bir atılım içerisine girmesine de yol açtı.

Bu eylemler, direnişin ivmesini hızlandırdığı gibi, şehirleri ele geçirmeye yönelik kitle ayaklanmaları da gelişmeye başladı. Masaya kentinde ayaklanan halk Somoza diktatörlüğünün uçaklarla bile giriştiği bombalamaya karşın büyük bir direniş göstererek, kenti denetim altına aldı. Bu durum halkta kendi özgücüne güven duygusunu daha da güçlendirdi.

Gelişmelerin hızlanması karşısında, ABD de burjuva muhalefeti ve yakın çevreleri bir araya getirerek, alternatif oluşturma çabalarına hız verdi. Geniş Muhalefet Cephesi (FAO)'nin kurulmasını sağlayan ABD, cephenin geniş olmasından dolayı bazı endişeler taşıyorduysa da, olayları istediği gibi yönlendirme gücünü de önemli oranda yitirdiğinden müdahale edemiyordu. Ancak, burjuva muhalefet (FAO), FSLN'nin geliştirdiği silahlı mücadele karşısında, fazla bir etkinlik kuramayacaktır. Çünkü; FSLN, silahlı direniş faaliyetlerini önemli bir aşamaya vardırmış; ülkenin önemli bir bölümünü denetim altına alırken, Somoza diktatörlüğünü ayakta tutan birkaç şehir merkezine yönelik saldırılarını da arttırmıştı. Bu da kitlelerin gerçek alternatif olarak FSLN saflarına daha fazla akmasını da birlikte getirdi.

22 Ağustos 1978'de, 25 kişilik FSLN gerilla grubu, Başkanlık Sarayı'nı basarak aralarında İçişleri Bakanı (Somoza'nın yeğeni), birçok senatör ve ulusal muhafız komutanının oğlunun da bulunduğu yaklaşık 2000 kişiyi rehin aldı. Eylem sonrasında yapılan pazarlıklar sonucu, 59 siyasi tutuklu serbest bırakılırken, 500 bin dolar para ödendi ve yine bir bildiri radyodan okundu.

Bu baskın eylemi, Somoza diktatörlüğünün yıkılabileceği yönünde halkta var olan inancı daha da güçlendirdi. Baskın geniş yankılar uyandırdı. Somoza diktatörlüğünün hızla sona

Devamı 19. sayfada

Bu yazı, Tomas Borge'nin 29 Eylül 1982'de Leon'da yaptığı konuşmadan alınmıştır.

Kadın ve Nikaragua Devrimi

Nikaragualı kadınların bütün ateşi ve devrimci coşkusu karşısında, rahatsızlık duyması gereken emperyalizmdir. Çünkü Nikaragualı kadınların yüreklerinde ateşten öte bir şey, yangın vardır.

(...)

Cesaretleri ve bilinçlerinden ötürü, kadınlar, Nikaragua tarihindeki rollerinin tanınmasını istemişlerdir ve bunu istemektedirler. Kadınlar FSLN'nin %22'sini oluşturmaktadırlar. FSLN'deki siyasi önderlik konumlarının, gerek bölgelerde ve gerekse eyaletlerde olsun, kadınlar, %37'sine sahiptirler. Ara önderlik konumlarında ve destek aygıtlardaki sözkonusu oran ise, 24,6'dır. İçişleri Bakanlığı'nda bizimle birlikte çalışanların yaklaşık %21'i kadınlardır.

(...)

Mücadelelerine, özverilerine ve yiğitliklerine esastan adil bir biçimde yaklaşacaksak, kadınların eşitliğini ciddi biçimde nasıl ele almazlık edebiliriz? Nasıl onların toplumsal yaşama, çalışmaya ve ülkenin siyasal önderliğine katılımını güvenceye almazlık edebiliriz? Bir kadının hem anne hem de işçi, hem anne hem de öğrenci, hem anne hem de sanatçı, hem anne hem de siyasi bir önder olabilmesi, hem devrimin kendisinden beklediği görevleri yerine getirip hem de özverili, yetenekli ve sevecen bir anne olma şeklindeki o güzel olayı gerçekleştirmesini nasıl olur da güvenceye almazlık edebiliriz?

(...)

Erkekler bir dizi önyargının üstesinden gelmelidirler. Sokakta, işyerlerinde, milis taburlarında —her yerde— devrimci ama evlerinde feodal senyör, feodal ağa olan yoldaşlarımız var. Şurdaki erkekler bunun tümüyle doğru olduğunu söylüyorlar. Hiç olmazsa bir şeyi başlatmış oluyoruz!

Bu yoldaşlar ve hepimiz, evlerimizde, kendimizi kadınların yoldaşları haline, kadınların öğretmeni ve onların öğrencisi haline dönüştürmeliyiz, dönüştürmek zorundayız. Onlarla siyasi eğitimi paylaşmalı, mümkün olan her yolla ev işlerini paylaşmalıyız, çocuk sevgisi ve bakımını, devrim sevgisi ve savunusunu paylaşmalıyız.

(...)

AMNLAE'nin merkezi görevi, hiçbir ayrım gözetmeksizin bütün kadınları devrime entegre etmek olmalıdır; çeşitli toplum kesimlerinden kadınların, siyasi, toplumsal, iktisadi ve kültürel talepleri için bir kanal oluşturmak ve onları Sandinist halk devriminin görevlerinde destek bir güç olarak entegre etmek üzere seferber eden geniş ve demokratik bir hareket olmalıdır.

Bizce AMNLAE'nin bir başka acil görevi de, Nikaragua kadınlarının durumunu derinlemesine incelemek, kadınları üretken çalışmaya kitlesel biçimde dahil etmek için mücadele etmek, kadınların üretime daha eksiksiz katılımı, hükümeti, kitle örgütlerini ve Sandinist Ulusal Kurtuluş Cephesi'ni yönlendirmeye daha eksiksiz katılımı hakkını talep etmektir. Ve zaten büyük ölçüde gerçekleşmekte olmakla birlikte, burslarda önemli bir bölümün kadınlara ayrılmasını sağlamaktır.

(...)

Kadın yoldaşlar! Ulusal Direktörlüğümüz, Nikaragua kadınlarını derin saygı ve sevgiyle selamlar. Sizi temin ederiz ki, kadınların ezilmesine karşı savaşmaya yanaşmayan hiç kimseyi devrimci olarak görmeyeceğiz. Yeni toplumda kadınları bu yeni toplumun asil bir direği haline getirmezsek Sandinist değilizdir. Eğer devrimciysek, erkek olsak da, AMNLAE ile birlikte olmalıyız.

*AMNLAE: Nikaragualı kadınların örgütü.

MESUT BARZANİ'NİN TÜRK BASININA AÇIKLAMALARI, İLKEL-MİLLİYETÇİLİĞİN İFLASINI BELGELİYOR

Bu ay içerisinde I-KDP Genel Sekreteri Mesut Barzani'nin biri Günaydın'da diğeri de 2000'e Doğru dergisinde olmak üzere iki ayrı açıklaması yayınlandı. Yalnız 2000'e Doğru da yayınlanan röportaj Mayıs ayı içerisinde yapılmış ve 2 ayı aşkın gecikmeyle yayınlanıyor. Buna rağmen, her iki açıklamada da aynı konulara değinilmiş. Türkiye ile ilişkiler ve PKK sorunu, her iki röportajda da Barzani'ye yöneltilen soruların başlıcalarını oluşturuyor.

Röportajlarda dile getirilen açıklamalar, ilkel-milliyetçiliğin yeni arayışlarını ortaya koymakla birlikte, esas olarak iflasını bir kez daha belgeliyor. Yine, ilkel-milliyetçilikle TC arasında anti-PKK'lilik temelinde gerçekleşen uzlaşma da bu açıklamalarda bir kez daha açık olarak görülüyor.

İlkel-milliyetçilik, 1988 yazında Irak faşist Saddam rejiminin başlattığı saldırı karşısında 1975 yenilgisinden daha ağır bir yenilgi ile karşılaşmış; ülke içerisinde silahlı güçleri ezilmekle birlikte, yüzbine yakın insanımızın TC'ye sığınması gibi vahim bir sonucun doğmasına da sebebiyet vermişlerdi.

Yenilginin başlıca hazırlayıcıları olan ilkel-milliyetçi güçler, hep dış bir güce sırtlarını dayama politikasını değişen koşullarda yeni efendilerle sürdürmeye yönelmişlerdir. I-KDP'nin TC ile ilişkileri, uzun bir süreye dayanmaktadır. Sınır üzerinde kurulan ilişkiler, 15 Ağustos Atılımı ardından, sınır geçişinde I-KDP'ye sağlanan kolaylık neticesinde anti-PKK'li bir karaktere bürünmüştür. Bu işbirliği sonucunda, bazı PKK savaşçıları katledilirken, bazıları da yakalanarak, TC'ye teslim edilmiştir.

TC ile I-KDP arasındaki bu işbirliği yüzbini aşkın insanımızın, TC'ye sığınmak zorunda bırakılmasıyla daha da açığa çıkmıştı. Bu sürede, yapılan açıklamalarda TC'ye güvenmeleri gerektiğini peşmergelere salık veren I-KDP yönetimi, TC'yi halkımızın dostu gibi göstermeye çalıştı. Kamplarda, tel örgülerin arkasında çok zor koşullar altında, esir statüsünün bile gerisinde yaşamak zorunda bırakılan insanlarımızın eline Atatürk ve Evren'in resimleri, Türk bayrakları tutuşturularak; TC'yi alkışlamaları istendi.

Yine, bunlara yaptırılan açıklamalarda, ağızlarından PKK düşmanlığının dökülmesinin de geçmişteki işbirliğin bir yansıması olduğu açıktır. TC'ye sığınanların I-KDP'nin dayandığı Barzan aşireti olması ve bunların içerisinde I-KDP'nin üst düzey yöneticilerinin de bulunması, işbirliğinin sonuçlarının nereye vardırıldığının somut örnekleridir.

TC'nin *"insan hakları"* kılıfı ardına gizlenerek, kapılarını insani nedenlerle açtığı yalanına rağmen kapıların esas olarak açılma nedeni, işbirlikçilerini koruma çabasından başka bir şey değildi. I-KDP de sülaleyi korumak için, eskiden beri işbirliği içinde olduğu ve önemli yardımlar sunduğu TC'ye sığınmakta hiçbir sakınca görmedi. Bu şekilde de binlerce insanımız bir canavardan kaçarken, diğer bir canavarın kucağına bırakıldı.

TC, yüzbini aşkın insanımızı kölelik statüsü altında tel örgülerin arkasına hapsederken, eski işbirlikçilerini de kullanarak, bunları PKK'nin yükseltiği ulusal kurtuluş mücadelesine karşı kışkırtmaya çalıştı. Türk basınının seferber olarak, birkaç işbirlikçinin ağzından sürekli bir şekilde anti-PKK'li açıklamalar yayınlaması da, bu planın somut bir parçasıdır. Yine, aynı dönemde ilkel-milliyetçi da boy boy vererek, anti-PKK'li açıklamalara hız verdiler. Bütün lamalara hız verdiler. Bütün bunların karşısında da sülaleyi yaşatmak için TC'den icazet almaya çalıştılar.

Başta ABD emperyalizmi olmak üzere, Batı Avrupa emperyalist devletlerinin de otonomi çözümüne daha fazla meyil duymaları ile birlikte, bu güçler de eskiden beri politikalarının temeli olan otonomiyi gerçekleştirmek için çabalarını arttırdılar. Mayıs ayı içerisinde Paris'te düzenlenmek istenen toplantıya ilkel-milliyetçi güçlerin tüm ağırlığıyla katılmak istemeleri ve bu dönemde Barzani'nin de Paris'e gitmesi, bunların yeni yönelimlerinin ne olacağını da göstermektedir.

İçerde herhangi bir varlıkları kalmayan bu güçler, daha çok bu dış çabalarla otonomiye ulaşmak; yine bir boşluğun doğmasını ve bundan yararlanarak eski güçlerine ulaşmayı bekliyorlar. Tarihlerinin hiçbir döneminde kendi ayakları üzerinde kalmayı başaramamış ve mutlaka bir dayanak sayesinde ayakta kalmış olan bu güçler, TC'den emperyalistlere kadar uzanan geniş bir yay üzerinde yeni dayanaklar arıyorlar. Buna ulaşmak için de tüm çabalarını Avrupa sosyal-demokrasisi üzerinde yoğunlaştırıyorlar.

M. Barzani'nin ve diğerlerinin adeta Avrupa'yı mesken tutmaları Sosyalist Enternasyonal toplantısından çeşitli toplantılara varana kadar birçok girişimin içerisinde yer almaları, otonomiyi dış desteğe dayanarak gündemleştirme çabalarının bir sonucudur.

Stockholm'de düzenlenen Sosyalist Enternasyonal toplantısına da katılan M. Barzani, otonomi çabalarını burada da sürdürdü. Stockholm'de yaptığı bir toplantıdaki açıklamalarından da görüleceği gibi, (bkz. Berxwedan-15 Temmuz 1989) anti-PKK temelindeki faaliyetlerini her fırsatta açığa vurmaktan çekinmiyor.

Sosyalist Enternasyonal toplantısı sırasında Günaydın muhabiri Osman S. Arolat'a verdiği demeçte *"Silahlı mücadele sonuca götürmüyor"* diyen Barzani, *"PKK ile ilişkilerini, 1989 başından bu yana tamamen dondurduklarını"* da söyledi. Barzani açıklamalarında devamla şunları söyledi: *"Biz gerçekçiyiz. Bölgenin tarihi ve coğrafi özelliklerini çok iyi biliyor ve anlıyoruz... Irak Kürtleri, ülkelerindeki korkunç boyutlara varan kimyasal silahlardan kaçarak Türkiye'ye sığındılar. Irak Kürtlerine kucak açan Türk halkına, Türk hükümetine teşekkür etmek istiyorum."*

KUZEY IRAK/MESUT BARZANİ:

"Evren, bize tehdit telgrafı gönderdi"

"1986'da adıma gelen telgrafta şunlar yazılıydı: Size 3-4 gün müsaade. PKK ile ilişkilerinizi kesmezseniz yoğun biçimde saldıracağız. Barzani'ye göre eskiden saptanmış sınırları değiştirmek olası değil. Cehş'ler Peşmergelere kurşun sıkmıyorlar. Mülteciler, Kürt ve Türkler arasında dostluk

"Silahlı mücadele sonuca götürmüyor"

BARZANİ: "PKK ile ilişkiyi dondurduk"

● Günaydın'a özel demeç veren Kürdistan Demokrat Partisi Lideri Mesut Barzani, belli bir düzeyde ilişki içine girdikleri PKK ile ilişkilerini, 1989 başından bu yana tamamen dondurduklarını söyledi.

Mesut Barza[ni]

Osman S. Arolat'ın haberi 9'da

...linde konuştu.

Kendi kendini yönetme hakkına sahip olmak istediklerini ve buna uygun politikalar geliştirdiklerini belirten Mesut Barzani, "Biz gerçekçiyiz. Bölgenin tarihi ve coğrafi özelliklerini çok iyi biliyor ve anlıyoruz" görüşünü öne sürdü.

TC'ye övgüler dizerek açıklamalarını sürdüren Barzani, PKK ile ilişkileri olmadığı konusunda da sık sık güvence vermeyi unutmuyor. SHP Genel Başkanı Erdal İnönü ile de Sosyalist Enternasyonal'de görüşen Barzani, İnönü'ye de övgü diziyor. Gazetenin bu konudaki haberi şöyle: *"İnönü'nün Sosyalist Enternasyonal'de kendi partisinde Kürt milletvekili olduğunu ve Kürtlerin ana dilleriyle konuşmasından yana olduğunu açıklamasını, çok olumlu karşıladığını söyleyen Mesut Barzani, 'Türkiye'deki bu demokratikleşme önemli ve olumlu bir gelişmedir. Bunu sevinçle karşılıyoruz' diye konuştu."* Günaydın, 1.7.1989)

Barzani'den yapılan bu son aktarma, ilkel-milliyetçi güçlerin yeni beklentilerinin neler olduğu hakkında da önemli ipuçları veriyor. TC ile işbirliğini daha da ilerletme temelinde, TC'nin Kuzey Kürdistan'a kültürel-özerklik tanımasını; buna dayanarak aynı talepleri Irak faşist rejimine de dayatmayı amaçlıyor. SHP'nin Kürtçe konuşulmasından yana olmasını olumlu karşılayan Barzani'nin gönlünde yatan aslan şudur: TC'nin evet demesiyle, özellikle de Irak üzerinde baskı gücü oluşturarak, otonomiye ulaşacağını hesaplıyor. Ya da TC'ye Musul-Kerkük'e girmede yardımcı olarak, TC'nin egemenliği altında bir otonomiyi hesaplıyorlar.

Sosyalist Enternasyonal'de SHP Genel Başkanı Erdal İnönü'yle de aynı kürsülerde oturması, uzun vadede sosyal-demokrasinin Kürdistan politikasını hayata geçirmede, her iki partinin ve kişinin birer sacayağı olacaklarını tahmin etmek pek de zor bir mesele olmuyor. Özellikle de sosyal-demokrasinin SHP'yi böyle bir role soyundurmak için hazırladığı; ilkel-milliyetçi ve küçük-burjuva reformist güçlerle ilişkiye geçirdiği biliniyor. Stockholm'deki Sosyalist Enternasyonal Konferansı da bu işbirliğini geliştirmede önemli bir adım oldu.

Mesut Barzani'nin 2000'e Doğru dergisinin Paris muhabiri Şehmus Güzel'e verdiği röportajda belirttikleri de, vardığımız sonuçları güçlendiren açıklamalardır. Barzani bu röportajı daha önceden vermesine rağmen, son açıklamalarından çıkan sonuçları güçlendiren noktalara değiniyor.

PKK ile ilişkiler sorunu, bu röportajın da önemli bir parçasını oluşturuyor. Aslında PKK'ye karşı tutum I-KDP'nin olsun, diğer güçlerin olsun direnişten mi yoksa işbirliğinden mi yana olduklarını açığa çıkaran bir husus olduğu için sık sık gündeme geliyor. Bir de, TC, I-KDP ile ilişkilerini anti-PKK temeline oturttuğu için, sık sık bunu gündemleştirerek, bu güçleri daha fazla tavize ve işbirliğine çekmek istiyor. İlkel-milliyetçi güçlerin de anti-PKK tutumu sergilemede TC'den geri kalmak istemedikleri, her fırsatta yaptıkları açıklamalardan anlaşılıyor.

M. Barzani'nin 2000'e Doğru dergisinin muhabirine PKK konusunda yaptığı açıklamaları biraz uzun da olsa aktarmak istiyoruz. Bu açıklamalar, I-KDP ile TC arasındaki ilişkilerin düzeyini de ortaya koyduğu için, önem kazanıyor. Bu bakımdan okuyucunun hoşgörüsüne sığınarak, pasajları alıyoruz.

"—PKK ile ilişkilerinizi anlatır mısınız?

—Türkiye'de 12 Eylül darbesi olunca, büyük baskılar yapıldı. Birçok PKK'li, ülkeyi terkedip yanımıza gelmek zorunda kaldı. 1982-83 arasında PKK ile karşılıklı yardımlaşma protokolu imzaladık. Bu örgütle ideolojik ve pratiğe ilişkin görüş ayrılıklarımız vardı. Fakat onları Kürt olarak niteledik, yanımızda barındırdık. Amacımız onları etkileyip değiştirmek, yanlış siyasetlerinden vazgeçirmekti. Ancak yanlışlıklarını sürdürdüklerini, Kürt halkının menfaatlerine hizmet etmediklerini gördük. Onların yüzünden birkaç kez Türk askerleriyle karşı karşıya geldik. Türk uçakları kamplarımıza saldırdılar.

Bu konularda PKK'lılara bir dizi öğüt verdik. Yanlışlıklarını anlattık. Her defasında, bize söz vermelerine rağmen aynı yanlışlarını sürdürüyorlardı. Genç olduklarını, bu yüzden bazı siyasi hatalar yapabileceklerini düşünüp epeyce sabrettik...

Gelişmeler üzerine, 1986 yazında aramızdaki protokolü tek taraflı feshettik. Olayın tam da ertesi günü Türk uçakları bize saldırıda bulundular. 'Bizden korkup, protokolü feshettiler' dedirtmemek için, sözkonusu kararımızı 1987'ye kadar gizli tutup açıklamadık. Durumu PKK'ya bildirdik.

...Hiçbir biçimde TC hükümetiyle ilişkilerimiz bozulsun istemiyoruz. Elverdiğince sorunları barışçı yollardan, karşılıklı anlayış çerçevesinde ve dostça çözmek istiyoruz.

...Açık biçimde ilan edildi özür. Radyodan dinledik: 'Hedefimiz PKK idi. Yanlışlıkla bazı peşmerge kampları bombalandı' dendi. Ayrıca yöredeki muhtarlar ve bölgedeki Türk askeri sorumlusu aracılığıyla bazı birliklerimize haber gönderildi: 'Hedef PKK idi. I-KDP değildi' dendi, özür dilendi.

1986'da ise TC Cumhurbaşkanı imzasıyla adıma gönderilmiş bir tehdit telgrafı geldi. 'Size 3-4 gün müsaade ediyoruz. Bu süre içerisinde PKK ile ilişkilerinizi kesmezseniz yoğun biçimde saldıracağız' deniliyordu." (2000'e Doğru-23 Temmuz 1989)

Bu uzun pasajlardan sonra, aslında bu açıklamalar pek yorum gerektirmeyecek kadar meseleyi ortaya koyuyor. I-KDP'nin PKK ile ilişkilere yaklaşımı ve TC ile işbirliğinin hangi boyutlarda sürdüğü, bu açıklamalardan anlaşılıyor.

M. Barzani'nin de belirttiği gibi, I-KDP, PKK ile ilişkilere, ilkel-milliyetçi çizgiyi egemen kılmak ve PKK'yi kendisinin bir uzantısı haline getirmek için girmiştir. Ancak, bu amacında başarılı olamadığını Barzani'de itiraf ediyor. I-KDP yıllardır, diğer örgütler üzerinde de bu politikayı gütmüş ve onları kendi uzantısı haline getirmiştir. Aynı yöntemle PKK'ye de yaklaşmış, PKK'yi bağımsızlık çizgisinden koparıp, kendisinin bir yedeği haline sokmaya çalışmıştır.

PKK, bu konuda da ilkeli tutumunu devam ettirmiş, bazı sağ ve tasfiyeci yaklaşımlara rağmen, çizgisinin bağımsızlığını koruyarak ilkel-milliyetçiliğin yedeğine düşmediği gibi, bu güçlerden Kuzey Kürdistan'daki mücadeleyi geliştirmek için yararlanmıştır. Bu anlamda I-KDP'nin yıllardır güttüğü politika, PKK şahsında geri tepmiş ve işlemez kılınmıştır.

KDP politikasının işlemezliği ve TC'den artan tehditler sonucu, komplo yöntemiyle PKK'ye karşı gizli savaşımını sürdürmüştür. Bazı savaşçıları katlettiği gibi, bazılarını da TC'ye teslim etmiştir. Bu şekilde, PKK'nin bağımsızlık çizgisini boğup, aşılan otonomi çizgisine yeni nefes boruları açmak istemiştir. Bu çabalarının da boşa gitmesi KDP'yi TC ile artan işbirliği çerçevesinde anti-PKK'li cepheye oturtmuştur.

Protokolün tek taraflı iptalinin Evren'in telgrafının hemen ardına rastlaması ve uçak bombalamasından kısa bir süre önce bu kararın alınmış olması, KDP ile TC işbirliğinin geliştiği temeli göstermektedir. Yine, sınır üzerinde sürekli bir şekilde devam eden ilişkiler de, bunun diğer bir parçasıdır. Barzani'nin açıklamalarında bütün bu hususlar, bir kez daha açık bir şekilde gözler önüne seriliyor.

Emperyalist zindanlardaki açlık grevi direnişimizle ihanet ve provokasyona geçit vermemekte kararlı olduğumuzu gösterdik

Federal Almanya'da tutuklu bulunan biz devrimci Kürdistanlı politikacı ve yurtseverler uzun süreli açlık grevine başvurduk. Bu eylemi 10 Nisan-6 Haziran 1989 tarihlerinde süresiz olarak 56 gün sürdürdüm. Diğer arkadaşların durumu hakkında yeterli bilgiye sahip değilim. Tecrit durumumuzun buna olanak vermediği bilinmektedir. Ancak eylemimizin ortak bir amaç taşıdığı muhakkaktı. Hangi ortamda ve ne amaçla bu direnişe başvurduğumuzu özlü olarak açıklamakta yarar görüyorum.

Bizi tutuklu bulunduran emperyalist güç, ulusal kurtuluş mücadelemize ve onun önderi Partimize karşı pervasızca bir savaş yürütüyor ve bununla bazı sonuçlara ulaşmak istiyor. Bu karşı-devrimci mücadelenin en yakın etkilerini ise biz tutuklular yaşamaktayız. Her şeyden önce hazırladıkları senaryoyu şahsımızda hayata geçirip sonuç almaya çalışmaktadırlar. Emperyalist güç bunu yaparken büyük maddi ve manevi gücüne güveniyor ve PKK direnişçiliğine düşman olan bütün işbirlikçilerini rahatlıkla kullanabiliyor. Bir de işin sinsi ve kurnaz yönüne başvurarak bu politik yönelimini "hukuksal" görünümlerle gizlemeye çalışıyor. Hak ve hukuksuzlukta sınır tanımayan; ve hukuk adına yaptığı tüm anti-demokratik uygulamaların yanında kâr kaldığını düşünen bu güçler "suçlu" olarak ileri sürdüklerine karşı Alman ceza yasasının şu veya bu maddesini kendi emniyet ve yargılarına göre uyarlamak ve uygulamakta da sınırsız yetkiye sahip görüyorlar. Nasıl olsa Hitler'den kalma bol sayıda yasa maddesi vardır. Bunu bir de onun (Hitler'in) ruhunu taşıyanlar temsil etme yetkisine sahipse, tabii ki iş daha da kolay. Karşı oldukları güce istedikleri ismi takmaları, istedikleri yasa maddesini tatbik etmeleri "demokrasi"nin bir icabıdır. Yine nasıl olsa Türk sömürgecilerinden, SÄPO'dan vb. dostlarından istedikleri zaman aleyhimize itirafçı olarak kendi deyimleriyle "şahit" olarak kullanabilecekleri çok sayıda ajan ve provokatör de temin etmek zor değil. Zaten kendi ülkelerinde de bu soysuzlar güruhundan yeterince bulunmaktadır. Adeta geçmişte Türk sömürgecilerin kendi zindanlarında yoldaşlarımıza karşı kullandığı bol sayıdaki ajan ve provokatörleri birkaç yıl sonra bu sefer de "hukukçu" Rebmann kullanmaya ve denemeye çalışıyor. TC bunlara bu mükafatın karşılığı olarak "pişmanlık yasasını" çıkarmıştı. Bay Rebmann da —resmi düzeyde olmasa da— bu yasayı uygulamakta, daha doğrusu "vaadler yasası" ile bunlara güvence vermeye çalışmaktadır.

"Türk devleti size büyük maddi olanaklar tanımadı ama biz tanıyabiliriz. Güvenliğinizi daha iyi sağlayabiliriz. İstediğiniz kimliği temin edebiliriz. Türk devletinin yapamadığı estetik ameliyatı yapar, sizi koruruz. Yeter ki gelin mahkemede ne kadar yalan ve iftiranız varsa açıklayın. Çünkü bizi ancak sizin bu yalanlarınız kurtarabilir." vb. vb. vaadler ve beklentilerle bu soysuzlar takımına büyük umutlar bağlanmaktadır.

Son aylarda yukarda belirttiğim temel uğraşları yanında bir de bizim istediğimiz avukatlardan bazılarını kabul etmeme ve kendi kafalarına göre isteğimiz dışında güvendikleri birini bize avukat tayin etmeleri oldu. Ceza yasalarında böyle bir madde de varmış! Bir de, bize parasız avukat tayin etme zahmetine giriştiler! Kendi savcıları, kendi hakimleri, bir de kendi avukatları oldu mu davayı istedikleri biçimde sonuçlandıracaklarını düşünmüş olacaklar ki, böylesi bir önleme başvurdular. Bizi konuşturmadan davayı sonuçlandıracaklarını zannediyorlar.

Bir de dayattıkları uygulamalarla bizi tecrite almaları işlerini kolaylaştıran diğer bir yön. Nasıl olsa her birimiz farklı cezaevlerinde, tek hücrelerde tutulmakta, istediğimizi okuyamamakta, yazamamakta, düşündüğümüzü anlatamamakta ve davaya sunmak istediğimiz hizmetten mahrum edilmiş bulunmaktayız. Bu durumun da bizler için, en büyük işkence olduğunu biliyorlar. Devrimcilerin Türk faşizminin zindanlarını birer direnme, örgütleme, propaganda ve eğitim alanına çevirdiklerini biliyorlar. PKK direniş ruhunu temsil edenlerin burada da aynı rolü oynayacağını da biliyorlar. Bu denli tecrit edilmemiz, bu denli kıskaç altında tutulmamız açık ki bizler için en büyük işkence; TC'nin fiziki işkencelerinden de daha ağır olan işkencelerdir.

Bu kadar etkisizleştirilmemiz, siyasal kimliğimizin bu denli inkar edilmesi ve devrimci onurumuzun zedelenmesi hiçbir zaman kabul edemeyeceğimiz bir durumdur. Uyguladıkları bütün bu baskı ve uygulamaları, PKK direnişçiliğine sahip çıktığımız, köle bir halkın davasına bağlılığımızı koruduğumuz, ve emperyalist dayatmalarına karşı çıktığımız için bizden bir hesap sorma aracı olarak kullanmaya çalışıyorlar. İşte Alman emperyalizminin şahsında karşı-devrimci güç ile PKK'nin şahsında devrimci bir gücün böylesi açık bir mücadele ortamını kendimizde açık bir biçimde yaşıyoruz. Bu kadar açık haksızlıkları ve baskıları büyük bir direnişle cevaplandırmak, devrimci değerlere sonuna kadar sahip çıkmakta kararlı olduğumuzu, devrimci kişilik ve onurumuzdan taviz vermediğimizi göstermek gerekiyordu. İşte bu ortamda temel direnme silahımız olan açlık grevine bundan ötürü başvurma gereğini duyduk.

Açlık grevi eylemimizle ilerici kamuoyuna şu mesajımızı duyurmayı amaçladık:

1- Alman emperyalizminin **Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi** ve onun önderi PKK'ye karşı yürüttüğü sinsi baskılardan ve mücadelemizi teşhir ve tecrit etmek için yaptığı "terörizm" suçlamasından, bu savla açtığı davadan vazgeçmesini ve biz tutuklu bulunan devrimci ve yurtseverleri derhal serbest bırakmasını istiyoruz.

2- Ajan ve provokatörlerin, siyasi bir harekete karşı yalancı şahitler olarak ileri sürülmesini mücadelemize dayatılan yeni türden bir provokasyon olarak görüyor, Federal Savcılığın sırf politik amacına ulaşması için bu türden provokasyonlara başvurma girişimine ilerici kamuoyunun şiddetle karşı çıkmasını talep ediyoruz.

3- Tarafımızdan ve savunma avukatlarımızca defalarca açıklanan siyasal kimliğimizi inkar eden, insanlık onurumuzu çiğnemeye hizmet eden; okuma, yazma dinlenme, düşünme, haberleşme, savunma, ziyaret vb. temel güncel hususlarda getirilen engeller ve kısıtlamaları insan haklarını ihlal eden uygulamalar olarak görüyor ve bunlardan vazgeçilmesini istiyoruz.

4- Avrupa çapında demokratik, ilerici, anti-emperyalist, anti-faşist ve insan hakları savunucusu geçinen kişi ve kuruluşlardan büyük çoğunluğunun Alman devletinin anti-demokratik ve insan haklarını çiğneyen bu tutumuna karşı takındıkları duyarsız tutumun, adına geçindikleri olgularla bağdaşmadığına dair rahatsızlığımızı duyurmak istediğimize ilişkin kamuoyunu bilgilendirmek de açlık grevimizin talepleri arasındaydı.

Açıkçası; neyi temsil ettiğimiz, neye sahip çıktığımız ve neye karşı olduğumuzu böylesi bir eylemle dile getirmeye çalıştık. Siyasi bir hareketin mensupları olarak politik kişiliğimizde ısrar etmek, bunun karşısına dayatılan sahte ve tasfiyeci dayatmalar konusunda kamuoyunun duyarlılığını sağlamak önem arzetmekteydi. Hakkımız olana sahip çıkmak ve haklı olduğumuz hususlarda sonuna kadar diretmek, karşı-devrimci saldırı ve provokasyonların karşısında olduğumuzu ve olacağımızı göstermek gerekiyordu. Zorbacı gücün isteklerimizi hemen anında kabul edip etmemesi o kadar önemli değil. Zaten tutumlarını biliyorduk. Fakat işin önemli yanı onların zorbalığını ve gerçek yüzlerini direnişimizle açıklamak gerekiyordu ve gerekmektedir. Yine bizim de temsil ettiğimiz ve etmekte ısrarlı olduğumuz bir karaktere, bir yaşam felsefesine sahip bulunduğumuzu pratikte bir kez daha göstermek gerekiyordu. Zaten 1989 İlkbahar Atılımının ülkede ve ülke dışında yarattığı gelişmeler şimdiden bu provokasyonları boşa çıkardığına işaret etmektedir. İşte içinde bulunduğumuz koşullarda buna iyi bir direnişle karşılık vermek gerekiyordu. Bu gelişmelere layık olmak gerekiyordu. Bu eylemimizle, buna layık olmaya çalıştık.

Açlık grevimizi, geçmişte olduğu gibi, kamuoyundan gizleme ve kırma çabaları bizi tutuklayan gücün zayıflığını gösteriyor. Çünkü o denli haksız, mantık dışı ve gayri-insani tutumlar sergiliyorlar ki, bunların kamuoyuna yansıması durumunda teşhir olmaktan kurtulamayacaklarını biliyorlar. Türk sömürgecilerinden bile daha korkakça davranmaktadırlar. PKK direnişçiliğinin, yıllardır takındıkları "demokrasi" maskesini düşüreceğinin ve gerçek yüzlerini ortaya çıkaracağının telaşıyla yaşıyorlar. Durumumdan verebileceğim birkaç örnekle açlık grevini kırma çabalarını anlamak mümkündür. Hep yalnız açlık grevinde olduğum, diğer arkadaşların buna başvurmadığı yalanına sık sık başvurmak, doktor kontrolünden geçirmemek, 1. ayda tedavi gerektiren durumları gerekçe göstererek hastaneye kaldırmak ve bu yöntemle eylemden vazgeçirme ve çalışmak, tedavi kabul etmeyince tekrardan cezaevine gönderip değişik bir bölüme yerleştirmek, radyosuz, gazetesiz ve ilişkisiz bırakmak, adeta "ölecekse ölsün" gibisinden bir kanı yaratarak ölüm endişesiyle vazgeçirmek vb. caydırıcı yöntemlere başvardular. Ancak sağlık durumumun ciddileşmesi üzerine (52. günde) hastahaneye kaldırdılar.

Kamuoyundan gizleme ve engelleme çabalarına rağmen direnişimizi ölüm sınırına kadar dayandırdık. Böylelikle direnen bir halkın, onun öncüsü bir partinin birer parçası olduğumuzu ve bu ruhu bu alanda da temsil edeceğimizi, direnen bir ruhun bütün komplo ve provokasyonları altedebilecek güçte olduğunu, bizi esir tutan zorbacı güçlere ve dünya insanlığına bir kez daha duyurduk ve bu sonuçla kazanan biz, yenilen ise teslimiyet ve ihanet oldu.

Bundan sonrası için de sadece bu ve buna benzer direnişlerle yetinmeyeceğiz. Aleyhimize dava açanların aleyhine bütün tarihsel ve güncel suçlarını içeren iddianameyi hazırlamak ve bunları insanlık karşısında yargılamak, kararı halkımıza ve ilerici insanlığa mal etmek göreviyle karşı karşıyayız. Tarihe mal olmuş bir davayı bu yönüyle de tamamlamaya çalışıp sonuca ulaşacağız. Haklı ve meşru bir mücadeleyi temsil ettiğimize göre ve bunun öncülüğünü yürüten PKK'nin bilinç, cesaret, kararlılık ve direnişinden güç aldığımıza göre; bir de buna Parti Önderimizin yol göstericiliği ve 1989 atılımının sağladığı gelişmeler eklenirse bu alanda da Partimizin zafer hanesine bir katkı sağlayacağımıza ve karşı-devrimci güçlerin verdiği karar ne yönde olursa olsun bu sonucu değiştirme gücünde olmadığına inanıyoruz.

Devrimci selam ve saygılarımla
H. Hayri Güler
22 Haziran 1989

Uluslararası Af Örgütü TC'nin uygulamalarına önlem istedi

Uluslararası Af Örgütü (AI), 1989 tarihli bir açıklama ile Başbakanlığa ve Olağanüstü Hal Bölge Valiliği'ne başvuruda bulundu.

Af Örgütünce faksla gönderilen açıklamada, TC'nin demokratik olmayan baskıcı uygulamalarına dikkat çekilerek, bu yönlü acil önlemlerin alınması istendi. Türkiye'de işkencenin sürdürüldüğü ve tutuklamaların hızlandığı belirtilen açıklamada, gerekçesiz tutuklanan Mustafa Sidar, İbrahim Bayık, İbrahim Eren, Mustafa Bayram, Yasin İstek ve gözaltında bulunan iki kişinin daha serbest bırakılması çağrısı yapıldı.

Af Örgütü, faksla yolladığı başvuru metninde, Türkiye'nin "Birleşmiş Milletler İşkenceye Karşı İşbirliği" ve "Avrupa'da İşkencenin Önlenmesi İçin İşbirliği" anlaşmalarını onayladığını belirterek, *"Her nasılsa Uluslararası Af Örgütü'nün elindeki tüm bilgiler, Türkiye'de hala işkencenin sistemli ve geniş bir biçimde yapıldığı yolundadır"* dedi.

Partimiz PKK'nin 1984'ten beri gerilla savaşı verdiği belirtilen açıklama metninde, Af Örgütü'nün dikkat çektiği diğer bir nokta ise şudur:

"Türk güvenlik güçleri, bölgede PKK militanlarına karşı daha geniş operasyonlara girişebilmek amacıyla Cudi Dağı'nda yaşayan halkı tahliye etmektedir."

Olağanüstü Hal Valiliği'nin keyfi uygulamalarını kınayan açıklamada, *"Halen Siirt'i de içine alan Türkiye'nin doğu illeri olağanüstü kurallarla, olağanüstü yetkiler verilen bir vali tarafından yöneltilmektedir"* denildi.

Merkezi Londra'da bulunan Uluslararası Af Örgütü yetkilileri, kendilerine verilecek yanıtın birer kopyalarının da Türkiye'de görev yapan tüm diplomatik temsilciliklere gönderilmesini istediler.

TC'nin, Kürdistan'da son aylarda tırmandırdığı işkence, baskı ve tutuklama uygulamalarını aşırı düzeye vardırması, ABD emperyalist yönetimini de tedirgin etti. Washington yönetimi, TC'den bu uygulamalara karşı sert önlemler almasını istedi.

Yine, AT'nin dönem başkanı, Türk gazetelerine yaptığı açıklamada, Türkiye'deki gidişatın kaygı verici olduğunu belirterek TC'nin AT'ye üyelik koşullarından uzaklaştığı yolunda yorum yaptı.

Ulusal kurtuluş mücadelemizin, bu yıl düşman çevrelerin beklemediği bir çıkışı yapması, ileri gelişmeler kaydetmesi ve TC'nin mücadelemizi en azından yavaşlatma gücünü bile gösterememesi; bu nedenle de çılgın yöntemlere başvurması, onu uluslararası düzeyde hızla tecrit durumuna düşürüyor.

—ADIM ADIM KÜRDİSTAN—

Sık ormanlı ve başı dumanlı dağların bağrına bastığı bir beldemiz

ÇEWLIK

(Bingöl)

—IV—

ULUSAL KURTULUŞ MÜCADELEMİZDEKİ YERİ

Bingöl, ulusal kurtuluş mücadelemizin en çok geliştiği alanlar arasındadır. Daha ulusal kurtuluş siyasetinin oluştuğu yıllarda, bu ideoloji Bingöl'e de taşınılmıştır. Partimiz grup aşamasındayken, Genel Sekreter Abdullah ÖCALAN yoldaş önderliğinde, ulusal kurtuluşçu ideolojinin Kürdistan alanlarına bir dizi toplantılarla taşınılmasında Bingöl de payını aldı.

Her şeyden önce Bingöl, coğrafik konumu ve Kuzey-Batı Kürdistan'ın merkezinde yer alması nedeniyle ulusal kurtuluşçu gerilla mücadelesi için büyük rol oynayacak bir beldedir. Yine yöre halkı çeşitli isyanlara tanık olmasından ötürü direnişçi bir öze sahiptir. Ve sömürgeciliğe kin beslemektedir.

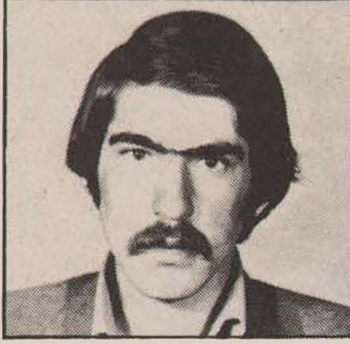
Bölgeye 1976'lara kadar, Partimiz henüz girmiş değildi. Bu dönemlerde faşist örgütlenme olan MHP ile birlikte, diğer burjuva partileri, Özgürlük Yolu, DDKD ve KUK gibi güçler de etkinlik göstermekteydiler. Bölge halkı boyun eğmez ve direnişçi özellikler taşıyordu. Sözkonusu güçler bu durumdan yararlanmayı politikalarında esas almıştı.

Partimizin bölgeye el atmasıyla birlikte önemli gelişmeler ortaya çıktı. Yöre halkının yurtsever-devrimci bir potansiyele sahip olması, bu gelişmelerde rol oynadı. Parti ideolojimiz bölgeye taşınıldığında ilk ilgi geliştiren ve sempati duyan kesim öğrenci-gençlik oldu. Partimizin ideolojik ve politik çizgisinin kararlılığı ve ihtilalciliği büyük etki yarattı ve erkenden geniş taraftar kesimini topladı.

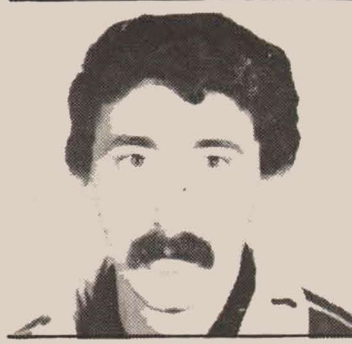
M. Hayri DURMUŞ yoldaş, Partimizin ideolojik grup aşamasında yer alan ve mücadelemizi Bingöl'e taşıran önderlerdendir. Yine devrimci görüşlere sahip ve faşistlerin amansız düşmanı olan Mehmet KARASUNGUR yoldaş, M. Hayri DURMUŞ yoldaşla tanışıp tartıştıktan sonra Partimizin ideolojik ve politik mücadelesine katıldı. Mehmet KARASUNGUR yoldaş, Bingöl'de TÖB-DER (Tüm Öğretmenler Birliği Derneği)'in kurulmasında rol oynadı ve bir dönem de başkanlığını yaptı. Mücadelemizin Bingöl'ün şehir merkezinde ve çevre alanlarda gelişmesinde küçümsenmez bir rol oynadı.

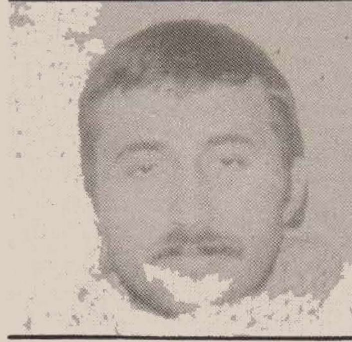
Diğer taraftan öğrenci-gençlik arasında Partimizin mücadelesi doğrultusunda önemli gelişmeler sağlandı. Parti mücadelemizin bölgede hızla etkinlik sağlaması, en başta faşist örgütleme olan MHP'yi tedirgin ettiği gibi, sözümona Kürdistan halkının kurtuluşu adına yola çıkan güçleri de kaygılandırdı.

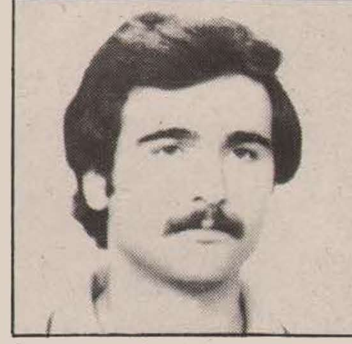
Partimiz, faşist örgütlenmelere ve devletin yönlendirmesi altında olan MHP odağına kararlıca yöneldi. Partimizin alana girmesinden önce, bu faşist örgütlenme önemli etkinliğe sahipti. 12 Eylül öncesinde belediye başkanlığını kazanacak kadar taraftar kesimine sahipti. Ancak Partimizin ihtilalci mücadele çizgisi, bu faşist örgütlenmenin etkinliğini gün geçtikçe parçaladı. Bu faşist gücün

Veli GEÇİT

Mustafa AYÇİÇEK

Mehmet GÜLER

Cemal İBİŞÖKÇÜ

İ. Hüseyin BİLGİN

Selahattin KAYA

bölgedeki elebaşılarını cezalandırarak devrimci etkinlik sağladı. Bir yandan kararlı politik mücadele geliştirirken, diğer yandan ise ideolojik mücadele ile bölge halkını aydınlatarak gerçek kurtuluş çizgisi etrafında örgütledi.

Partimizin, Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesini kendi önderliğinde hızla geliştirerek etkin bir düzeye ulaştırması, diğer küçük-burjuva, milliyetçi-reformistleri saldırgan bir konuma itti. Çünkü bu güçler, daha önce dürüstlük ve yurtsever-direnişçiliklerinden yararlandıkları kesimlerin desteklerini hızla yitirmeye başlamışlardı. Tabanlarının Parti mücadelemize sempati duyarak kayması sonucu, kendi açık kimlikleriyle ortaya çıkarak partimize karşı düşmanca tutumlar içerisine girdiler. Bu güçlerin Partimize yönelik düşmanca saldırıları hedeflenen amaca ulaşmıyor, tam tersine onların teşhirlerini daha da hızlandırıyordu. Bu güçler, Partimiz aleyhinde propaganda yaparak, O'nun taraftar kesimlerine saldırılar düzenleyerek, bölgenin kendilerine terkedilmesini istiyorlar.

Partimiz önderliğinde ulusal kurtuluş mücadelemiz girdiği her alanda olduğu gibi, Bingöl bölgesi somutunda da gerçek devrimcilik ile sahtesini ortaya çıkararak netleştirmiştir. Kürdistan'da küçük-burjuvazinin ulusal kurtuluşçu bir rol oynayamayacağını kesinleştirmiştir.

Bingöl şehir merkezi dışında, bölgede mücadelemizin en çok geliştiği çevre alanlardan biri Kiğı'dır. Bölgede Kiğı, Bingöl'ün kalbinin attığı yer olarak tanımlanır. Bingöl'ün bu ilçesi, gerilla mücadelesi için oldukça elverişli bir konuma sahiptir. Dağların yükselerek uzandığı, geçit vermez dar vadilerin birbirini izlediği ve büyük ormanların kapladığı bir alanda kurulmuştur. Yazıcılar olarak bilinen Kiğı beyleri, alanda sömürgecilerin temsilini yaparlar. 1970'li yıllarda kabaran devrimci mücadele-

den yöre halkı etkilenerek umutlanır. Ancak alana giren sosyal-şoven ve reformist küçük-burjuva güçler yöre halkı için bir umut olmadıkları gibi, sömürgecilerin işbirlikçileri durumundaki Yazıcıların örgütlediği faşist MHP'ye karşı bir etkinlik de göstermekten de uzak bir konumu yaşarlar. Hatta bu faşist güçle uzlaşma arayışına girerek, uşaklık ve teslimiyet pratiğini sergilerler. Sözümona bu sol güçlerin kendilerinde temsil ettikleri sahte devrimcilik, halk kitleleri nezdinde umut olmaktan çok utanç verici olur. Bu güçlerin alanda yaptıkları diğer bir şey ise, anti-PKK'cilik olur.

Yine Karlıova, Parti mücadelemizin yoğun geliştiği Bingöl'ün bir ilçesidir. Bu alanda Hüseyin DURMUŞ, Zeki PALABIYIK, Veli GEÇİT, İ. Hüseyin BİLGİN, Mehmet GÜLER ve Haydar KARASUNGUR yoldaşların önemli katkıları oldu. PKK savaşçıları bu alanı merkez seçerek, Muş'un çevre alanlarına da müdahale ederek önemli gelişmeler sağladılar.

12 Eylül 1980 askeri-faşist darbesine doğru gelindiğinde Bingöl ve çevresinde ulusal kurtuluş mücadelemiz önemli etkinlikler sağlamıştı. Hem kırsal kesimlerde gerilla birliklerinin örgütlendirilmesine gidilmiş ve hem de şehir merkezinde özellikle de öğrenci-gençlik kesimi içerisinde önemli örgütlenmeler yaratılmıştı. Mustafa AYÇİÇEK, Ömer AKKAYA gibi daha birçok PKK militanı ve sempatizanı öğrenci-gençlik arasında mücadele yürüttü.

Bu boyutlu gelişmelerden ötürü, sıkıyönetimin ilan edildiği Kürdistan şehirlerinden biri de Bingöl'dü. Nitekim askeri-faşist cuntanın yönetime gelmesiyle birlikte, en çok yönelinen alanların başında Bingöl geliyordu. Bingöl halkı üzerinde büyük sindirme ve terör uygulamaları gerçekleştirildi. Adeta tüm devrimci gelişmenin etkilerini unutturmak için yoğun baskılar uygulamaya geçirildi.

Sömürgeci-faşist cunta bu yönlü belli bir mesafe alsa da, amacına tümden ulaşamadı. Nitekim faşist cuntanın oylamaya sunduğu anayasanın en az oy aldığı alan Bingöl oldu. Bunun üzerine Bingöl'de baskıların dozu daha bir arttırıldı. Bölge halkı, sömürgeciliğe kinini içten içe daha da derinleştirdi. Belli bir sessizliğin ardından, Partimiz 1983'lerden itibaren bölgeye, yurtdışında eğittiği militanlarından gruplar gönderdi. İlkin, yeni bir mücadele döneminin başlatılması için küçük gruplar keşfe çıkarılır. 1984 baharında, bölgedeki devrimci yapı daha da güçlendirilerek, daha aktif bir çalışma sürecine ulaştırılır. Müdahale edilen alanlarda yaşayan halk kesimleri, devrimcileri umut ve coşkuyla karşıladılar. Bu dönemdeki devrimci çalışmalar, daha çok Bingöl'ün Genç, Kiğı ve Karlıova'nın dağlık alanlarına dayandırılarak, buralardan ovalara ve şehirlere yayılma biçiminde düzenlenir. 1984'te devrimci faaliyetlilik belli bir gelişme sağladı. Ancak iki tasfiyeci unsur çalışmaların gelişimi önünde engel olur ve 15 Ağustos Atılımının çizgisi doğrultusunda bir gelişme sağlanamaz. Buna rağmen 1985 baharında bir dizi eylem gerçekleştirilerek düşmana önemli darbeler vuruldu.

Daha sonraki süreçlerde Kiğı'da, Genç'te ve Karlıova'da yaygın eylemler yaşandı. Hidayet Bozyiğit gibi bir tasfiyeci-ihanetçinin ve daha başka işbirlikçilerin ihbarı sonucu çıkan çatışmalarda Mehmet Güler, İ. Hüseyin BİLGİN ve Mustafa AYÇİÇEK yoldaşlar şehit düştüler. Ancak, ulusal kurtuluş mücadelemiz gelişmesini sürdürdü.

Bölgeye daha sonraları takviye edilen Parti güçleri, daha geniş bir örgütleme ağına ulaşarak, ulusal kurtuluşçu eylemleri yoğunlaştırıp daha da yaygınlaştırırlar. Genç çevresinde ve Kiğı'da ajan yapı ve köy koruculuğuna önemli darbeler indirilir. Parti güçleri bu dönemde Haydar KARASUNGUR yoldaş komutasında kaydettikleri önemli gelişmelerle bölge halkına büyük güven vererek, halkın önemli düzeyde desteği sağlanır.

Sömürgeci güçler, alandaki büyük gelişmeler karşısında korku ve paniği yaşarlar. Operasyonlarını alabildiğine yoğunlaştırırlar. Mücadelemizin önemli gelişmeler kaydettiği ve destek sağladığı alanlarda baskıları had safhaya ulaştırırlar. Ulusal kurtuluş mücadelemizin imhası, halk desteğinin kesilmesi için en olmadık yöntemlere başvururlar. Partimizin taraftarı yurtsever aydın Sıddık BİLGİN'i bu dönemde yoğun işkencelerden geçirerek kurşuna dizerler. O'nun şahsında yöre halkına gözdağı verilmek istenir. Mecburi göç dayatılarak köyler boşaltılır. Fakat sömürgeci güçlerin, bu alçakça yöntemlerle amaçlarına ulaşamadıkları, tersine yöre halkının büyük nefretini kazandıklarını özellikle belirtmek gerekiyor. Ulusal kurtuluş mücadelemiz bu dönemde daha fazla destek sağlamış ve taraftar bulmuştur.

1987'lerde daha da boyutlanan mücadelemiz karşısında sömürgeciler tam bir çıkmazı yaşadılar. Bunun bir sonucu olarak, dağlık alanlarda bulunan yüzlerce köyün sürgüne gönderilmesi gündeme getirildi. Büyük gözdağı verildi. Dağlık kesimlerdeki ormanların kesimine başlandı. Bingöl'ün tüm köylerinin muhtarları bir araya getirilerek valilik düzeyinde toplantı yapıldı. Köy muhtarları satın alınmaya çalışıldı ve onlara köylerinde korucuları örgütlemeye gitmeleri dayatıldı. Bu oyun tutmadı; Bingöl Valisi'nin yönettiği toplantı fiyaskoyla sonuçlandı.

Sömürgeci güçler, türlü yöntemlerine rağmen ne mücadelemizi engelleyebildi ve ne de halkı mücadelemize destek vermekten alıkoydular.

1987'nin Ağustos ayında çıkan bir çatışmada, bölgedeki mücadelenin önderlerinden Haydar KARASUNGUR yoldaş, ağır şekilde yaralanınca, düşmanın eline sağ geçmemek ve üzerindeki belgeleri yakalatmamak için büyük bir fedakarlık ve cesaretle kendisini yaktı. Bu kahramanlık olayı bölge halkı üzerinde büyük etki yaratırken, düşmana da büyük korku saldı.

Partimizin III. Kongresi'nden sonra yeni gerilla gruplarınca bölge takviye edildi. Kürdistan'ın birçok alanı gibi Bingöl'de de, ulusal kurtuluş mücadelemiz sağlam temellerde bir örgütlülüğe ulaşmıştır. Yöre halkının desteği giderek artmaktadır.

Yine 1988 yılında III. Kongre sonrasında bölgeye ulaşan ARGK gerillaları sömürgeci operasyon birliklerine ve köy korucularına karşı gerçekleştirdikleri eylemlerle büyük darbeler indirdiler. Bu dönemde çıkan bir çatışmada Selahattin KAYA ve bir yoldaşı şehit düştü. Ulusal kurtuluş mücadelemiz, bölgede yaygın eylemlerle gelişerek, 1988 yılını başarıyla tamamlayıp 1989'a girdi.

Gelecek sayıda: DIYARBEKİR (DİYARBAKIR)

Halkımız zafere doğru giden...

Baştarafı 13. sayfada

da yasayı uygulamaktan sorumlu olan komutanın yeteneklerini yaratıcı bir biçimde konuşturması belirleyicidir. Botan'daki uygulama biçiminin tam bir kopyası diğer bölgelerde uygulanmayabilir, ama Askerlik Yasası bütün bölgelerimizde uygulanabilecek bir yasadır. Bu yasa, bütün bölgeler için öngörülmüş olan bir yasadır.

Yasanın uygulanmasında zorluklarla karşılaşılabilinecektir. Ama bu zorluklara katlanma, bunları aşma temelinde kazanımlarımız çok büyük olacaktır. Bunun için, herkesin bu zorluklara seve seve katlanıp, bu doğrultuda başarıyı sağlamak için yürümesi, devrimciliğin bir gereğidir.

Yasanın kısa uygulanma süreci içerisinde halkın onayını alması, doğru bir uygulama temelinde, önümüzdeki dönemde daha büyük gelişmelerin yaratılacağının da habercisidir.

Berxwedan; D... Arkadaş Botan Eyaletimizde gerek 1987 yılı içerisinde, gerekse de 1988'-de olsun yaygın toplantılar yapıldı. Bu toplantıların pratik gelişimi hakkında bize bilgi verir misiniz?

D...: Botan Eyaletimiz açısından kitle toplantılarının büyük bir önemi vardır. Kitlelerin okuma-yazma oranı oldukça düşüktür. Bu durumda da siyasal mücadelemizi ancak sözlü propaganda yoluyla aktarabiliyoruz. Bunun en önemli yolu-da toplantılardır. Bu nedenle alanda yoğun toplantılar yapıyoruz.

Örnek olması açısından 1987 Ağustos'unda Pervari'nin Ervak köyünde yapılan toplantıyı aktarmak istiyorum.

Toplantıya gitmeden önce, yaptığımız hazırlıklarda, köyde durumu askerlik için elverişli olan gençleri de saflarımıza katma biçiminde bir karar almıştık.

Köye bir saat uzaklıktaki mesafede, gruplar eylem anında alacakları biçime göre yerlerini alarak, son hazırlıkları tamamladık.

Kitlelere Ordumuzun gücünü göstermek ve eylemin siyasal gösteri yönüne ağırlık vermek için, gündüz hareket edildi. Daha gün batmadan köyün etrafı kuşatılarak, gruplar yerlerini aldılar. Toplantıyı düzenleyecek grupsa köye girdi. Köy halkı, köy meydanında toplandı. Bu şekilde de toplantı başladı.

Yine, bize gelen bilgilerde aynı gece, Ervak köyüne çeteciliği dayatan Osyan çete odağından iki çete başının da köyde olacağı söyleniyordu. Bu istihbarat üzerine, çetelerin bulunduğu ev kuşatılarak, hainler teslim alındı. Bunlar, toplantı alanına getirildiler.

Konuşmacı arkadaş, ulusal kurtuluş mücadelemizin geldiği aşama, ve her yurtsevere düşen görevler üzerine konuştuktan sonra, saflara alınacak savaşçıların tespitine geçildi. Toplantıda bulunan 5 gencin durumu askerliğe uygun görülerek, saflara alındılar. Bu arada konuşmacı arkadaş Askerlik Yasası'nın önemi üzerine de bir konuşma yaptı. Köylüler, bu konuşmaya katıldıklarını ve vatan borcunun ödenmesi gerektiği görüşünü belirttiler.

Toplantının bitimi ardından, dağa doğru yol almaya başladık. Yol boyunca, Osyan çete odağına ait olan ot, heliz vb. yakıldı. Çete odağına ağır bir maddi hasar verdirildi.

Berxwedan: Z... arkadaş, Askerlik Yasası gereğince saflarımıza aldığımız gençlerin durumlarına yeniden dönmek istiyoruz. Saflara ilk katılan bir gencin pratiğini bize aktarırmısınız?

Z...: 1987 ortalarında saflarımıza aldığımız bir gencin pratiğini aktarmak istiyorum.

Bu savaşçı arkadaş, kısa sürede uyum sağlamakla kalmamış, daha ilk çatışması olan Bızına Dağı'ndaki çatışmada bütün birliğimize örnek olacak bir tutum sergilemiştir. Bu çarpışmada Mehmet Kızıl adlı bu yoldaşımız şehit düşmüştü.

Ailesi bu yoldaşımızın şehit düşmesi anındaki tutumunu araştırıp, öğrenmek istedi. Aile için çocuklarının direnerek şehit düşmesi büyük önem taşıyordu. Ailenin araştırmalarına düşman şu cevabı verir: "Oğlunuz bize teslim olurken, arkadaşları tarafından vuruldu." Aile, düşmanın bu yalanı karşısında, "Eğer oğlumuz bu tavrı sergilemişse cehennemin dibine kadar gitsin" biçimindeki bir cevabı vermiştir. Tabii daha sonra, arkadaşlar aileyi evlatlarının şahadeti konusunda doğru bilgilendiriyorlar. Bunun üzerine aile oldukça rahatlıyor.

Bu aile, daha önce iki evladını daha şehit vermişti. Mehmet yoldaşın abisi, düşman tarafından katledilir. Kardeşi de düşmanın köy girişine döşediği bombaya basarak, şehit düşer.

Üç evladını dava uğruna şehit veren aile "Keşke bir kaç çocuğumuz olsaydı, onlar da bu dava uğruna şehit düşselerdi" dedi. Aile, "Dağda gerillayla birlikte birşeyler yapabilecek olsaydık, onlarla omuz omuza düşmana karşı koyardık. Her üç evladımızın da şehit düşmesi bizim için onurdur" diyerek, davaya bağlılığını en yalın bir biçimde dile getirdi.

Buna benzer örnek tavırları sergileyen ailelerin sayısı yüzlercedir. Bütün bu örnekler, ulusal kurtuluş mücadelemizin kitle tabanına kavuştuğuna açık bir örnektir. Bu da kitlenin mücadeleye katılmaya kesin karar verdiği ve bu kararını pratik bir gerçeklik olarak uyguladığı anlamına gelir. Bu tutumlar, düşmanın kitleler üzerindeki oyunlarını boşa çıkarmada yeterli olmaktadır.

Özel Valiliğin kurulmasıyla birlikte, düşman kitleleri kazanma politikasına ağırlık verdi. Hayri Kozakçıoğlu da bu politikayla işe girişti. Sözüm ona kitleyi kazanacaktı. Sahte vaadlerle, bazı ekonomik imkanlar açarak, kitleleri aldatmaya çalıştı. Kazanacağı kitleleri de kendi deyimiyle PKK'ye karşı savaştıracaktı. Böylece mücadelemizi etkisizleştirmeyi amaçlıyordu. Düşmanın planı buydu. Gelişmelerden de açıkça görüldüğü gibi, kitleler düşmanın aldatmacalarına kanmayarak, mücadelemiz etrafında daha fazla yer almaya başladı.

Berxwedan: Z... arkadaş, son olarak, gazetemiz aracılığıyla okuyucularımıza iletceğiniz bir şey var mı?

Z...: Gazetemiz aracılığıyla okuyuculara ve halkımıza iletmek istediğimiz çok şeyimiz var. Ancak, hepsini bir defada iletmemiz mümkün değil.

Bugün ortaya çıkan gerçekliği, bütün halkımızın, anlaması ve kavraması gerekiyor. Parti çizgimiz pratik bir olgu olarak somutlaşmıştır. Bu çizginin zaferi ilan edilmiştir. Dost da, düşman da bu çizginin geleceğindeki zaferi görüyor. Düşman çizginin zafere doğru gitmesinden ürkerken, halkımız ise bu gelişmeyi büyük bir coşku ile karşılıyor.

Bugün ülkemizin her sahasında gelişen ulusal kurtuluş savaşımız, düşmanı büyük bir çıkmazla karşı karşıya getirmiştir. Hangi yönüyle bakarsak bakalım düşman bir çözümsüzlüğü ve bir bunalımı yaşıyor. Bu ekonomide, siyasette ve askerlikte somut olarak görülmektedir. Düşmanın büyük umutla sarıldığı en son özel savaş taktikleri de boşa çıkarıldı. Düşmanın, bundan sonra taktiklerini uygulayamayacağı açığa çıktı.

Halkımızdan ve okuyuculardan istediğimiz, bütün bu gerçeği gözönünde bulundurarak, ulusal kurtuluş savaşımızı daha da yükseltmek için destek ve katılımlarını arttırmalarıdır.

Nikaragua Devrimi...

Baştarafı 15. sayfada

doğru yaklaştığının açık bir işareti oldu. Eylem, silahlı mücadele etrafında kitle hareketlerinin yaygınlaşmasını da birlikte getirdi.

Sonbaharla birlikte, Masaya, Leon, Chinandega, Esteli ve Managua'da bulunan düşman garnizonlarına düzenlenen saldırıya paralel bir şekilde, kitle ayaklanmaları da yaygın olarak yaşandı. Silahlı birliklerin yanısıra, kitleler de silahlanarak, Somoza birliklerine karşı aktif savaşıma katıldılar. Bu ise silahlı direnişin gelişimine yeni bir ivme kazandırdı.

Bu gelişmelerle birlikte, ABD bir kez daha devreye girdi. Somoza ile FAO'nun temsil ettiği muhalefet güçleri arasında anlaşma sağlamaya çalıştı. Ancak görüşmeler, yıl sonunda çıkmazla sonuçlandı. Böylece ABD'nin bir alternatif oluşturma çabaları da başarıya ulaşamadı.

1979 yılı başlarında silahlı mücadele büyük gelişme sağladı. FSLN ülkenin daha geniş bir alanını denetim altına aldı. Haziran ayına gelindiğinde Somoza'nın hakimiyeti birkaç kentle sınırlı kaldı. Bazı kentlerde ise, sadece ulusal muhafızların kışlalarında hakimiyet elindeydi. Bu durum, Somoza'nın sonunun iyiden iyiye yaklaştığını gösteriyordu.

16 Temmuz 1979'da Sandinistler başkent Managua'ya karşı dört ayrı koldan saldırılar başlattılar. Aynı gün hükümet kaynakları yaptıkları açıklamada, Somoza'nın 48 saat içerisinde ülkeyi terkedeceğini duyurdular. Bu açıklamanın yapıldığı sırada, karşı-devrimciler de hızla Nikaragua'dan kaçıyorlardı. Somoza da Nikaragua'dan 17 Temmuz günü kaçtı.

19 Temmuz 1979'da ise, Nikaragua bağımsızlığına kavuşarak, yeni-sömürgecilik zincirlerini parçaladı. Yeni hükümet, MDN Lideri Callejias, Violetta Chamorro, Onikilerden Mercada ve FSLN'den Daniel Ortega, Saavedra ile Moisses Hassan Morales'ten kuruldu. Buna karşılık FAO da 7 kişilik bir hükümet kurduğunu açıkladı. Ancak, bu durum giderek değişecek ve ülkenin yönetimi tümden FSLN'nin eline geçecektir. Şu anda da FSLN ülkenin yönetimini elinde bulundurmaktadır.

Daniel Ortega devrimin ilk günlerinde halka şu çağrıyı yaptı: *"Sizi örgütlenmeye çağırıyoruz... Örgütlenin, örgütlenin. Ne kadar örgütlü olursanız karşı-devrim o kadar zor olur."* Nikaragua halkı bu çağrıya verdiği cevapla, devrimin 10. yılına girdi. Bundan sonra da örgütlenecek, yine örgütlenecek ve tüm karşı-devrimci saldırıları boşa çıkaracaktır.

Gazetemiz Berxwedan'a...

Baştarafı 4. sayfada

yurtsever insanlara olan sempatisini iyi bildiklerinden, halkın karşısına bu sıfatlarla çıkıyorlardı. Yani hepsi de "devrimci", "demokrat" "yurtsever" sıfatlar takınarak halktan oy koparmaya çalışıyorlardı. Örneğin; halkın ülkemizde sürdürülen ulusal kurtuluş savaşına duyduğu sempatiyi iyi bilen SHP adayı, kendi mitinginde konuşmadan önce halkı selamlarken "Kürt halkının yurtsever evlatlarına merhaba, dağlara merhaba" diyordu.

Küçük-burjuva kalıntıların belirlediği adayın düzenlediği miting sırasında bir grup yurtsever-devrimci, ayrı bir kortej halinde, **"Bijî Kurdistan, bimre koledar"**, **"Bijî Azadiya Kurdistan"**, **"Kahrolsun sömürgecilik"**, **"Kahrolsun faşizm"** vb. sloganlar atarak miting alanına geldi. Halk bu yurtsever gençleri coşkun bir alkışla karşıladı. Miting esnasında kendi sloganlarını atan bir grubu, mitingi düzenleyen küçük-burjuva örgüt kalıntıları, provokatörlükle suçladılar ve susturmaya çalıştılar. Yukarıdaki sloganların atılmasından rahatsız olan bu kişiler, bu grubu miting alanından atmakla tehdit ettiler. Bu tehditlere aldırmayan yurtseverler, kendi sloganlarını atmayı sürdürdüler. Böylece devrimci, demokrat, yurtsever sıfatlarına bürünerek halktan oy koparmaya çalışan bu kişilerin ne kadar devrimci, demokrat, yurtsever oldukları bir kez daha görüldü. Sonuçta seçimi, miting alanlarında yaptığı konuşmalarla diğerlerinden daha çok devrimci, demokrat, yurtsever gözükmesini başaran SHP adayı kazandı.

1 Mayıs'ta İstanbul'da faşist devletin kolluk kuvvetlerinin emekçilere yönelik uyguladıkları terörü kınamak amacıyla ve 3 Mayıs 1987'de Van'da sivil faşistlerce katledilen M. Şirin Tekin'in anısına bazı eylemlere girişildi. Kampüste 2 Mayıs'ta bir forum düzenlendi. 3 Mayıs'ta yürüyüş yapıldı, çeşitli sloganlar atıldı, dövizler taşındı. Bu eylemde çeşitli konuşmalarla faşizmin saldırıları teşhir edildi, lanetlendi. Ayrıca M. Şirin Tekin'in mezarı öğrenciler tarafından toplu olarak ziyaret edildi.

Mayıs ayı içinde Diyarbakır'daki kız ve erkek yurtlarında kalan öğrenciler, kendi yurt sorunlarının çözümlenmesinde idarenin duyarsız kalmasını protesto etmek için bir dizi eyleme giriştiler. Kahvaltı, yemek boykotu ve şehirde oturma eylemi yapıldı. Polis bu oturma eylemine katılan öğrencilere barbarca bir şekilde saldırdı ve dağıttı; bazı öğrencileri tutukladı. Bu tutuklamalar dışında, başka eylemlere katıldıkları gerekçesiyle bazı öğrenciler de tutuklandı.

27 Mayıs 1989 Cumartesi günü, gözaltılarıı protesto ve içeri alınan öğrencilerin serbest bırakılmasını sağlamak amacıyla şehir merkezinde bir yürüyüş eylemi yapıldı. Bu yürüyüş eylemini halk etraftan alkışlarla destekledi; aralarından bazıları da yürüyüşe katıldı. Polis eylemcileri dağıtmak için saldırdığında halk polisi yuhladı. Polis bu kez halka da saldırmaya başladı. Bu eylemden sonra, eylemlerin genişleyerek devam etmesinden korkan burjuvazi, tutukladığı, gözaltına aldığı öğrencileri serbest bırakmak zorunda kaldı.

Diyarbakır emniyet müdürü gözaltına alınan öğrencilere çektiği nutukta, kendisinin de yurtsever bir insan olduğunu iddia ettikten sonra, "Bu tür eylemlere niye giriyorsunuz; bakın ben sizden daha yurtseverim, daha çok halkımı düşünüyorum. Aslında polis olmak istemiyordum; sonra düşündüm ben istifa etsem yerime kötü biri gelecek ve halka kötü davranacak" türünden ikiyüzlüce sözler sarfetti. Bir öğrenci emniyet müdürünün kendisine Kürt olup olmadığını sorduğunu, kendisinin Kürt olmadığını öğrenince de "Oğlum, bak sen Kürt değilmişsin. Bunlara niye uyuyorsun? Bunlar sizi kandırıyor bu tür eylemlerin arkasında PKK var. Onların arkasında PKK var, ya senin arkanda kim var?" dediğini anlattı. Gözaltına alınan diğer öğrenciler de başlarından geçenleri anlatırken, "Adamların —devletin— en çok korktuğu şey PKK'dir" diyorlardı.

PKK önderliğinde verilen büyük mücadeleyi sindirme çabasında çaresiz kalan burjuvazi, bu çaresizliğini gözler önüne seriyor. Burjuvazinin bu korkusu mücadelenin yükselmesiyle orantılı olarak daha da büyüyor...

Kürdistan'dan selam ve sevgilerle Diyarbakır'dan Ş. D.

Metelokên Kurdî

Nav li guran, xwarin li teyran e!

ÇAND • PÎŞE • TORE — KÜLTÜR • SANAT • EDEBİYAT

ZİNDANDAN BAL DAMLALARI

—V—

NIRÇ DEDİM YA!

Uzun bir aradan sonra, PKK-Urfa Grubu Ana Davasının mahkemesi açılmıştı. Savcı, hazırladığı binlerce sayfalık iddianameyi okudu. Daha sonra da hakim, sanıkların tek tek sorgusunu yaptı. Ve sıra Bedrettin'e geldi.

«Bedrettin X... Siirt, Emret komutanım» diyerek, duruşma hakimlerini selamlar.

Hakim:

«Oğlum Bedrettin; Siverek'te fi tarihinde 2 kişi öldürüldü. Bu olayı sen mi yaptın?»

«Evet komutanım!»

«Bir polis, bir jandarma şehit edildi. Onları sen mi öldürdün?»

«Evet, ben öldürdüm komutanım!»

«Celal Bucak'ın meskenine tecavüz edip en yakın adamını sen mi öldürdün?»

«Evet komutanım!»

«Peki oğlum! Kahvede çay içmek üzereyken X... isimdeki adamı sen mi yaraladın?»

Bedrettin, dilinin ucuyla, ama biraz kızarak:

«Nırç komutanım!»

«Cevap ver oğlum! Sen mi o adamı yaraladın?»

«Nırç dedim ya komutanım!»

«Ne demek istiyorsun?»

«Demek istediğim; ben adam yaralamam; hep öldürürüm!»

«Kızım Züleyha yaz. Sanık adam yaralamaz!»

GAYRİ İHTİYARİ ÇIKSIN!..

Kalabalık koğuşların en büyük sorunlarından biri de tuvalet sorunuydu.

Eski 36. koğuş (şimdiki gardiyan gazinosu) birbirine bağlı iki oda ve iki tuvaletten ibaretti. Mevcudu 82'inin sonlarına kadar 160-170'ten aşağı düşmeyecek kadar kalabalık bir koğuştu. Bu kadar insanın tuvalet ihtiyacını karşılaması, en az birbuçuk saatlik zamanı alırdı. Ki, sabah öğle-akşam istirahatları (yemek yeme dahil) en çok bir saati bulmazdı. Böylece her istirahat zamanı tuvaletin önü, tıpkı mahşer gününde günah dökmek için bekleyen kalabalık gibi tıklım tıklımdı.

O dönemde ölmeyecek kadar az miktarda verilen yemeğin içine sabun vb. ishal edici maddeler atarlardı. Öyle ki, bazen koğuşun tümü bir arada ishal olurdu. Yine böyle bir gün, koğuşun tümü ishal olmuş ve tuvalet sırasına giren insanlar, uzun bir kuyruk oluşturmuştu. Tuvalet kuyruğu pencereli duvarın yanında oluşmuş, koğuşun en dip duvarına kadar uzanmıştı. Orada da yılan kuyruğu gibi, kendi etrafında bir-iki halkayı meydana getirmişti.

Hava almamak için sürekli kapalı tutulan pencerelerden biri, o anda hafif açık bırakılmıştı. Açık bırakılan pencerenin yanına gelen tuvalet kuyruğundaki DDKD'li biri göz ucuyla birazcık dışarı baktı. Tam da o esnada, mazgal deliklerinden koğuşu izleyen gardiyan, dışarıya bakan adamı görür. İyice tanıdıktan sonra hemen içeri girer.

Sorumlu:

«Dikkaaat!»

Gardiyan:

«Pencereden dışarı bakan çıksın.»

Kimseden ses yok.

«Üçe kadar sayıyorum. Çıkmazsa hiç şansı yok.»

Ses yok.

«Çık lan sen.»

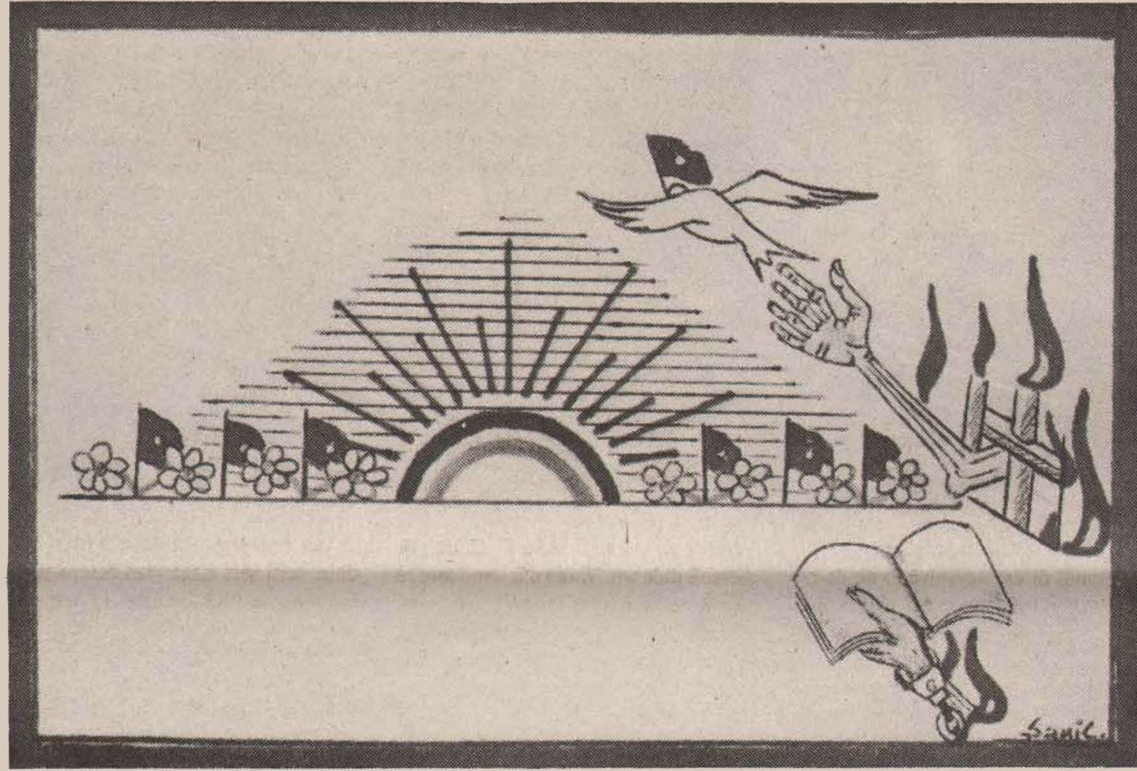
Dışarıya bakan adamı, tuvalet sırasından çıkardı.

«Neden dışarı baktın lan?»

Bakan adam:

«Bakmadım komutanım.»

«Lan yalan mı atıyorum? Gözümle gördüm.»

«Bakmadım komutanım.»

«Aç lan, aç elini!»

Adam elini açtı ve 30-40 jop yedi.

Dayaktan sonra, gardiyan tam da koğuştan çıkmak üzereyken dayak yiyen adam;

«Komutanım! Gerçekten dışarı bakmadım. Eğer bakmışsam GAYRİ İHTİYARİ (irade dışı) olmuştur» dedi. Ama ne yazık ki, cahil gardiyan, «gayri ihtiyari» kelimesinin anlamını bilemedi ve öfkeli bir şekilde tekrar adamın üstüne yürüdü.

«Ne ihtiyarı, ihtiyar nerde lan?»

Adam:

«Hayır komutanım, ihtiyar demedim. Gayri ihtiyari dedim.»

«Anlamam. Kimdir ihtiyar? İhtiyar nerede?"

Tabii bu arada da tekme-tokat, coplarla durmadan habire vuruyor. Her vurduğunda da; «Nerede ihtiyar? İhtiyar kimdir?» diye soruyor. Dayak yiyen adam ise, kendisine atılan her tekme ve copla birlikte; «Gayri ihtiyari, gayri ihtiyari, gayri ihtiyari!» diye cevap veriyor.

Gardiyan:

«Nerde ihtiyar? »

Adam:

«Gayri ihtiyari!»

Gardiyan:

«Kimdir gayri ihtiyari? Kimse çıksın!»

Adam;

«Gayri ihtiyari!»

«Nerde ihtiyar?»

«Gayri ihtiyari.»

Dayak yiyen adam gayri ihtiyari dedikçe gardiyanın öfkesi bin kat daha artıyor ve adama vurdukça vuruyordu. Artık ne dayak yiyen adamın ayakta duracak takatı kaldı ve ne de gardiyanın dayak atacak gücü...

Gardiyan koğuştan çıkmadan önce, tüm koğuşa hitaben:

«Bak koğuş; bir daha bu koğuşta ihtiyar-mihtiyar istemem. Yoksa hepinizin gayrisini de-ihtiyarini de s...m anlaşıldı mı lan?»

Tüm koğuş bir ağızdan.

«Emr-e-der-sin komutanım!...»

Sorumlu:

«Dikkat!»

BALIKÇI ÇIKSIN!...

Yıl 1982. Zindanda vahşetin ayyuka çıktığı dönemdir. Aynı koğuştaki insanların bile birbirleriyle zaman zaman konuşmasının yasak edildiği bir dönem. Hele hele siyasetten, bilhassa Apoculuktan konuşmak en büyük suçlardan biriydi. Cezası da en azından komalık olmaktı.

İşte bu dönemde Mehdi ve arkadaşı yanyana oturmuş, sohbete dalmışlardı. Mehdi, arkadaşının idarenin ispiyoncusu olduğunu bilmez. Nereden bilsin ki? Onunla aylarca aynı tabaktan yemiş ve aynı yatakta yatmıştı. Tabii ki, biraz da güveniyordu.

Mehdi ve arkadaşı sohbeti derinleştirdikçe derinleştirirler ve giderek sohbetin yönünü siyasete kaydırırlar.

Mehdi:

«PKK çok güçlüdür!»

Arkadaşı:

«Nasıl?»

«Mesela, denizde balık biter ama, Batman ve Mardin'de Apocu bitmez!»

«Öyle mi!»

«Öyle.»

«Yani şimdi denizdeki balıklar kadar Batman ve Mardin'de Apocu var mıdır?»

«Vardır.»

«Öyleyse ben de Apocu olacağım.»

Mehdi:

«Arkadaş! Siyasetten konuşmazsak iyi olur. Bakarsın koğuşta ispiyoncular olabilir!»

Derken, sohbetleri son bulur. Kısa bir süre sonra da, Mehdi'nin arkadaşı, konuşulanların tümünü olduğu gibi gizliden gardiyana ulaştırır.

Gardiyan belden yukarı soyunmuş, üstünde, «Benden af dileme» yazılı sopası elinde. Hiddetinden ağzından salyaları akarak içeri girer. Girer girmez de; «Koğuş! Dayak düzeni al» der. Tüm koğuş dayak düzenine geçer. Adam başı 20-30 sopa atar.

Gardiyan:

«Şimdi de balıkçı çıksın!»

Koğuştaki tüm insanlar kaş altından birbirlerine bakar ve herkes, «benim bildiğim, koğuşta balıkçı yoktur» dercesine kendi kendine mırıldanır. Tabii, Mehdi'nin dışında olayın gerçek yüzünü anlayan olmaz. Mehdi de hiç bozuntuya vermeden, herkes gibi sessiz kalır.

Gardiyan bir-iki sefer, «Balıkçı çıksın!» uyarısına rağmen kimse çıkmayınca, direkt isim belirterek Mehdi'yi çağırır.

«Mehdi X... çıksın!»

Mehdi, künyesini belirterek tekmilini verir ve gardiyanın karşısına dikilir.

«Oğlum Mehdi! Sen balıkçı mısın?»

«Hayır komutanım.»

«Mardin ve Batman'da deniz var mıdır?»

«Yoktur komutanım!»

«Mardin ve Batman'da balık var mıdır?»

«Yoktur komutanım!»

«Pekii, Mardin ve Batman'da Apocu var mıdır?»

«Bilmiyorum komutanım!»

«Öyleyse, ben şimdi sana Apocuları da balıkları da göstereririm!» ve başlar arkadaşı bayıltıncaya kadar dayak atmaya.

Yorgun ve ter içinde kalan gardiyan, tüm koğuşa hitaben:

«Ulan koğuş! Bundan sonra, koğuşumda ne balık isterim ve ne de Apocu. Anlaşıldı mı ulan!»

Tüm koğuş hep bir ağızdan:

«Emr-e-der-sin ko-muta-nım!»

«Dikkaaat!..»

"Zindandan Bal Damlaları" dizimizin geçen sayısındaki numarası III şeklinde yazılmıştır. Doğrusu IV'tür. Düzeltiriz.

LI HEMBERÊ KOÇBERKIRINÊ RAPERÎNA KURDAN

Destpêk di rûpeka dawî de

aliyeke din jî, ji berê ve bingehek ji bo qirkirinan tê amade kirin.

Ev ferman tê wê maneyê, ku gundî bi çi awahî dernekevin derveyî gundan, pez û sewalên xwe neçêrînin û dehl û zêviyên xwe neçinînin û nehilînin. Bi vê qedexekirina ji bo gundiyan, gundî wê nekaribin derkevin derveyî gundê xwe û dexlê di zêviyan de, hebûnên di dehlan de wê talan bibin. Ji ber ku pez û sewal jî, wê neyin xwedîkirin, tev wê di dawiyê de bimirin. Encama vê yekê jî eve; gundî wê rastî birçîbûnê bibin û di dawiyê de wê naçare biminin, ku gundên xwe berdin.

Dagirkerên ku heya niha bi dehan gund û ziving valakirine û gundiyan koçberkirine, vê carê xwestin gel binin pêşberê birçîbûnê û bi vî awahî zoriyê li gundiyan dikin, da ji ber xwe ji gundên xwe birevin û dewlet hiç tazminatê jî nede wan. Nederketina gundiyan ji gundan rastûrast tê maneya birçîbûnê; an gundî wê mirina ji birçîbûnê an jî dûrketina ji gundên xwe bipejirînin. Da gundî rastî hilbijartineke wusa bibin, dagirker serî dane riyeki wusa.

Lê vê carê hisabên dagirkeran bingeh negirtin û neçûn serî. Gundî daxwazên dagirkeran nepejirandin û dest bi berxwedanê kirin. Li ser riya Şirnex û Qilaban, li keviya rê, gundî livbaziyeke rûniştinê birêvexistin. Dan xweyakirin, ku heya qedexe û ferman neyin rakirin, wê ji cihên xwe bi çi awahî ranabin. 5.000 kes, bi piranî jin û zaro, tevlî livbaziyê bûn. Di dawiyê de dagirker neçare man, ku qedexeyan rabikin û li ser vê bingehê dawî bi livbaziyê ji hat. Bi vî awahî konevaniya koçberkirinê jî, ku dagirker dixwestin birêvebibin, bê encam ma û di avê de çû.

Piştî rejîma leşkerî û faşist a 12'ê Êlûnê, cara yekemîn e, ku livbaziyeke girseyî ya hevqasî berfireh pêkhatiye. Bi hezaran kes tevlî vê livbaziyê bûn. Ev jî pîvaneke berçaviye ji bo alîkariyên girsên gel ên ji bo şerê me yê rizgariya netewî. Tevlî vê jî, herweha derkete holê, ku êdî gelê me mina berê li pêşiya bikaranînên dagirkeriyê serê xwe naçemîne. Ev rastî bi vê livbaziyê xweş hat îspatkirin.

Dagirkerên Tirk ên faşîst, ji destpêka vê sala nuh, destpêkirine ku roj bi roj bêhtir gundiyan û welatperweran bikujin. Ji bo birrîna arîkariyên gel ên ku roj bi roj zêdetir dibin û pêşkêşî şerê me yê rizgariya netewî dibin, dagirkerên Tirk jî êdî bêhtir bera xwe didin girsên gel. Wê taktîka nas û bi nav û deng, **"Derxistina masiyan ji avê"**, danîne pêşiya xwe û bikartînin. Gava nekarin "masiyan" bigirin, vê carê xwestin "avê", ango gel bi xwe biherikînin deverên din û şoreşgeran ji arîkariyên gel dûrbixin. Niha xebatên dagirkeran bi vê armancê tên birêvebirin.

Daxwazên boçberkirinê yên vê dawiyê, ku dagirker danîne pêşiya xwe, bersiveke vê konevaniyê yê berçavî ne. Dixwazin gelê me koçber bikin û hêzên ARGK ji arîkariyên gel dûrbikin. Armanca dagirkerên Tirk kin bê gotin eve. Armanceka din jî bo koçberkirina gundiyan eve; dagirker dixwazin derdorên ku wê valabibin bi çekên kimî jehrbikin û hawirdor bizivirînin navçeyên wusa, ku çi tiştek êdî nekaribe li ser vî axî jiyan bike. Tevlî daxweyaniyên koçberkirinê bihistandina bombekirina Çiyayê Cudî û bikaranîna çekên kimî, ne tişteki ji ber xwe û tesadûfiye.

Weke tê zanin, Çiyayê Cudî ji bo xwebicihkirina yekîtiyên pêşmergeyan, çiyakî destdayî ye. Herweha arîkariyên gelê li vê navçê, dibin bingeheki xurt ji bo hilgavtina şerê me yê rizgariya netewî. Ji ber van rastiyan jî dagirker, dixwazin vê derdorê bi tevayî bizivirînin navçeyekê, ku jiyan têde nemîne.

Li hemberê taktîka valakirina gundan ji aliyê dagirkeran, gundiyan serî dan berxwedaneke herî mezin. Gundî serên xwe li pêşberê hemû santaj û tehdîtan netewandin û bi biryardarî anîn zimên, ku tu caran axa xwe bernadin. Di dawiyê de dagirker, neçare man, ku gavên paşve biavêjin. Li hemberê livbaziya gundiyan, ku bi rojan doma, dagirkerên Tirk berûpaşve çûn û niha dev ji daxwazên xwe berdane.

Piştî ku nameyeke kaymakamê Şirnexê giha gundan, ku li ser, *"Car caran leşker li derveyî gundan, li zozan û mêrgan, wê talîma reşandina berikan bikin. Ji aliyê parastina can û malî li xwe guhdarbin, paşê berpirsiyarên bûyeran ne em in..."* hatibû nivîsandin, gundî jî dest bi amadekariyên berxwedanekê û xweragirtinekê kirin. Ev biryara dagirkeran, dihat maneya, ku bi şêweyeke niximî birêvebirina daxwazên koçberkirina gel. Li hemberê vê biryarê gundiyên Balvêren, Arakoy, Gêçitboyu û Daxqonak, herweha gundiyên Yoxurtçular, Taşdelen, Ortasu û Işikvêren tevlî berxwedanê bûn. Gundiyên li dora Çiyayên Cudi, Gebar, Şêx Emer û Kela Memê jî, di saloxên hinartî de, daxweyankirin, ku piştgiriya berxwedanê dikin û bi çi awahî gundên xwe bernadin.

Nêzikî 5.000 gundiyên Balvêren, Arakoy, Gêçitboyu û Daxqonak, pêşemîn jin û zaro, roja 17'ê Tirmehê li ser riya Şirnex û Qialban dest bi berxwdana xwe kirin. Gundî pêşî, rê ji bo çûyin û hatinê demekê girtin û paşê rûniştin keviya rê û greva xwe ya rûniştinê bilindkirin. Gundî bêhtirî hefteyekê li cihê xwe man û berxwedana xwe bi jêhatîbûn gihandin dawiyê. Gundî bi şevan jî li cihê livbaziyê diman û gundên cîran jî, arîkariyên xwe yên xwarinê pêşkêş dikiran. Hemû gundên navçeyê, nêzîkahiyeke mezin ji bo livbaziyê danîn holê û tev hatin arikariyê.

Gundî di daxweyaniyên xwe de gotin, ku berî livbaziyê bi riya heyeta pîran daxwazên xwe gihandine kaymakamê Şirnexê. Lê bersiva wî bûbû ev: *"Ji xwe hun tev terorîst in. Heke leşkerên me îro we nekujin, sibê wê we bikujin. Kengê û li ku derê leşkerên me bixwazin gundekî bombe bikin, roja ku hewce û giring bibe, wê bombe bikin..."* Bersiva kaymakamî ji bo gundiyan bûbû ev tehdîta eşkere. Herweha gundî gotin, ku kaymakam van gotinan jî kiriye: *"Heya ku terorîst hebin, gava ku leşker bixwazin bireşinin wê bireşinin, gava bixwazin wê bombeyan jî biavêjin..."* Belê bersivên wî ji bo gundiyan ev in.

Ji bo valakirina gundên Anilmiş û Boyunkaya, ku li bandevê Çiyayê Cudî diminin, dagirkeran biryara xwe dabûn. Ev herdu gund û zivingên li dora van gundan, bi dagirkeran dan bihistandin, ku ji gundên xwe nayin der û axa xwe bernadin. Bilî hemû zoriyên dijmin, gundiyan eşkere kirin, ku wê li gundên xwe biminin û tu caran ji gundên xwe dernakevin.

Rojnameya "Tercûman", ku bûye şaxê fermî yê weşanî ji bo Waliyê Êrdimê Hayrî Kozakçioxlu, saziya wî û bikaranînên dagirkeriyê bi şêweyeke xiniz û devbixwînî dipareze, ji bo mafdar şanikirina koçberkirinan, serî da xebatê dijwar û tund. Rojname di nivîsên xwe de bikaranînên şerê taybetî bi eşkeretî parast û nivîsî, ku tiştên dibin hin gelek kêm û hindik in. Bê perwa nivîsî, ku divê hinde tiştên bêhtir û mezintir bên kirin.

Nûçegihandkarên rojnameya "Tercûman" hewl dan xwe û xebitin, ku daxweyaniyên gundiyan rastûrast bervajî bikin. Em dixwazin hinde nimûne jî nivisên wan, li vira dîsa biweşînin.

Rojname nivîsand, ku gundî, *"ji aliyê PKK tên germkirin"* û di encama pikoliyan de tevlî livbaziyê bûne. Bi vî awahî dixwazin, bidin bihistadin, ku raperîna gelê me di encama kotek û pikoliyan de pêkhatiye. Rojname xebitî, ku vê demagojiyê bide belavkirin. Herçiqasî gundiyên ku tevlî livbaziyê bûbûn, li pêşberê wan li dijî bikaranînên dagirkeran qêrîn jî, ev rojname, bi durûtiyê serî da û dide demagojiyeke bê bingeh.

Nûçegihandkareki rojnameya "Tercûman" ji gundiyeki gundê Balvêren dipirse: *"Apo gundiyên we çima berxwedanê çedikin?"* Gundî vê bersivê dide wî: *"Hikumet me gelek aciz dike. Tedayiyê li me dike. Heke me li derekê bibînin, dibêjin me, li van deran negerin. Me digirin û me dibin pirsyariyê."* Nûçegihandkar dîsa dipirse: *"Başe, ma terorist ji we aciz nakin?"* Gundî vê bersivê dide wî: *"Ewên din, ew jî xwe re li van deran digerin. Zirarên wan nagihin me. Lê hikumet..."* Nûçegihandkar li hemberê vê bersiva gundiyê kal şaş dibe û mecbur dimîne, ku vê yekê jî binivîse û şaşbûna xwe bîne zimên. Ji ber ku gundî, gava li ser PKK axiftî, negotibû terorîst, cerdevan an jî kuştiwar! Tenê ev nimûne, bese, ji bo dîtina sempatî û arîkariyên gelê me yên ji bo PKK.

Nexasin nûçegihandkar jî vê rastiyê fahmdike. Lewma paşê di rojnameyê de van gotinan dinivîse: *"Li dora çiyayê bela Cudî, bêhtirî 20 gundan hene. Bi sedan cerdevanên PKK jî rojê sê caran xwarina xwe li van gundan dixwun. Ger em li ser vê yekê biraminin, eşkereye, ku ihtiyaca erzaqeke mezin ji van gundan derdikeve... Û terorîst jî debara xwe jî van gundan pêktînin..."* Ji ber van gotinan ji nûçegihandkar piştgiriya valakirina van gundan dike û dibêje, *"Ji ber ku gundî ji kuştina xwe dîtirsiyan tevlî berxwedanê bûnê..."* Bi vî awahî rastiyan bervajî dike û rewşê çewt dide şanikirin.

Gundiyên di berxwedanê de vê daxweyaniyê li pêşiya hemû rojnameyan çêkirin: *"Ji bo me 2 km tixûb danîn. Heya ku ev tixûb neyê rakirin, em jî cihê xwe ranabin û naçin. Bila ji me re dokuman binin, ku gundên me nayin valakirin. Nexwe em bimirin jî, em gavekê jî vê derê navêjin. Miriyên me wê herin, lê em naçin. Ev mafê me yê demokratîk ye. Ji ber ku zarokên me yên 13 salî derdikevin derveyî gund, weke mirov wan bikuje li wan dixin. Bila hisaba vê yekê jî bidin. Heya dawiyê emê mafên xwe bi xwîna xwe biparêzin..."* Bilî vê rastiyê nûçegihandkar dinivîse ku, *"Ji xwe weke ku hinde berpirsiyar ji dibêjin, pir eşkereye û jî rewşa gundiyan diyare, ku gundî di encama pikoliyan de dest bi berxwedanê kirine..."* Belê bi van gotinan ev rojnamevan rastiyan serjêr dike û serî dide derewên herî mezin.

Heke gundî jî tirsa pikoliyan daxwazan bicihanibanan, divîbû berî hertiştî daxwazên dagirkeran bicihbanibanan, ji ber ku ew xwediyê qirkirinên serdema me yê hovtirîn in, xwediyê bi hezaran leşkerên xwînxwar in, xwediyê çekên nûjentirîn in û herrojê bi çekên xwe yên kimî gundiyan tehdît dikin û dixwazin wan bitirsînin. Gundiyên ku ji vê hîma dagirkeran a hov natirsin û tevlî berxwedanê dibin, eskereye, ku li ser bingeha xwediderketina li têkoşîna PKK dest bi vê berxwedanê kirine û ev jî rastiyeke jiyanê bi xwe ye.

Gelê me bi hemû tiştên xwe, weke ku di van berxwedanên dawiyê de jî hatî dîtin, tevlî şerê rizgariyan netewî yê di bin rêberiya PKK de dibe. Li hemberê pîlan û bikaranînên dijmin ên koçberkirinê û qirkirinê, gelê me bersiva banga PKK dide, ku dixwaze gelê me xwe di nava rêzên Eniyê de yekbike û berxwedanê bilindbike. Li ser vê bingehê gelê me radipere û xweradigire.

Fitîla livbaziyên girsên gel li Kurdistanê êdî agir girtiye. Bi berxwedana vê dawiyê ev agir geştir bû. Di demên pêşin de, ronake, ku Kurdistan ji bo livbaziyên vê nolê wê bibe qadeke cengê û ji her alî ve agir wê geştir bibe. Li ser vê bingehê wê gelê me xwe bigihîne koçberekê, ku bi tevayî li dijî dagirkeriyê şerdike û serihildide.

HER ROJÊ ŞER LI ÇIYAYÊ CUDÎ

Şerê li Çiyayê Cudî bi lihevxistinên û pozberiyên roj bi roj berdewam dike. Hema di her rojê de, di navbera yekîtiyên artêşa dagirkeran û pêşmergeyên ARGK de şerên giran çêdibin û ev şer, bi saetan didomin.

Dagikerên Tirk bi şêweyeke berdewamî hêzên nuh dişînin Çiyayê Cudî û leşkerên xwe têkûz dikin. Dixwazin bizava pêşmergeyên ARGK a li Çiyayê Cudî birawestînin. Dijminê ku heya niha nekariye tevgereke leşkerî li dêmen û qontarên Çiyayê Cudî birêvebibe, kêlî bi kêlî hêzên xurtkirinê yên nuh dişîne êrdimê û dixwaze Çiyayê Cudî bi tevayî bizivirîne. Li ser vê bingehê dijmin, dixwaze bi riya yekîtiyên asmanî, balafir û firokan encamekê bi destê xwe ve bîne.

Nexasim di van rojên dawiyê de dijmin, dixwaze gund û zivingên li xalên bilind ên Çiyayê Cudî bi tevayî vala bike û van derdoran ji bo êrîşên ji asmanan amade bike. Dixwaze Çiyayê Cudî ji bo êrîşên ji asmanan bike hedefekî vekirî û teviya çiyayî bigihîne rewşekê, ku bi hesanî bikaribe bê bombekirin. Hisaba dijmin eve, ku Çiyayê Cudî bi tevayî bide ber narinçokên herifandinê, jehr û gazê. Weke mirov bikarabe jî nûçeyên weşanan jî têbigihije, li kêleka bombeyên napalmê yên sohtinê, dijmin xwe amade dike, ku bombeyên kimî jî bikarbîne. Daxwaza dagirkeran ji bo bikaranîna çekên kimî, di van rojên dawiyê de rind xwe zelal kiriye.

Da xwe bigihînin vê armancê û bi hesanî bikaribin tevger û bizava xwe pêşvebibin, pêşî serî dane valakirina gundên li Çiyayê Cudî. Dagirker di xwazin herweha, gerillayên ARGK jî alîkariya girsên gel bi dijwarî qutbikin. Berpirsiyarên dagirkeran ji bo di vê armanca xwe de biserkevin, her babêt bikaranînên derî-mirovahî pêşvedibin û serî didin hemû cureyên karên nemirovî.

Bilî xebatên dijmin ên li derbarê Çiyayê Cudî, pêşmergeyên ARGK jî roj bi roj êriş diênin ser hêzên dijmin û dikevin nava şerê li dijî hêzên leşkerî. Hêzên ARGK di van şeran de lêdanên giran li dijmin dixin û wan tengezar dikin. Hejmara miriyên ji komên taybetî, parêzkarên gundan û leşkerên dijmin û herweha hejmara birîndarên jî nava rêzên wan, ji sedan derbasbûye. Di vê dawiyê de roja 17'ê Tirmehê şerekî gelek mezin çêbû. Ev şer du rojan berdewam kir. Hinde kes ji serleşkeran (subayan) û serbazan (eskeran) mirin an jî birîndar ketin.

Weke berdewama vî şerî di rojên paşê de jî hinde pozberî çêbûn. Di van şer û pozberiyan de hejmara mirî û birîndaran, rewşa hundabûnên jî hêzên dijmin xwe gihandin pîvek û koçberên mezin û bilind. Li gora nûçeyên vê dawiyê, ku ji derdorên Çiyayê Cudî gihane me, diyar dibe, ku şer û pozberiyên li Botanê, pêşemîn jî yên li derdorên Çiyayê Cudî, hîn bi dijwarî diomin.

Di vê hejmara berxwedanê de me nekarî berdewama nivîsa
Cevdet İNAK
a bi navê
"RAMYARIYA MÜKÜRANDINÊ (İTİRAFÊ) YA DEWLETA DAGİRKER DI SALÊN 1981-1982'AN DE"
biweşînin. Emê di hejmarên pêşin de pêşkêşî xwendevanên xwe bikin.

Berfirehbûna şerê me didome

ÊRÎŞEKE MEZİN ÇÛ SER NAVENDA BAJARÊ ÇELÊ

Destpêk di rûpela dawî de

gundan û serbazan bû. Di encama reşandina xurt û dijwar a pêşmergeyên ARGK de, diyar dibe, ku pêşemîn ji komên taybetî û parêzkarên gundan gelek kes hatine kuştin û hejmara kuştiyên ji van, ji yên serbazan gelek bilindtir e.

Li hemberê vê lêdana xwarî dijmin, xebat kir, ku tengezarî û astenga xwe bide veşartin û di encama vê de şerî da kuştina welatparêzên ji gundiyan. Dijmin paşê wan gundiyên kuştî, nola gerîllayên ARGK da şanîkirin û xwest li pêşberê awira gelemperî binkeftina xwe biniximîne. Piştî livbaziya çûyî ser bajarê Çelê ji dijmin, mirovên gundî yên ji rêzê kuşt, wan da ber fişekan û weke ev pêşmergeyên ARGK bûn, dest bi bangeşiyeke berfireh kir. Dagirkerên hov bi azîneyên vê nolê daxwaz dikin, ku binkeftina xwe veşarîtî bihêlin. Ji aliyekê dixwazin şanî bikin, ku gelek ji pêşmergeyan hatine kuştin, ji aliyeke din jî dixwazin îmaja, ku dewlet jêhatiye û biserdikeve biafirînin.

Piştî ku dijmin li Çelê lêdanên mezin girtî, êrîşî gundiyan kir û qirkirinên nuh bikaranî. Paşê wan gundiyên kuştî, di daxweyaniyên xwe de nola gerîllayên ARGK da şanîkirin. 16 gundiyên ku li derdorên Çel, Elkê û Çolamergê kuştibû, weke gerîllayên ARGK bi nav kir û xwest bi vî awahî awira gelemperî careke din li ser vê bingehê bixapîne.

Kuştinên vê nolê bi destê dagirkeran, bi xwe şanî dikin, ku dagirker vî şerî ji mêj hunda kirine. Bûyerên vê nolê delîlên eşkere û ronî ne, ji bo dî şer de binketina dagirkeran li ser axa welatê me. Hilbijartina azîneya kuştina mirovên ji rêzê û bê guneh, ji ber fişekan derbaskirina gundiyên xizan û bê derfeta xweparastinê, pîvaneke roniye, ji bo ketin û serjêrçûna dagirkerên Tirk. Lewma serî didin hovîtiyên vê nolê, ji ber ku li hemberê pêşmergeyên ARGK herdemê rastî binkeftinên gelek mezin dibin û bi tevayî gêj dibin.

LI AMEDÊ AVAHIYA MÎT Û WALÎ HAT BOMBE KIRIN

Têkoşîna me ya rizgariya netewî her diçe li bajaran jî xwe digihîne bingehên xurt û serxwe. Êrîşên ku ji aliyê gerîllayên ARGK diçin ser navendên bajaran, vegirtina gelek bajaran û bi saetan di bin hikmê pêşmergeyan de mayina hinde bajaran, xebatên li bajaran ji xweş dilezînin û pêşvedibin. Têkoşîna me ya rizgariya netewî ku li gundan û çiyan pêşveçûneke gelek mezin şanî kiriye, bi şêweyeke xurt destpêkir, ku posîdeyên xwe li bajaran jî bide bihîstandin û şanîkirin.

Li ba girsên gel ên li bajaran jî, ji bo têkoşîna me ya rizgariya netewî sempatiyeke mezin birêvedikeve û roj bi roj hejmara kesên ku ji bajaran xwe tevlî şerekê aktîf dikin, bilindtir û zêdetir dibe. Herçiqasî kontrola dijmin li ser bajaran mezine jî, her diçe hejmara kesên tevlî têkoşînê dibin, dîsa jî mezintir dibe û xebatên me yên rêkxistinî li van deran jî bi lez pêşvediçin.

Li kêleka van pêşveçûnên bi naverok û xwedî sixletî, roj bi roj livbaziyên erîşî û bombe kirinê, ku diçin ser saziyên dijmin ên cure-cure, berfirehtir dibin. Li navendên gelek bajaran, heya niha gelek livbazî li dijî saziyên dijmin, berpirsiyarên dijmin û ajanên hevxebatkar hatine pêkanîn. Li ser vê bingehê, li navendên bajaran jî lêdanên mezin li dijmin hatine xistin û dijmin li van deran jî rastî hundabûnên herî mezin bûye.

Livbaziyeke vê dawiyê ji livbaziyên ku li bajaran hatine pêkanîn, livbaziya bombe kirina avahiya MÎT (Saziya îstixbaratê) û walî ye li bajarê Amedê. Herçiqasî bombe berî dema xwe peqî jî, ev livbazî tirseke gelek mezin li ba dagirkeran afirand.

Weke te zanîn, avahiyên vê nolê gelek dijwar tên parastin. Bombekirina avahiyeke vê nolê, ku ji hemû aliyan ve dihat parastin, tirsa dijmin xweş kûrkir. Tenê pêkhatin û hebûna vê livbaziyê, kehniyeke tirs û bizdanê ye ji bo dijminê dagirker. Piştî vê livbaziyê ji her alî ve eşkere hat dîtin, ku dijmin xweş ketiye nava tirsê. Ji ber ku, li wan deran, ku dijmin xwe baş parastî dihesiband, pêkhatina vê livbaziyê, şanî dike, ku li tu deran dijmin nikare xwe ji livbaziyên ARGK rizgar bike. Ev rastî di jiyanê û karvaniyê de careke din rind hat îspat kirin.

LI ELKÊ ŞER GEŞ BÛ

Li kêleka livbaziyên rêz bi rêz, ku li derdorên Elkê li dijî dijmin pêktên, roj bi roj jî xwegihandina xortên Kurdan nava rêzên yekitiyên me yên rizgariya netewî, bêhtir dibe û hejmar xwe digihîne baniyan.

Yekîtiyeke ARGK du êrîşên ji hev cuda bire ser gundê Bêşaxaç û Deşta Hemko navçeya Elkê û livbaziyên seravêtinê pêkanî. Pêşmergeyên ARGK li gundê Bêşaxaç û Deşta Hemko, tevlî gundiyan civînan dirustkirin û li van herdu deran, 30 parêzkarên gundan û 14 xortên Kurdan tevlî rêzên xwe yên şoreşê kirin.

Tevlîbûna parêzkarên gundan bi çekên xwe nava rêzên ARGK bi vî awahî û bi şêweyeke komî, datine holê, ku hêviyên dijmin ên ji parêzkariya gundan dike, wê nekaribin bi cih bên. Ev rastî carek din bi delîl hat dîtin. Dijmin mirovan bi kotekê çekdar dike û dixwaze ev mirov di bin navê parêzkaran gundan de, li dijî gelê xwe şer bikin. Dijmin dixwaze, ku parêzkarên gundan êrîşî gelê Kurdistanê bikin û Kurd bi destê Kurdan bên şikandin. Lê tevlî pêşveçûna têkoşîna me û xurtbûna têkoşîna me parêzkarên gundan jî roj bi roj bêhtir hişyar dibin û hişê xwe tînin serên xwe. Wan çekên ku dijmin xistibûn destê wan, dizivirînin dijmin û berê çekan didin pêsîrê dijminên Kurdistanê û jiyana Kurdan.

Ev jî şanî dike, ku ew polîtîkaya "Kurdan bi destê Kurdan şikandinê" ya dijmin, bi tevayî iflas kiriye û dike. Li derveyî bireki bêbext û welatfiroş ê diyar û eşkere, êdî ronî bûye, ku çi miroveki me naxwaze dijminahiya gelê xwe bike. Dijmin êdî nema bi hesanî bikaribe mirovan bike dijminê gel û welatê xwe. Ev rastî, bi bûyerên vê dawiyê careke din xweş ronahî bûye û derketiye holê.

Roja 22'ê Tîrmehê ji, li herêma Deriyê Hîsarê navçeya Elkê, yekîtiyeke ARGK kemînek li pêşiya şaxekî operasyonên leşkerî veda.

Piştî ku 30 parêzkarên gundan û 14 xortên Kundan xwe gihandin rêzên ARGK, dagirker jî operasyonên xwe yên li derdorên Elkê lezandin. Çiyayên li dora Elkê bi hêzên artêşa dagirkeran hatin dagirtin. Bi hezaran leşkerên dagirkeran berên xwe dan çiyayên Elkê.

Lê bilî hîma dijmin a mezin û operasyonên leşkerî yên bê rawestan, pêşmergeyên ARGK li herêma Deriyê Hîsarê kemînek li pêşiya şaxekî leşkerên operasyonan danîn. Saet dora 19'an yekîtiyeke dijmin kete kemînê. Ji yekîtiya dijmin gelek hatin kuştin an jî birîndar kirin. Di vê livbaziya kemînî de, pêşmergeyên ARGK rastî çi lêdanekê nebûn. Herçiqasî dengê çekan ji hemû aliyan ve dihatin bihîstin û yekîtiyên operasyonê yên din jî dengê çekan dibihîstin jî, yekîtiyên dijmin ên din newêrîn xwe tevlî pozberiyê bikin û nehatin hewara yekîtiya ku ketibû kemînê.

Piştî ku tarî dakete erdê, hemû hêzên dijmin bi lezineke mezin dawî bi operasyona xwe anîn û xwe kişandin kozên xwe yên baregehî. Ev bûyer û pêşveçûn, nimûneyên eşkere û berçavî ne, ji bo tirs û panika dijmin. Dijmin roj bi roj daxweyaniyan di rojnameyan de dide weşandin û dibêje, "Me wan wusa xistiye tengasiyê, em wusa li ser pişta wan in." Lê bilî van gotinan, dijmin, da rastî pêşmergeyên ARGK nebe, di her delîvê de ber bi enîşk û qunçikan ve direve û operasyonên xwe jî, tenê bi hinde deran bi tixûb digire.

Ev pêşveçûn bûn sedemek, ku şerê me yê rizgariya netewî li derdorên Elkê ji hilpişkin û hilgavtineke mezin şanî bike û di vê barê de tundbûnek tevlî xwe bînin. Herçiqasî dijmin bi hezaran leşkerên xwe li hawirdorên Elkê komkiriye jî, şerê me li vê derê jî pêşveçûneke herî mezin dije.

Di livbaziyeke din de, ku li Elkê hat bikaranîn, pêşmergeyên ARGK êrîşek birin ser şantiyeke PTT (Saziya post, têlgraf û têlefonê ya Tirkiyê) û sê navîngên dewletê hatin şewitandin. Di encama vê êrîşê de, xebatên avakirina PTT hatin rawestandin û herweha lêdaneke mezin jî li armancên dagirkeran ket, ku dixwestin jî bo daxwazêp leşkerî xebatên kominîkasyonê birêvebibin.

LI NAVÇEYA ŞAXÊ ÊRDIMA WANÊ LÊDANEK MEZIN LI DIJMIN KET

Bi destpêkirina Hilpişkîna Havînê, şerê me yê rizgariya netewî li derdorên Şaxê jî pêşveçûneke mezin şanî kir. Weke ku hatina di nava rêzên ARGK de ji aliyê hejmarî zêdebûyî, herweha ji lêdanên giran li dijmin jî hatin xistin û tên xistin.

Têkoşîna me ya rizgariya netewî, ku li derdorên Şaxê pêşvediçe, herweha wê pîlana dijmin jî di avê de bir, ku dijmin dixwest têkoşîna me bi êrdima Botanê bi tixûb bihêle û nehêlibe xwe bihilmîne êrdimên din. Ev pîlana dijmin bi vî awahî birînên herî kûr girt û nexweş ket.

Şerê me yê rizgariya ku li êrdima Botanê geşdibe, xwe digihîne derdorên nêzîk û ciran ji û li ser vê bingehê, li van deran jî pêşveçûnên mezin êdî xwe didin şanîkirin.

Li nêzîkî gundê Konalga navçeya Şaxê, li Çiyayên Kurên Azo Deşta Alên-Kevir, di navbera yekîtiyên ARGK û endamên artêşa dagirkeran de şerekî gelek mezin derket. Dijmin di vî şerî de jî, rastî binkeftineke dijwar bû û perçiqî.

Berî vî şerî, pêşmergeyên ARGK li Deşta Alên-Kevir 12 xortên Kurdan girtibûn nav rêzên xwe. Dora nîv-rojê hêzên ARGK hatin Deşta Alên-Kevir û bi kesên li wê derê re, civînek çêkirin. Di dawiya civînê de yekîtiya ARGK, li gora daxwazên zagona leşkeriyê, 12 xortan girt nava rêzên xwe û xwe ji cihê bûyerê dûrxist.

Gava ku dagirker ji vê rûdanê agahdar bûn, dîsa operasyonên xwe yên leşkerî lezandin. Hêzên artêşa dagirkeran, ji bo bo tirsandina girsên gel û rawestandina xwegihandina xortan nava rêzên ARGK, operasyonên xwe yên leşkerî li Deşta Alên-Kevir û hawîrdorên deştê dijwar kirin.

Hêzên ARGK jî, li hemberê operasyonên dijmin ên li derdorê, xwe livandin û bi armanca lêdanekê li dijmin bixin, li hinde xalan kemîn vedan. Şaxekî operasyonên leşkerî yê dijmin kete kemînê. Di encama vê de şerekî mezin derket û bi saetan berdewam kir. Di encama şerî de jî, bi dehan kes ji yekîtiya dijmin hatin kuştin an birîndar kirin. Yekîtiya ARGK jî, bi manevrayeke jêhatî û serketî, bê hundabûn karî xwe ji cihê şer dûrbixe û vegere baregeha xwe.

LI ÇIYAYÊ TENDÛREKÊ 10 MIRÎ Û 15 BIRÎNDAR JI SERBAZ Û PARÊZKARAN

Li Çiyayê Tendûrekê, li nêzîkî navçeya Giyadînan (Diyadîn) êrdima Agirî (Ararat), di navbera yekîtiyên artêşa dagirkeran û pêşmergeyên ARGK de şerekî dijwar derket, ku bi saetan berdewam kir. Di encama vî şerî de ji leşkeran û parêzkaran gundan 10 kes hatin kuştin û 15 kes jî bi xedarî birîndar ketin.

Xweberfirehkirina livbaziyên me yên rizgariya netewî li herêmên firehtir û li hemû deran lêdanxistina li dagirkeran, tevlî xwe rastiyekê jî tînin, ku şerê me xwe bigihîne bingehên xurttir. Li derdorên êrdima Agirî jî şerê me yê rizgariya netewî, bi destpêka Hilpişkîna Bihara 1989'an, ji nuh ve pêşveçûneke mezin şanî kir.

Têkoşîna me ya rzgariya netewî, ku di sala 1985'an de li derdorên Çiyayê Agirî dijmin bi rojan mijûlkiribû, serê dijmin êşandibû û li welat û derveyî welat posîdeyên bi naverok li şûn xwe hiştibû, di salên paşê de jî li vê derdorê pêşveçûna xwe domand û xwe gihand rewşa vê rojê. Bi destpêka domana Hilpişkîna Bihara 1989'an têkoşîna me ya li vê êrdimê, pêşveçûneke mezin kire paya xwe.

Dagirkerên Tirk bi serhişkî dixwazin, ku têkoşîna me bi êrdimên bi tixûb bidin xweya kirin û di vê barê de gelek xebatan datînin pêşiya xwe. Lê têkoşîna me ya ku li vê êrdimê jî pêşvediçe, daxwazên dijmin û xebatên di vê barê de rind dişikînin. Tê şanîkirin, ku têkoşîna me di êrdimeke teng de nehatiye asêkirin û her diçe pêşvetir diçe û xwe belavî hemû êrdiman dike. Ev pêşveçûn jî hertim berdewamî ye. Têkoşîna me roj bi roj xwe digihîne derdorên berfirehtir ên nuh û li van deran jî pêşveçûnên xurt derdikevin holê. Bi livbaziyên vê dawiyê, ev rastî gişt, careke din hatin îspatkirin. Lêdana ku li Çiyayê Tendûrekê li dijmin hatiye xistin, şanî dike, ku şerê me li hemû deverên Kurdistanê pêtên serîhildanê bilind dike û ronahiyeke gewre li ser Kurdistanê dadigerîne.

LI DIHÊ ŞER

Roja 25'ê Tîrmehê, di domana serê beyanê de, şerekî dijwar li Dihê derket û lêdanên giran li dijmin hatin xistin.

Serê beyanê yekîtiyeke gerîllayên ARGK û yekîtiyeke dijmin li nêzîkî qopaniya Beronî (Findik) navçeya Dihê rastî hevûdu bûn. Yekîtiya ARGK bi lez û çalakî xwe tevgerand û serdestiya reşandinê bi destê xwe ve anî. Lewma hêza dijmin jî kete nava rewşekê, ku nekaribe xwe bilivîne. Di encama agirê pêşmergeyên ARGK de, tê gotin, ku ji hêza dijmin hinde kes hatine kuştin an jî birîndar kirin. Guman heye, ku hejmara miriyên dijmin bilind be. Dagirkerên Tirk, mîna herdemê hejmara miriyên xwe dîsa kêm şanî dan. Daxweyan kirin, ku serbazek hatiye kuştin û yek jî birîndar bûye.

Piştî ku peşmergeyên ARGK xwe ji cihê şer dûrkirin, paşê yekîtiya dijmin karî xwe bitevgirîne. Di wê navberê de şivanekî 12 salî, ku li çiyê pezê xwe diçêrand, ji aliyê leşkerên dijmin bi hovîtî hat kuştin. Dijminê hov, heyfa lêdana xwarî ya giran, bi kuştina şivanê zarok, xwest bistîne. Dijmin di daxweyaniyên xwe de, ku di rojnameyan de hatin weşandin, xwest vî karê xwe bixe stûyê pêşmergeyên ARGK û hovîtiya xwe veşêre.

LI MISTBÎNÊ ŞER GERM BÛ

Navçeya Mistbînê, derdorekî wusa ye, ku têkoşîna me ya rizgariya netewî li wê derê xwe gihandiye bingehên xurt û pêşveçûnên pêwîst li wir xwe didin jiyan kirin. Têkoşîna me ya rizgariya netewî li Mistbînê, ger di navenda bajêr de û ger jî li gundan xwediyê destekekî girsên gel a xurt e. Roj bi roj li Mistbînê lêdanên mezintir li dagirkeriya Tirkên faşist tên xistin û têkoşîna me ya rizgariya netewî li ser vê bingehê pêşvetir diçe.

Berî niha bi demeke kin, dagirkerên Tirk di navenda bajêrê Mistbînê de serî dabûn operasyonên leşkerî û hinde welatperweran girtibûn. Paşê jî di rojnameyan de dabûn bihîstandin, ku PKK li Mistbînê hatiye perçiqandin û tunekirin.

Hîn avreşka van nûçeyan zuwa nebûyî, li derdorên Mistbînê livbaziyên me yên rizgariya netewî pêşveçûneke mezintir şanîkirin. Li gelek deverên Mistbînê lêdanên rêz bi rêz li dijmin hatin xistin.

Roja 18'ê Tîrmehê li qopaniya Istilêl (Akursu) navçeya Mistbînê, di navbera yekîtiyeke artêşa dagirkeran û pêşmergeyên ARGK de şerek derket. Di şerê derketî de ji artêşa dijmin serbazek hat kuştin, yek jî xedar birîndar ket.

Roja 24'ê Tîrmehê ji pêşmergeyên ARGK çûn gundê Bulancak navçeya Mistbînê. Li gund civînekê tevlî gundiyan çêkirin. Gundî bi dilxwaziyeke mezin tevlî civînê bûn. Piştî civînê pêşmergeyên ARGK agir berdan dibistana gund û bi vî awahî dawî bi livbaziya xwe anîn.

Li navçeya Stawrê êrdima Mêrdînê jî, welatfiroş û guhbel Faraç Saga bi mirinê hat cezakirin, ji ber ku giliya sê şoreşgeran kiribû û bûbû sedema kuştina wan.

Sixurê bêbext piştî giliya xwe cihê xwe guhartibû û revîbû gundê Tîzyahê (Elmabahçe). Piştî demeke kin ajotina şopê, şopa bêbextî hat dîtin û bi mirinê hat cezakirin.

Komek ji pêşmergeyên ARGK hat gundê Tîzyahê û pêşî gundiyan di nava gund de civand. Axiftineke bangeşiyê hat pêşkêş kirin. Hemû suc û gunehên ajanê welatfiroş yeko-yeko ji bo gundiyan hatin xwendin. Paşê gerîllayên ARGK, cezaya ku bêbextî maf kiribû dan wî û xwe ji gund dûr kirin.

Ev sixurê ku ji kuştina sê şervanên ARGK berpirsiyar bû, hîn derengî tê neketibûyê, bersiva xwe girt. Cezakirina vî ajanî, posîdeyên mezin li ser gelê hawîrdorê hişt. Baweriya gelê me careke din rind hat xurtkirin, ku wê bersiva her dilopa xwîna hatî rijandin wê ji dijmin û hevxebatkarên wî bêtin standin.

GAV BI GAV XAKA KURDISTAN

Êrdimeka niştiman a şêrîn di nîvê deşta bi bêr û berhemî de

MÛŞ

- III -

CIHÊN DANIŞVANIYÊ Û REWŞA BELAVBÛNA ŞÊNÎ LI ÊRDIMA MÛŞÊ

Pişti danezanekirina "Komara Tirk" Mûş ji bûye bajar. Lê ji ber serîhildan û pêşveçûnên konevanî li bakurê-rojavayê Kurdistanê Komara Tirk neçare dimîne, ku hinde guhartinan deyne pêşiya xwe. Gava di sala 1925'an de Serihildana Şêx Seidê Pîranî çêbû, rewşa idarî ya Mûşê jî hat guhartin. Komara Tirk di sala 1926'an de Mûşê bi bajarê Bêdlîsê ve girêda. Ev guhartina pişti Serîhildana Şêx Seidi Pîranî armanc dikir, ku raperînên li Kurdistanê bi hesanî bên herifandin û Kurdistan bi tevayî dengê xwe bibirre, seriyê xwe biçemîne. Ji xwe Komara Tirk li ser vê bingehê kargêriya xwe û paykirina îdarî li Kurdistanê pêşvebiriye.

Mûş heya sala 1929'an ma navçeyeke girêdayiyê bajarê Bêdlîsê. Paşê dîsa bû bajarek. Hingê li kêleka Mûşê navçeyên Mîrtax (Motki), Qabilcewz (Sasun), Dara Hênê, Çewlik, Bongîlan, Gumgum, Beranîk (Kop) û Milazgir jî girêdayiyê Bêdlîsê bûn. Ev rewşa idarî demekê berdewamkir û di sala 1936'an de guhartinên nuh çêbûn. Li ser vê bingehê Mûş giha rewşa xwe ya niha.

Li gora statistikên sala 1980'an sê navçe, 11 qopanî û 372 gundên navendî niha girêdayiyê bajarê Mûşê ne.

Hejmara Şênî :	364.000 kes
Pîvana erdî :	8.713 km^2
Ji bo her km^2 tundbûna şênî :	41,8 kes
Hejmara navçeyan :	3 navçe
Hejmara qopaniyan :	11 qopanî
Hejmara gundan :	372 gund

Navenda bajarê Mûşê: Navendê bajêr li ser Deşta Mûşê hatiyê avakirin û li başûrê êrdimê dimîne. Li bakurê bajêr navçeyên Gemgum û Beranik, li rojhilat bajarê Bêdlîsê, li başûr dîsa axa bajarê Bêdlîsê, Sêrt û Amed, li rojava jî bajarê Çewlikê hene. Êrdima Mûşê ji aliyê van bajaran hatiyê zivirandin.

Hejmara şênî li navendê bajêr 146.527 kes e û pîvana erdî jî li navendî 3.538 km^2 ye. Bilindahiya navendê bajarê Mûşê ji deryayê di navbera 1.260 û 1.520 metran de diguhure. Bajarê Mûşê ji aliyê hejmara şênî û ji aliyê mezinahiya erdî, bajarê mezintirîn e li êrdimê. Tundbûna şênî ji bo her km^2, 41 kes e. Ji sedî 72 ji teviya şênî li gundan dije. Ango 105.550 kes li gundan dijîn. Piraniya axa navendê bajarê Mûşê bireke ji Deşta Mûşê. Piraniya mirovan li vir xwe bicihkirine. Li Deşta Mûşê, ji ber ku rewşa hilbirînî û çandinî, herweha xwedîkirina pez û sewalan xurt e, piraniya mirovan li vir rûdinin.

Çar qopanî û 150 gundên navendî girêdayiyê navendê bajêr in.

Hejmara şênî li navenda Mûşê pişti ku di sala 1955'an de riyekî trênan hat avakirin, dest bi pirbûnê kir. Du saziyên belediyê girêdayiyê navendê ne. Yek ji wan di navenda bajêr de ye û yê din jî li gundê Xasê ye. Belediya li gundê Xasê, belediyeke yekemîn e ku li êrdima Mûşê li gundan heye. Bili vê, li tu gundan belediye tune ne.

Navçeya Beranik (Kop): Li bakurê-rojhilatê êrdimê dimîne. Ji aliyê bakur bi bajarê Erzeromê û navçeya Milazgirê, ji aliyê rojhilat dîsa bi Milazgirê, ji aliyê başûr bi Bêdlîsê, ji aliyê rojava jî bi bajarê Mûşê û navçeya Gumgumê hatiye zivirandin. Di sala 1924'an de navçeya Beranik bi Mûşê ve hatiye girêdan. Pişti navenda bajarê Mûşê, li êrdima Mûşê bajarê mezin ê duwemîn e navçeya Beranîkê.

Beranîk 1.480 metran ji deryayê bilind e. Li ser Deşta Kopê hatiye avakirin. Li Deşta Kopê bi giranî hilbirînî û çinandinî heye, ku li êrdimê ji hemû deran pêşvetir çûye. Bi giranî jî dexl û zad tê hilanin.

Hejmara şênî li Beranîkê 63.420 kes e. Ji vî şêniyî ji sedî 85,6 li gundan mirov dijîn, ango 54.280 kes li gundan dijîn. Ji sedî 14,4 jî, ango 9.140 kes li navenda navçê dijîn. Pîvana erdî 1.706 km^2 ye. Tundbûna şênî ji bo her km^2, 37 kes e. Ev hejmar li hemû deran kêm an zêde wusa ye. Du qopanî û 64 gund girêdayiyê Beranîkê ne. Ji van gundan sê gund hejmara şêniyên wan ji 2.000 kesî bêhtir e.

Navçeya Milazgir: Ji bakur ve bi Erzerom û Agirî (Ararat), ji rojhilat ve dîsa bi Agirî, ji başûr ve bi Bêdlîsê, ji rojava ve bi Beranîk û Erzeromê hatiye zivirandin. Li enişka bakurê rojhilat ê êrdimê dimîne. Piştî sala 1924'an berî ku bi Mûşê bê girêdan, di domana doliwgeriya Osmaniyan de sencaqeki Erzeromê bû. Ji sedî 60 teviya erdî deştî ye, yê din jî çiyayî ye. Axê ku Milazgir li ser hatiye avakirin, bêhtir jî bo xwedîkirina pez û sewalan destdayî ye.

Navçeya Milazgirê 1.550 metran ji deryayê bilind e. Pîvana erdî ji 1.534 km^2 ye. Navçe xwediyê hejmarekî şênî ji 49.711 kesan e. Ji van ji sedî 71,7 kes, ango 35.643 kes li gundan û ji sedî 28,3 jî, ango 14.068 kes li navçê dijîn. Sê qopanî û 70 gundên navendî girêdayiyê Milazgirê ne. Hejmara şênî li gundên Milazgirê bi giranî hindik e.

Hejmara şênî li teviya Milazgirê li gora teviya êrdimê kêm e. Tundbûna şênî ji bo her km^2, 32 kes e. Li êrdima Mûşê Milazgir navçeya duwemîn e ku hejmara şênî li navendê bêhtirî 10.000 kesî ye. Milazgir dijbihê bajareki sazendî û nizamî. Hêzên leşkerî yên Tirkan navçeya Milazgirê ji bo xwe, mina baregeheki leşkerî bikartinin.

Navçeya Gumgum: Li bakurê erdê êrdima Mûşê hatiye avakirin. Gumgum ji bakur bi Erzeromê, ji rojhilat bi Beranîkê, ji başûr bi bajarê Mûşê û ji rojava bi Çewlikê hatiye zivirandin. Ji aliyê hejmara şênî û ji aliyê pîvana erdî navçeya êrdimê ya piçûktirîn e.

Erdê Gumgumê biqasî 1.418 km^2 mezin e. Tundbûna şênî ji bo her km^2, 30 kes e. Li ser axa Gumgumê 42.748 kes dijîn. Ji sedî 83,9 mirov li gundan û ji sedî 16,1 jî li navenda navçeyê dijîn. Du qopanî û 80 gundên navendî girêdayiyê Gumgumê ne. Li gora teviya êrdimê gundên Gumgumê, xwediyê hejmareki şênî yê hindik in.

Gumgum li ser erdeki çiyagêr avabûye. Navçe bi xwe û gelek gund li ser xeta lerzîna erdî hatine avakirin. Di salên 1946 û 1966'an de du lerzînên erdî yên mezin çêbûn. Gelek mirov jiyana xwe hunda kirin û navçe jî heya bê gotin hilweşî. Di encama van lerzînan de hejmara şênî li Gumgumê gelek kêmtir bû. Birekî jî mirovan jî jî Gumgumê bar kirin û koçberê êrdimên din bûn. Hinde cihên danişvaniyê bi tevayî hilweşîn û tu kes di wan de nema. Navenda navçeyê jî di encama lerzînan de bi tevayî hatibû hilweşandin. Seranser ji nuh ve hatiye avakirin. Li ser hilweşîn û wiranbûna Gumgumê gelek stran, kilam, dilan û lorî hene. Herçiqasî baş tê zanin, ku navçeya Gumgumê û derdorên Gumgumê dikevin xetê lerzîna erdî yê jî piveka yekemîn û gelek caran li van deran erd hejiyaye jî, dewleta Tirk serî nedaye tu çareyekê. Em dev jê berdin, ku Komara Tirk li çareyan bigire, di van lerzînan de seri daye şelandin û diziyên mezin. Ji bo pêçana birînên lerzînan ji hundurê û derveyî welat gelek arîkarî hatine komkirin. Dewleta Tirk dest daniye ser van arîkariyan û negihandiye gelê, ku jî lerzînê zirarên mezin girtibû. Gel li ser wê birina xwe ya mezin, tazî û birçî hatiye hiştin. Ji bo veşartina rûçikê xwe yê gemar jî, dagirkerên Tirk hinde kon (çadir) û bûjenên xwarinê tenê şiyandine êrdima lerzînan.

Erdima Mûşê ji aliyê hejmara şênî li bakurê-rojavayê Kurdistanê, êrdimeke danişvaniyê yê piçûk e. Di van salên dawiyê de hejmara şênî ji ber sedema çêbûna gelek zarokan bi lez pirtir dibe. Li gora statîstikan di sala 1988'an de hejmara şêniyê êrdima Mûşê xwe gihandiye 364.000 kesî. Bi vî awahî tundbûna şênî ji bo her km^2 jî, xwe gihandiye 41,8 kesan.

DÛRBÛNA BAJARÊ MÛŞÊ JI BAJARÊN CÎRAN

Mûş-Bêdlîs	85 km
Mûş-Çewlik	118 km
Mûş-Sêrt	185 km
Mûş-Mazra (Elezîz)	275 km
Mûş-Amed	272 km
Mûş-Erzerom	257 km

DÛRBÛNA BAJARÊ MÛŞÊ JI NAVÇEYÊN MÛŞÊ

Mûş-Beranîk (Kop)	113 km
Mûş-Milazgir	140 km
Mûş-Gumgum	53 km

Bi lez zêdebûna hejmara şênî li êrdimê û jariya rewşa aborî tevlî xwe hejmara bê karan jî pirtir dikin. Di encama vê pêşveçûnê de bireki ji şênî koçberî êrdimên din bûye û hin jî dibe. Tevgera koçberbûna mirovan pişti salên 1950'an destpêkiriye. Lê piveka vê koçberbûnê ne gelek bilind e. Di sala 1955'an de riyeki trênan hat avakirin li ser axa Mûşê. Ev jî bû bingehek, da kapitalîzma Tirkan a bervajî, bi armanca mêtin û kedxwariyê bikeve êrdima Mûşê jî. Ev rastiya bi armanca kedxwariyê di tevgera koçberbûnê de risteki mezin leyistiye.

JIYANA ÇANDÎ LI ÊRDIMA MÛŞÊ

Heya salên 1950'an gelê êrdimê xwediyê jiyaneke bû, ku bi tevayî ji bo der ve girtî bû. Lewma li êrdima Mûşê sixlet û taybetiyên Kurdîniyê ji bi şêweyeke ronak û zelal, li ser piyan mane û hebûna xwe berdewam dikin. Bili texrîbatên doliwgeriya dagirker û bêbextiyên hundurî gelê êrdimê serîhildan û raperînên dema bihurî, di mejiyê xwe de hin zinde digire û ne bi şêweyeke nûjen jî be, evîna welat hin li êrdima Mûşê xurt e. Gelê Mûşê girêdayiyê nirxên xwe, serpêhatin, tore û adetên xwe maye. Pêşemin li gundan bi zimaneki Kurdî yê çê û zelal tê axiftin.

Êrdima Mûşê ji aliyê leyistok û govendên gelêrî, ji aliyê muzîka Kurdî herî dewlemend e. Di muzîkê de, di govendê de, di çîrokan de ûhw. evîna gel û warî tê zimên. Bedewiya Deşta Mûşê ya siruştî ji bo stranên gelî yên Kurdî bûye naverokeke pêşketî. Leyistoka cirîtê jî, ku li êrdima Mûşê tê leyistin, bi nav û deng e.

Cil û temtîlên êrdimê mîna êrdimên Kurdistanê yên din, serpêhatin û toreya gelê Kurd tînin zimên û netewî ne. Jin kirasên rengin û dirêj li xwe dikin. Mêr ji şal û şapikan li bejna xwe dikin. Lê ev cil li gora demsalan diguhurin. Solên bi gelek şêweyan tên welgirtin. Di mehên havînê de gore-yên zirav û di zivistanê de ji goriyên ji mûyê bizinên qorî li ser lingan tên dakişandin.

JIYANA CIVAKÎ Û REWŞA ABORÎ LI ÊRDIMA MÛŞÊ

Girêdan û nirxên feodal û eşîrvanî, herweha texrîbatên paşverûtiya derîserdemî, şopên xwe yên kûr di jiyana gelê êrdimê de hiştine. Lê niha ger bi tixûb jî be serpêhatinên axatiyê û pêwendiyên feodalî, hindekî ji hev vebûne. Pêşemin di navenda bajarê Mûşê de û li derdorên nêzîkî navenda bajêr posideyên giran ên paşverûtiya feodalî xwe şanî dikin. Di dema bihurî de partiyên mina MHP û MSP, niha jî ANAP pişta xwe dabûn û dide eşîrvanî û paşverûtiya feodalî yê li êrdimê. Ji ber ku ev birê civakî, înkara netewî pêşve dibe û sixletên kompradorên feodalî hilgirtiye. Herweha ev birê civakî bi dilxwazî xulamtiya dagirkeriya Tirkan dike, ku dijminê têkoşîna rizgariya netewî ya gelê Kurdistanê ye. Eşîrên bi navên Kalsinan, Aktaşan û Sakîkan pêşengiya vê birê welatfiroş dikin.

Li êrdima Mûşê şer û dubendiyên di navbera eşiran de, pevçûn û dozên xwînê, bi şêweyeke berfireh tên dîtinê. Ev rewş hevqasî pêşveçûye, ku hinde gundên navçeyên Beranik û Milazgirê hatibin ber keviya ji mirovan valabûnê. Dubendiyên olî jî li êrdima Mûşê hene. Ev dubendî bêhtir li derdorên navçeya Gumgumê tên dîtinê. Ji ber ku li Gumgumê olên Elevî û Sûnî hene. Lewma ev dubendî û dijminahiya di nava wan de heye.

Pêşveçûna kapitalîzma Tirkan li êrdima Mûşê gelek bi tixûb e. Lê dîsa jî sixletên Tirkkirinê yên Kemalîzmê pêşemin li bajaran rind xwe bicihkirine. Li navenda bajarê Mûşê, li Gumgum û Milazgirê û li hinde derên din, saziyên asimîlasyonê hatine danin. Bi şêweya dibistanên şev û rojan (internat) ev sazî kar dikin û Tirkkirinê birêve dibin. Konevaniya biyanhiştina ji bo nirxên netewî bi dijwarî tê lezandin û berfireh kirin. Pêşemin li navçeya Gumgumê birekî mirovan heya ku xwe Tirk dinase û li dijî têkoşîna rizgariya netewî mina navîngan tê bikaranîn. Rewşa endamê eşîra Hormekan ê bi navê M. Şerif Fırat nimûneyeke zelal e. Ev kes bi xwe serekekî vê eşîrê ye jî. Ev kesê xulamê jî dil, ku jî bo dagirkeran bi dilxwazî xebat kiriye, di dema bihurî de eşîra xwe li dijî Serîhildina Şêx Seidê Pîranî rakiriye û ji bo binxistina serîhildana ku posideyên xwe li herêmê belavkiribû, arîkariya kemalîstan kiriye. Lê tenê bi vê kirina xwe ji nemaye. Pirtûkeke bi navê "Doxu İlleri ve Varto Tarihi = Bajarên Rojhilat û Dîroka Gumgumê" jî nivîsandiye û di vê pirtûka xwe de binyada birê gelê me yê Elevî û serboriya hemû eşîrên Kurdan bi Tirkên ku ji Asiya Navîn hatibûn, girêdaye û rewşeke bi şerm daniye holê. Niha ji serekên eşîra Hormekan xulamtiya xwe ya ji bo Kemalîzmê didominin.

Mêtin û kedxwariya kapitalîzma Tirkan li êrdima Mûşê bêhtir pişta xwe dide berhemên çandinî, pez û sewalan. Saziyên dagirkeran ên li êrdima Mûşê ev in: TEKEL, Türkiye Şeker Fabrikasi A.O (Fabrîkaya Şekirî), Devlet Malzeme Ofisi û Et-Balik Kurumu (Saziya Goşt û Masiyan).

Di barê çandinî de bêhtirîn pincar, titûn û zad heye. Titûna Mûşê gelek bi nav û deng e; titûnekî zer, zirav û xwediyê kapasiteyeke bilind e. Gelek pirsa titûna Mûşê tê kirin û li her deran mirov li vê titûnê digerin. Li navenda bajarê Mûşê Saziya Bikaranîna Pincarê (Pancar Dexerlendirme İşletmesi) û Saziya Şîr (Süt Endüstri Kurumu) hene. Ev herdu sazî ji gelek karkeran nadin xebitandin. Di van saziyan de kêm karker dixebitin. Li êrdima Mûşê niha ji bo pêşvebirina xwedîkirina pez û sewalan, Fabrîkayeke Êmê (Yêm Sanayi Fabrikasi) tê avakirin. Xebatên ji bo vê saziyê tên domandin. Her salê bi hezaran sewal û dewar ji bo saziya goştî (Erzurum Et Kombinasi) ya li Erzeromê tên şiyandin ji êrdima Mûşê. Bazirgan, şelandkar û komisyonvan behrekî mezin ji vê kedxwariyê ji bo xwe dibin. Saziya bi navê "Alpaslan Devlet Üretme Çiftlixi" bi ve armancê hatiye avakirin.

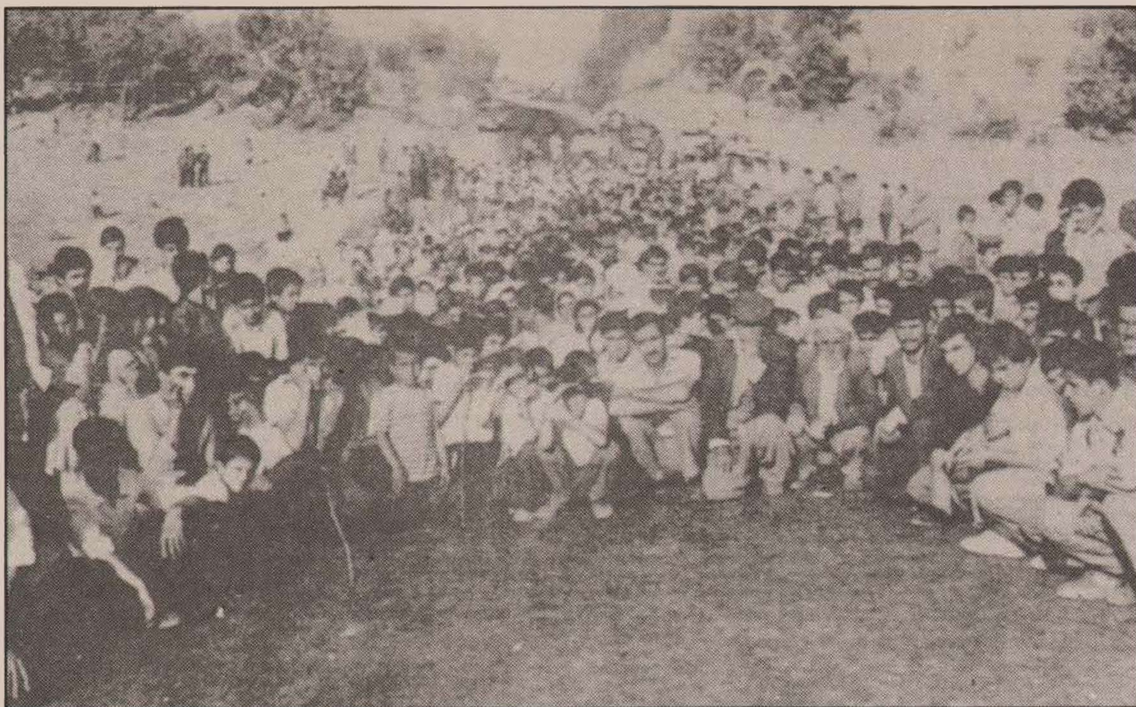
Gelê Mûşê debara xwe bi çandinê û xwedîkirina sewalan pêktîne. Berhemên ku bi keda gel tên derxistin ji aliyê saziya "TEKEL" bi erzanî tên kirîn. Herweha bazirgan û komisyonvan ji gelê me rind dişelînin. Ji ber vê yekê jî sal bi sal debara gel çetintir dibe û mirov xizantir dikevin.

Gundiyên nîv-dewlemend roj bi roj bê maltir dikevin û rasti pirsên en weke gundiyên bê mal dibin. Ev jî dikevin nava astengên debariyê. Birê karkeran jî, biqasî mirov bibêje karker ninin, ji aliyê hejmarî ve kêm e.

Piraniya şêniyê êrdima Mûşê gundî ne. Piraniya van gundiyan jî gundiyên xizan û bê mal in. Ji ber zêdebûna buhatiya mal û ji ber bi erzanî firotina malê gundiyan, dubendiyên çînî û netewî ji kêlî bi kêlî kûrtir û xurttir dibin.

LI HEMBERÊ KOÇBERKIRINÊ RAPERÎNA KURDAN

● *Berxwedana li hemberê koçberkirinê ya gundiyên li dora Çiyayê Cudî gundên bi navên Balvêren, Gêçitboyu, Arakoy, Daxqonak, Yoxurtçular, Taşdelen, Ortasu û Işikvêren bi jirî biserket. 5.000 mirovên me livbaziyeke rûniştinê birêvexistin, ku bi rojan doma. Gundiyên li hawîrdorên Çiyayên Cudî, Gebar, Şêx Emer, Herekol û Kela Memê jî, piştgiriya xwe ji bo raperînê (întîfada) danîn holê.*

Li pêşberê pêşveçûnên mezin ên şerê me yê rizgariya netewî, hilweşîn û rûxîna hêzên artêşa dagîrker roj bi roj kûrtir dibe û dagîrkerên Tirk, bikaranînên xwe yên şerê taybetî berfirehtir dikin. Dagîrkerên Tirk jî destpêkirin, ku li Kurdistanê pîlanên valakirina gundan, avakirina gundên stratejîkî di karvaniyê de pêkbînin, ku împeryalîzma USA li welatê Vîetnamê bikaranîbû. Daxwazên dagîrkerên Tirk di vê barê de, bi seranserî dijbihin ên USA, ku li Vîetnamê birêvebiribûn. Li kêleka bikaranîna van pîlanan, dagîrkerên Tirk giraniyekê jî didin bikaranîna çekên kîmî û wan taktîkên şerê taybetî ku USA li Vîetnamê bikaranîbûn, li Kurdistanê bikardiênin.

Bi pêşveçûna şerê me li Çiyayê Cudî û lêdanên rêz bi rêz ên giran li hêzên artêşa dagîrkeran ketin pêve, di bikaranînên şerê taybetî de jî zêdebûnek xwe şanîkir, ku dagîrker li vê êrdimê van datînin pêşiya xwe. Dagîrkerên hov dan xweyakirin, ku wê hawîrdorên Çiyayê Cudî bi tevayî valabikin û wê vê derdorê ji asmanan bidin ber bombeyan. Hîn demeke dirêj ji ser vê daxweyaniyê derbas nebûbû, dagîrker destpêkirin, ku vê pîlana xwe pêkbînin û ji bo vê armancê xwe tevgerandin.

Dagîrker pêşî dan bihîstandin, ku wê du gundên li dêmenên Çiyayê Cudî valabikin. Paşê jî qedexe kirin, ku gundiyên Balvêren, Arakoy, Gêçitboyu û Daxqonak derkevin derveyî gundên xwe. Roja 26'ê Hezîranê dagîrker bi gundiyan dan bihîstandin, ku wê li zozan, deşt û mêrgeyan talîma reşandina berikan bikin û divê gundî dernekevin derveyî gundan. Hêzên artêşa dagîrker herweha dan bihîstandin, ku heke gundî guhdariya fermanê nekin, wê çi berpirsiyarî ji bo bûyerên derkevin napejirînin.

Armanca vê fermana dagîrkeran gelek ronî û zelal e. Ji aliyekê koçberkirineke kotekî datînin pêşiya gundiyan, ji

Dûmahik di rûpela 21'an de

BERXWEDAN

HER TIŞT JI BO ENIYA RIZGARIYA NETEWA KURDISTAN

Berfirehbûna şerê me didome

ÊRÎŞEKE MEZİN ÇÛ SER NAVENDA BAJARÊ ÇELÊ

- *Her rojê şer li Çiyayê Cudî*
- *Bayê livbaziyan li Şirnexê*
- *Li Çolamergê li Rêtenga Xelîlê Siwarî kemînek*
- *Pêşmergeyên ARGK êrîşek birin ser navenda bajarê Çelê*
- *Li Çelê di kemînekê de lêdanên mezin li dijmin ketin*
- *Li Amedê avahiya MÎT û walî hat bombe kirin*
- *Li Elkê şer geş bû*
- *Li navçeya Şaxê êrdima Wanê lêdanek mezin li dijmin ket*
- *Li Çiyayê Tendûrekê 10 mirî û 15 birîndar ji serbaz û parêzkaran*
- *Li Dihê şer*
- *Li Mistbînê şer germ bû*

BAYÊ LIVBAZIYAN LI ŞIRNEXÊ

Şerê ku li Çiyayê Cudî dijwar bûye, derdorên Şirnexê yên din jî xistiye bin posideyên xwe. Hema li hemû war û derdorên Şirnexê, şer bi şêweyeke herî tund berdewam dike. Livbazî û kiryarên jêhatî û serketî diçin ser hêzên leşkerî û ser saziyên cure cure yên dijmin.

Pêşmergeyên ARGK çûn zivinga Ozvêren gundê Yoxurtçular û tevlî gundiyan civînekê çêkirin. Dibistana gund dan ber agirî û sê xortên Kurd jî girtin nava rêzên xwe. Ev xort daxwaza xwe diyar kirin, ku dixwazin leşkeriya xwe li cem ARGK bikin.

Yekîtiya ARGK bi şev dora saet 20'an çû zivingê û di qada gund de hemû gundiyan civand. Endamên ARGK, li ser pêşveçûnên têkoşîna me ya rizgariya netewî û delametên dikevin ser milên welatparêzan axifîn û di van pirsan de gundiyan ronahî kirin.

Piştî dawîbûna civînê pêşmergeyên ARGK di nava çepik-kutana gundiyan de sê xortan girtin nava rêzên xwe. Tevlî gundiyan agir berdan dibistana gund jî, ku dem bi dem nola karakolekê û hingavtinxaneyekê dihat bikaranîn.

Êrîşeke din a nuh jî çû ser cerdevanên, ku Alîxan Tatar serokatiya wan dike. Di salên bihurî de jî lêdanên mezin li van cerdevanan hatibûn xistin. Di encama lêdanên pêşmergeyên ARGK de ev cerdevan ketine nava rewşekî, ku nekarîbin bi hesanî xwe bilivînin. Di van rojên dawiyê de dagîrker, dîsa dixwazin van cerdevanan bidin livandin û li dijî têkoşîna me wan biajon şerî.

Piştî ku şerê me li êrdimê xwe gihand sixletên şerekî berfireh, niha dagîrker dîsa dixwazin van cerdevanan bidin tevgerandin û berên wan bidin gundan. Weke tê zanîn ev cerdevan ji ber tengezariya xwe revîbûn navendê bajêr û êdî nediwêrin derkevin gundan. Dagîrkerên Tirk bi tevgerandina van cerdevanan dixwazin bi vî awahî, binkeftina xwe birawestînin. Armanca dagîrkeran eve.

Li nêzîkî gundê Toptepe dafek (kemînek) li pêşiya cerdevanan hat danîn, ku di tomofîlekê de digeriyan. Cerdevanên ku peyayên Tatar in, ketin dafa pêşmergeyên ARGK.

Di encama agirê gerîllayên ARGK û reşandineke çep-rastî de, parêzkarê gundan Osman Tatar hat kuştin û parêzkarê gundan Muhyettîn Caner jî bi xedarî birîndar ket. Herweha tomofîl jî rastî zirarên mezin bû.

Hêzên ARGK li ser riya Şirnex û Cizîra Botan jî hinde mayin li pêşiya dijminan vedan. Traktoreke hêzên dijminan ji ser mayinekê derbas bû û mayin peqî. Ji kesên di traktorê de sê kes bi dijwarî birîndar bûn.

Di şerekî din de, ku li Şirnexê çêbû, parêzkarên gundan êrîşî hevûdu kirin. Di vê bûyerê de parêzkarên gundan avêtin ser hevûdu û bi dijwarî reşandin ser hevûdu.

Li gundê Atbaşî qopaniya Kizilsu parêzkarên gundan operasyon birêvedibiran. Ji ber tirs û bizdana canê xwe ketin nava şaşiyê û êrîşî hevûdu kirin. Bi şêweyeke dijwar reşandin hevûdu. Di encama vê bûyerê de du parêzkarên gundan mirin.

Ev bûyer nimûneyeke gelek baş e, da mirov tirsa parêzkarên gundan çêtir têbigihije. Di vê dema dawiyê de tevlî tundbûna şerî, di navbera hêzên dagîrkeran û parêzkarên gundan de, carcaran şer û pozberî dibin û ev rastî, nimûneyeke din a baş e, ji bo dîtina rewşa hêzên dijmin li êrdima Botanê.

Herweha di navenda bajarê Şirnexê de xaniyê bêbexteki ku sîxurî (guhbelî) ji bo dijmin dikira, hat bombe kirin. Berî niha bi demeke kin, ji ber ku êdî nedikarî jiyana xwe biparêze, ev ajan barkiribû navenda bajarê Şirnexê. Bi şev xaniyê vî welatfiroşî hat bombe kirin.

Ev êrîşa çûyî ser mala vî bêbextî, bi rokêtan û narînçokên destan çêbû. Di domana êrîşê de du kes xedar birîndar ketin.

Pêşemîn di van rojên dawiyê de dagîrkerên Tirk, di navenda bajarê Şirnexê de hêzên xwe yên leşkerî xweş civandine. Bêhtir ji şêniyê bajêr serbaz di nava bajêr de hene. Derdorên Şirnexê jî herwusa, bi serbazan tijî bûye. Hejmara leşkeran gelek ji hejmara şênî bêhtir bûye û artêşa dagîrkeran ev derdor ji xwe re zivirandiye baregehekî leşkerî ya herî mezin. Lê bilî hevqasî serbaz û hîma dijmin, ev livbazî di navenda bajêr de biserket. Ev jî bû sedemek, ku tirsa dijmin mezintir bibe û dijmin rastî veceniqan bibe.

Ev livbazî careke din şanîkir, ku ew kesên hevxebatkariya dijmin dikin, dijminahiya gelê me dikin û di kirinên xwe de li pêşiya gelê me dibin gunehkar, birevin kîjan derê bila birevin, nayin efûkirin. Ger ew birevin wan deran jî, ku bawerin li wan deran dijmin gelek xurt e, dîsa jî nikarin xwe ji ber fîşekên ARGK ên herdemê hisab dixwazin, rizgar bikin. Herkesek bi vê bûyerê carek din dît, ku ev tişt buyê rastiyeke jiyanê û çi bêbext bê bersiv tu caran namînin.

LI ÇOLAMERGÊ LI RÊTENGA XELÎLÊ SIWARÎ KEMÎNEK

Li nêzîkî gundê Yoncali êrdima Çolamergê (Hekarî) di Rêtanga Xelîlê Siwarî de hêzên ARGK kemînek (dafek) li pêşiya hêzên dijmin ên operasyonê vedan û 200 serbazên dijmin, ango yekîtiyeke dijmin a operasyonan bi tevayî kete vê kemînê. Di encama vê kemînê de bi dehan endamên hêzên dijmin hatin kuştin an jî birîndar kirin.

Ev livbaziya kemînê bi roj hat pêk anîn, lê şerê derketî heya tariya şevê û derengî berdewam kir. Piştî ku pêşmergeyên ARGK hundabûnên giran dan hêzên dijmin, bê lêdanekê bigirin û bi şêweyeke serketî û çalak xwe dan paş.

Dagîrkerên ku di Rêtenga Xelîlê Siwarî de lêdanên mezin girtibûn, paşê êrîşî gundê Yoncali kirin, ku nêzîkê Rêtenga Xelîlê Siwarî dimîne. Bi hovîtî avêtin ser malên welatparêzên gundî û qirkirinekê pêkanîn. Dagîrkerên ku nekarîbûn li hemberê peşmergeyên ARGK tişteki bikin, êrîşî gundiyên bê çek û nexwediyê parastinekê kirin û pênc gundiyên xîzan bi şêweyeke dirindetiyê kuştin. Du gundî jî bi dijwarî birîndar kirin. Paşê hinde daxweyaniyên xwe di rojname û weşanan de dan weşandin û gundiyan weke têkoşer û şervanên ARGK dan xweyakirin û li ser vê bingehê xwestin qirkirina xwe ya hov biniximinin. Lê di vê armanca xwe de nekarîn biserkevin û rûçikê wan ê gemar zû derkete ronahiyê.

Piştî vegirtina Dih û Şemzînan livbaziya mezintirîn ji yên li bajaran

ÊRÎŞEK ÇÛ SER NAVENDA BAJARÊ ÇELÊ

Şeva 25'ê Tîrmehê yekîtiyeke ji hêzên ARGK êrîşeke mezin bir ser bajarê Çelê êrdima Çolamergê. Ev êrîşa avêtina ser Çelê, ji dema vegirtina Dih û Şemzînan, êrîş û livbaziya mezintirîn bû, ji hemû livbaziyên ku çûbûn ser bajaran û navendên navçeyan. Pêşmergeyên ARGK bi saetan navenda bajêr di bin kontrola xwe de girtin û destur nedan hêzên dijmin, ku bikarîbin xwe bilivînin. Pêşmergeyên ARGK vê livbaziya xwe biserkeftinî û jirî gihandin dawiyê.

Komên pêşmergeyên ARGK bi şev dora saet 21'an hatin navenda bajarê Çelê, pêşî cihên xwe rind girtin û paşê dora saet 21.30'an dest bi livbazî û êrîşên xwe kirin. Komek ji pêşmergeyan Avahiya Hikumetê, Lojmanên Dadgehê, Avahiya Kaymakamiyê û avahiyên saziyên fermî yên din kire armanc û hedefê xwe, komên pêşmergeyan ên din ji di nivê bajêr de tevlî şênî civînan çêkirin, belavokan gerandin, afîş hilawestin û wêneyan bi dîwaran ve xistin.

Herweha komeke pêşmergeyan jî her di wê navberê de çû Dibistana Êrdimê ya Înternatî (şev û rojan) û li wir tevlî xwedevanan, şagirtên dibistanê civînek çêkir. Pêşmergeyên ARGK hemû xwendevanan civandin ser hevûdu û piştî ku li ser bikaranînên dagîrkerên Tirk bi dirêjahî rawestîn, li ser koçbera şerê me yê rizgariya netewî jî sekinîn û pêşveçûnan bi wan dan zanîn. Di encama bangeşiya (propagandaya) bûyî de, şagirtên dibistanê evîndarî û dilxweşiya xwe ji bo gerîllayên ARGK danîn holê û ji bo pêşmergeyan bi dijwarî li çepikan xistin.

Livbaziya di navenda Çelê de heya 1'ê şevê doma. Car-caran di navbera gerîllayên ARGK û hêzên dagîrkeran de hinde şer û pozberî jî çêbûn. Di van şeran de ji hêzên ARGK çi hundabûn çênebûn. Li hemberê vê, tê gotin ku hinde mirî û birîndar ji hêzên dijmin hene.

Li kêleka xebatên bangeşiyê ku di domana livbaziyê de ji bo girsên gel hatin kirin, bi rokêtan jî êrîş çûn ser saziyên fermî û di avahiyên dewletê de zirarên diravî yên mezin birêveketin. Tê gotin, ku zirarên gihane dagîrkeran digihin bi milyoanan ji Lîrên Tirkî.

LI ÇELÊ DI KEMÎNEKÊ DE LÊDANÊN MEZIN LI DIJMIN KETIN

Di livbaziyeke din de, ku li çiyayên li derdorên Çelê pêkhat, ledanên mezin û giran li yekîtiyeke artêşa dagîrkeran ket û yekîtiya dagîrkeran rastî hundabûnên mezin bû. Roja 17'ê Tîrmehê yekîtiyeke dagîrkeran a leşkerî derket operasyonan û operasyonên xwe li cihên çiyagêr birêvedibir. Pêşmergeyên ARGK dafek li pêşiya yekîtiya dagîrkeran vedan. Bi yekcarê yekîtiya dijmin rastî reşandina gerîllayên ARGK bû û destpêkir, ku bi tirseke mezin bireve. Her serbazekî dijmin bi aliyekê ve revî. Bilî ku serbazên dijmin bi tirsa mirina xwe ber bi aliyên rast û çepê ve revîn jî, dîsa jî nekarîn xwe jê rizgarbikin, ku lêdanên mezin negirin.

Di domana kemînê û şerê derketî de yekîtiya gerîllayên ARGK çi lêdanek negirt. Lê tê eşkere kirin, ku gelek mirî û birîndarên ji rêzên dijmin hene. Yekîtiya dijmin ji komên taybetî, parêzkarên

Dûmahik di rûpela 22'an de